

ŽELEZAR

Jesenice, 11. maja 1989

Številka 18 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odklikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradakša, lektorica — novinarka Lilijana Kos, administracija — Mira Šifrer in Dinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SZ — Železarnje Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah do 8. maja

Obrati	Skup. proiz.		Prodaja — odprema			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	96,3	104				
Jeklarna 2	108,4	103				
Livarna	—	83			109,1	51
VBS	97,6	99	595,4	62,5	19.757,6	98
HVB	129,7	104	1.835,3	117,6	36.390,5	104
HVJ	100,3	98	411,0	114,1	8.030,3	100
PVT	110,3	101	389,8	120,6	7.481,2	105
VDP	50,1	78	418,3	47,7	19.157,5	84
Žičarna	77,0	98	403,2	84,7	10.035,7	97
Jeklovlek	83,5	99	192,4	46,2	9.785,3	102
Elektrode	112,5	98	324,4	112,6	6.094,9	92
Žebeljarna	118,3	98	86,9	70,6	2.743,1	95
Žič. valj.	93,2	104	94,9	112,9	4.905,6	107
Železarnja	99,3	100	4.751,6	86,8	124.490,8	98

V prvem tednu po prvomajskih praznikih se razmere za proizvodnjo v primerjavi z mesecem aprilom niso spremenile. V prvih dnevih so delavci TOZD Tehnične dejavnosti odpravili nekatere težave, ki so se pojavile v proizvodnji zaradi prekinitve dela med prazniki. Razmere so po obratih dokaj različne, kar kažejo tudi rezultati, ki so prikazani v tabeli do 8. maja. Posamezne težave, ki so v prvih dnevih obratovanja bile prisotne in so bile uspešno odpravljene, naj ne bodo vzrok za slabšanje rezultata. Imamo dovolj materiala, naročil in volje za izboljšanje.

Zaključek meseca aprila kot tudi nadaljevanje v maju se vedno kažejo odstopanje skupne proizvodnje in prodaje, ki se vedno zaostaja. Vzroki so porast zalog nedokončane proizvodnje in polizdelkov, del problematike pa se navezuje tudi na izpad dobav toplovaljanih trakov in dela vlečene žice za potrebe predelave. Ponovno je potrebno poudariti dobro delo v Jeklarni 2, ker je že v mesecu aprilu bistveno prispevalo k razreševanju oskrbe obratov s kvalitetnim vložkom.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces:
Božo Bartelj

Odkupili bomo za 11 milijonov dolarjev dolga

Delavski svet Železarnje je na svoji 19. seji 26. aprila sklenil, da se pristopi k realizaciji odkupa dela dolga Železarnje do ameriških komercialnih bank po diskontni ceni (48,25 centov za ameriški dolar) z dodatnim izvozom. Tako bomo v Železarni za odplačilo dolga izvozili za 5,3 mio USD blaga.

Tuje komercialne banke so pred dva letoma ponudile jugoslovanskim partnerjem možnost odkupa dolga. V Sloveniji so se za odkup inozemskega dolga po diskontni ceni najprej odločili v Iplasu iz Kopra, nato pa še v kranjski Savi in begunjskem Elanu. Tem so sledile še druge delovne organizacije, saj je tak odkup dolgov zelo privlačen, ker pomeni večkratno ugodnost. Gre za manjšo realno vrednost posojila in ni potrebno ponovno reprogramiranje, ki prinaša dodatne stroške zaradi tečajnih razlik in dodatne obrestne mere za reprogramiranje. Narodna banka Jugoslavije je določila delovnim organizacijam izdala dovoljenje, da do konca maja izkoristijo priložnost, ko je vrednost ameriških dolgov v razmerju en dolar v ZDA je 43,5 centa v Jugoslaviji. Dosedanji posli v Jugoslaviji so v zadnjem času z vsemi stroški vred dosegli okoli 20 % diskonta, ali drugače: dolar so odkupili za 80 %. Naša železarna bo s predvidenim odkupom dolga dosegla 40 % diskonta, skupaj z vsemi stroški.

Predmet odkupa dolga so naslednja posojila:
— posojilo Bank of America (1.144.596 USD), ki je bilo odobreno za izgradnjo odpravevalne naprave v Jeklarni 1,

— posojilo Union Bank (1.954.545 USD), ki je bilo odobreno za izgradnjo ERC in

— posojilo Manufacturers Hannover (7,9 mio USD), ki je bilo odobreno za izgradnjo kontiliva v Jeklarni 1.

Poslovodni odbor Železarnje v svojem mnenju, ki je bilo posredovano na delavskem svetu Železarnje, ocenjuje, da bi bili glede na trenutno ugodno likvidnostno situacijo ob polni pripravljenosti in dobrem izvedbenem programu sposobni odkupiti omenjeni dolg. Celotni posel bi izvedli v treh mesecih. V tem času pa bi morali materi-

alne stroške zadrževati pod 70 % vrednosti realizacije, za tri mesece bi morali odložiti investicije, ki niso nujno potrebne, ter iztržiti neplačane fakture in dodatno pridobiti cenejša domača posojila. Ocenjujejo, da bi se po odkupu tega dolga naša zadolženost zmanjšala za 10 mio din ali za približno eno petino. Temu primerno bi se zmanjšali tudi stroški tečajnih razlik, obresti in anuitet.

Za konec pa še to. Na delavskem svetu smo ponovno slišali oceno, ki jo je podal v svojem mnenju tudi Poslovodni odbor, da smo ta projekt sposobni uresničiti brez negativnega vpliva na gibanje osebnih dohodkov in da bomo ob dobrem delu zadržali tudi pozitiven poslovni rezultat.

M.C.

Seja delavskega sveta Železarnje

26. aprila se je na 19. redni seji sestal delavski svet Železarnje. Delegati so se seznanili s pregledom sklepov, z možnostjo odkupa dela tujega dolga Železarnje Jesenice, z rezultati referendumov o dopolnitvah samoupravnega sporazuma in z latentnimi izgubami in rezervami po zaključnem računu 2 za leto 1988.

Pri pregledu sklepov je bilo ugotovljeno, da je večina izpolnjenih, dolgoročnejsi pa se izvajajo. V razpisno komisijo za imenovanje podpredsednika poslovnega odbora za razvoj je bil na mesto Dušana Sikoška imenovan Venčeslav Justin. Zamenjava je bila potrebna, da bo komisija lahko nemoteno delala. Delegati so bili seznanjeni še z željo Veljke Vukoliča, da ne želi biti več član delavskega sveta.

Delavski svet je sklenil, da Železarnja Jesenice odkupi del tujega dolga. Več o možnostih odkupa tujega dolga je pojasnjeno v članku v današnji številki Železarnje. Za podpis pogodbe v zvezi s tem poslom je delavski svet pooblastil Borisa Breganta, Jelko Vidali, Romana Smoleja in Tomaža Ramuša.

Na osnovi poročila volilne komisije Železarnje je delavski svet ugotovil, da so na referendumu 25. aprila dopolnitve Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe sprejete v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti. ZA predlog je glasovalo 70,4 % delavcev. Natančni podatki o rezultatih so razvidni iz razpredelnice. Dopolnitve samoupravnega sporazuma pričnejo veljati osmi dan po objavi, v roku enega meseca pa bo izdelan čistopis dopolnjenega sporazuma.

Vodja računovodstva Irena Cepič je delavski svet seznanila s skritimi (latentnimi) izgubami in rezervami po zaključnem računu 2 za leto 1988. Po novem zakonu o računovodstvu, ki je pričel veljati 4. marca, je namreč potrebno pred otvoritvijo poslovnih knjig za leto 1989 v bilanci stanja odpraviti do-

sedanje skrite rezerve in skrite izgube. Zato je bilo potrebno tudi v Železarni naknadno izdelati še eno bilanco stanja na dan 31. 12. 1988, v kateri bodo te skrite izgube in rezerve odpravljene. Saldo med skritimi izgubami in rezervami na ravni Železarnje se prenese v dobro lastnega kapitala.

Na prejšnji seji delavskega sveta sta TOZD Okrogli program in DIATI Jesenice dala pobudo, da se pospešita izdelava in sprejem pravilnika s področja inovacij oziroma sprejme začasne sklepe o revalorizaciji posebnih nadomestil za tehnične izboljšave. Na predlog oddelka za gospodarjenje, plan in inovacije je delavski svet sprejel sklep, da se višina prihranka tehnične izboljšave izračuna na osnovi veljavnih cen v času obdelave tehnične izboljšave oziroma v času ugotavljanja prihranka. Tako izračunana višina prihranka je osnova za izračun posebnega nadomestila. Ta sklep delavskega sveta velja od 1. januarja 1989 do sprejetja novega pravilnika o inventivno inovacijski dejavnosti. Za vse tehnične izboljšave, ki so bile obračunane v letošnjem letu, naj se izdela preračun in nakaže inovatorjem razlika posebnega nadomestila brez ponovne obravnave na odborih za gospodarstvo TOZD.

Delegat obrata Jeklarna 1 je postavil delegatsko vprašanje, zakaj se je v obratu Jeklarna 1 ukinila rešilna postaja. Delavci zahtevajo, da jo ponovno uvedejo.

Pod točko razno je delavski svet imenoval Branka Šuvaka iz TOZD Komerciala za predsednika odbora za stanovaljska vprašanja pri DS ŽJ.

Počitniško delo v letu '89

Tudi letos bomo skušali kadrovske vrzeli v juliju in avgustu zapolniti z našimi dijaki in študenti. Vendar bo tudi letos tako imenovano počitniško delo omejeno, tako da žal vseh prosilcev ne bo možno sprejeti na eno ali dvomesečno delo.

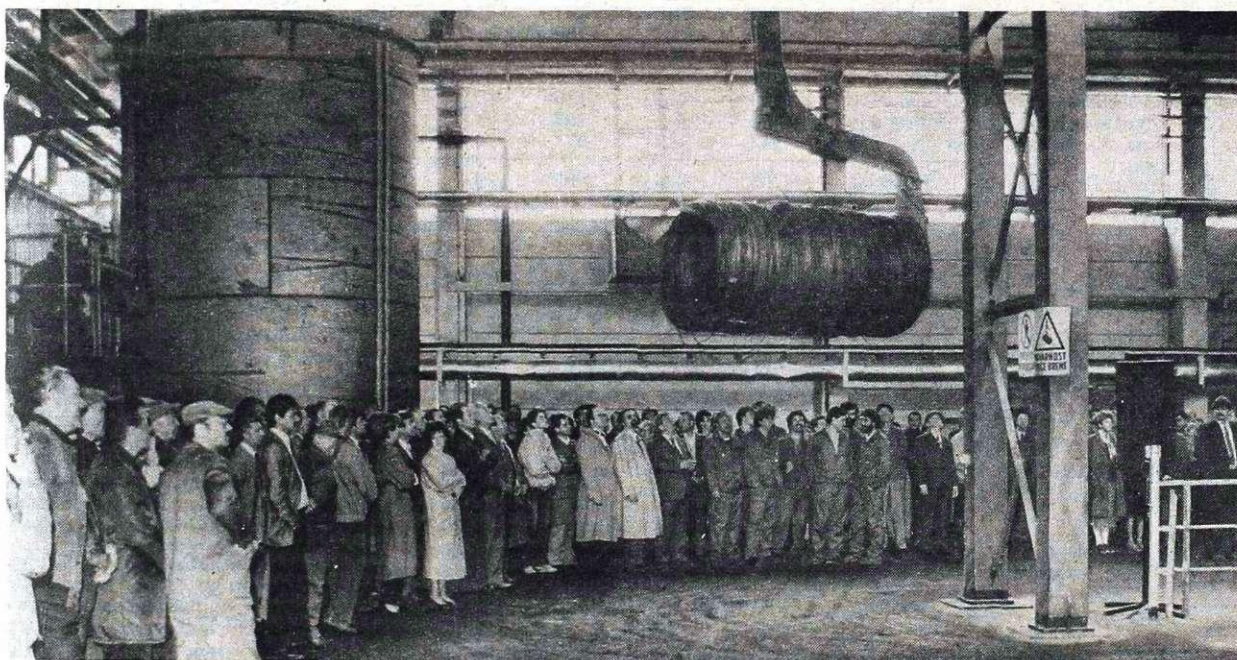
Tako domnevamo glede na že izraženi interes, ki ga v kadrovskem sektorju opažamo že nekaj časa. Ker so odklonilni odgovori za prosilce neprijetni, je potrebno že vnaprej opozoriti na nekatera dejstva, ki so in bodo prisotna na področju kadrovske politike v naši delovni organizaciji. Če ne že lani, potem je vsaj letos postalo jasno, da so načrti o zmanjševanju števila zaposlenih še kako resni in da se v praksi ukrepi za doseganje tega cilja izvajajo dosledno. Tako se dokaj uspešno približujemo letošnjemu načrtu kadrov, 5500 zaposlenih ob koncu leta. Ta cilj je le prehodni, saj je končni cilj nedvomno doseganje višje produktivnosti, uspešnejše gospodarjenje, s tem pa tudi ugodnejše razmere oz. pogoji pri delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Prav zaradi tega je predvideno počitniško delo dokaj omejeno. V sodelovanju s tozdi in obrati oz. sektorji smo ugotovili, da bomo lahko vsak počitniški mesec zaposlili po 142 dijakov oz.

študentov. Glede na naravo dela mora biti kar 59 kandidatov starejših od 18 let, vsi pa tudi moškega spola. Pomembno je še to, da bomo zaposlovali le v proizvodnih tozdih, v DSSS in Tehničnih dejavnostih pa le izjemoma oz. vsega skupaj 7 dijakov. Ker pričakujemo večje povpraševanje, kot so možnosti za zaposlitev, bo sklenitev delovnega razmerja za počitniško delo potekala po naslednjih merilih:

1. Počitniško delo se prične s ponedeljkom, 26. junija, in traja do 31. avgusta.
2. Kandidati morajo biti ob pričetku dela stari najmanj 17 let oz. študenti Železarnje Jesenice najmanj 16 let.
3. Prednost pri sprejemu na počitniško delo bodo imeli:
 - a) študenti ŽJ
 - b) otroci delavcev ŽJ
 - c) občani občine Jesenice
 - d) kandidati, ki so bili že večkrat na počitniškem delu v ŽJ

(Nadaljevanje na 2. strani)

S slovesnosti med otvoritvijo nove lužilnice (foto: Irena Kučina)

Z otvoritve nove lužilnice

V sredo, 26. aprila, je bila v obratu Žičarna krajša slovesnost, s katero so izročili namenu novo lužilnico, ki bo naslednje tri mesece obratovala poskusno, potem pa bo vključena v redno proizvodnjo žice. Zbranim gostom in delavcem Žičarne sta spregovorila dr. Marin Gabrovšek, podpredsednik poslovnega odbora, in Anton Kelvišar, vodja obrata Žičarna. Oba slavnostna govornika sta poudarila pomen nove lužilnice za nadaljnji razvoj okroglega programa v Železarni.

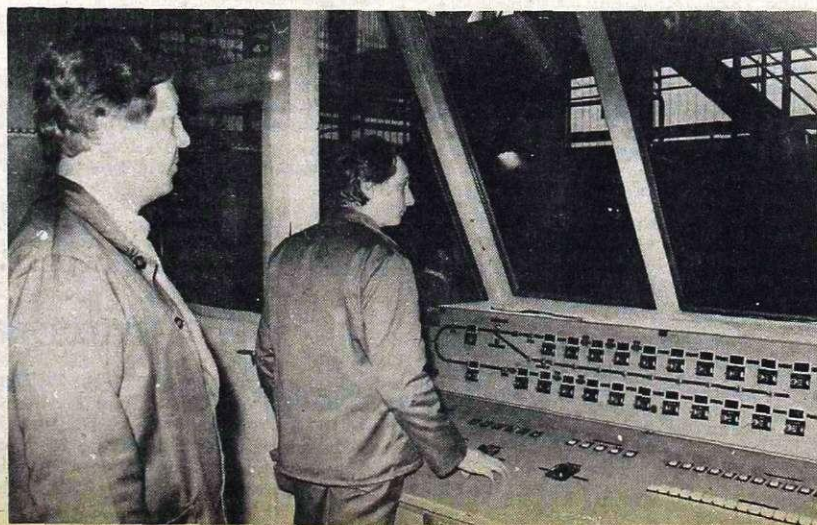
»S tem, da smo se odločili za rekonstrukcijo lužilnice, smo dali osnove za nadaljnji razvoj žičarstva na Jesenicah,« je med drugim dejal dr. Marin Gabrovšek. Naslednje leto bomo obhajali stoto obletnico žičarstva na Jesenicah, vendar nadaljnji razvoj te metalurške panoge ne more sloneti le na tradiciji, ampak predvsem na kvaliteti izdelkov. Predpogoj za to sta znanje, ki ga jeseniški žičarji imajo, in tehnologija, ki mora iti v korak s svetovnimi dognanji na tem področju, kajti rezultatov proizvodnje ne smemo ocenjevati na osnovi proizvedenih ton, ampak na osnovi kvalitete izdelka, njegovi tržni vrednosti in možnosti plasmaja na tržišču. Prav to nam bo omogočila nova lužilnica, ki je doslej predstavljala enega osnovnih tehnoloških in ekoloških problemov na področju okroglega programa.

Kot je povedal Anton Kelvišar, sta k uspešnemu zaključku investicije poleg dobrega dela vseh firm, ki so sodelovale pri izvedbi projekta, največ pripomogla zglebna organizacija in vodenje timskega dela, predvsem s strani sek-

torja Inženiring. Posebna projektna skupina, ki je bila imenovana že na začetku gradnje lužilnice in je delovala v

timih za izvedbo projekta in za proizvodnjo ter vzdrževanje, je bila sestavljena iz strokovnjakov za različna področja iz vse Železarnje. Pokazalo se je, da je tak način dela najoptimalnejši za izvedbo večjih projektov, zlasti zato, ker lahko aktivira vse kadrovske potencialne, ki jih v Železarni premoremo.

db

Kaj je novega v sindikatu

OBČNI ZBORI

Osnovne organizacije sindikata v temeljni organizaciji Tehnične dejavnosti so svoje letne seje izpeljale že v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Ta čas se nam zdi zelo pomemben, kajti preveč razvlečeni termini, v katerih se sestajajo osnovne organizacije sindikata na letnih sejah, ne more prispevati h kvalitetni oceni pretečenega obdobja, niti k načrtovanju prihodnjega dela. To ugotovitev bi pri določanju terminov za letne seje prav gotovo kazalo upoštevati.

● **Predsednik osnovne organizacije sindikata Tekoče plansko vzdrževanje** Alojz Lebar je na letno sejo povabil predstavnike vseh sindikalnih skupin in družbenopolitičnih organizacij Železarne, ki so ob prisotnosti in sodelovanju predsednika Občinskega sindikalnega sveta temeljito pregledali opravljeno delo osnovne organizacije sindikata in začrtali smernice za tekoče leto. Na seji so posebno pozornost namenili tudi sodelavcem, ki so se v preteklem letu upokojili.

V svojem poročilu je predsednik Lebar na kratko poročal o vsebini in tematiki, s katero se je ukvarjal izvršni odbor osnovne organizacije. Ugotovil je, da je večina političnih organizacij v preteklem letu izgubila zaupanje delavcev in da je v težavnih gospodarskih razmerah tudi sindikat manj učinkovit, kot bi si vsi skupaj želeli. Poudaril je, da je sindikat deloval neodvisno od političnih in poslovnih struktur, vendar bo za uspešnejše delo potrebno razviti nove metode dela, ki bodo na osnovi strokovnih argumentov postale tudi bolj učinkovite. Vsa prizadevanja sindikata je potrebno usmeriti predvsem v uresničevanje tistih nalog, ki so življenjskega pomena za naše delavce. V teh časih je na prvem mestu socialna varnost in tak osebni dohodek, ki bo delavce motiviral za boljše in učinkovitejše delo. Naše gospodarstvo je potrebno razbremeniti vsak dan večjih bremen, predvsem pa bi morali dokončati sistemske rešitve za pošteno nagrajevanje, s katerim do sedaj tudi pri njih niso zadovoljni. Ponujene rešitve sicer niso slabe, kljub temu pa mora odgovornost za rešitve prevzeti stroka in naše vodstvo. Poudaril je tudi problem zaupanja oziroma nezaupanja, ki se kaže tudi v naših medsebojnih odnosih.

Sindikalna članarina naj se deli bolj v korist osnovnih organizacij, zato stojijo na stališču, da se 60 % članarine uporabi za delo osnovne organizacije sindikata.

Glede volitev je predsednik poudaril, da se bo sindikat angažiral le znotraj delovne organizacije, v krajevni skupnosti pa naj to nalogo opravi SZDL.

Na koncu je ocenil tudi delo komisij pri izvršnem odboru, kjer je očitno, da delajo dobro tiste komisije, ki imajo ustrezne programe in na katere prihajajo pobude tudi iz sindikalnih skupin. Vsem, ki so pri delu sindikata kakorkoli sodelovali, se je predsednik v zaključni besedi lepo zahvalil.

V nadaljevanju so sledila še podrobna poročila komisij, nato pa je vodja vzdrževalnih obratov poročal tudi o delovni problematiki. Poudaril je, da nas situacija, v kakršni smo, sili v racionalizacijo na vseh področjih. Vzdrževalci bi največ lahko prispevali z racionalno uporabo materialov in rezervnih delov, pravočasnim posredovanjem, s kvaliteto in seveda s še tesnejšim sodelovanjem s proizvodnjo. Tu je potrebno narediti korak naprej, saj si še preveč očitamo, kaj bi kdo moral storiti in kaj nekomu ni treba. Nekateri vzdrževalci se premalo zavedajo, da smo tu zaradi proizvodnje in ne obratno. Tu moramo najti skupen interes in potem ne bo težko obdržati proizvodne naprave v primernem obratovalnem stanju, še posebej sedaj, je poudaril vodja vzdrževanja Valentin Markež, ko bomo v celoti obvladali tudi rezervne dele.

Udeleženci letne seje so v razpravi še dopolnili podana poročila in tako ustvarili primerno osnovo za nadaljnje delo v proizvodnji in v sindikalni organizaciji.

● **Predsednik osnovne organizacije sindikata Strojni obrati** Vladimir Likovič je ob polnoštevni zasedbi delegatov iz vseh sindikalnih skupin najprej poročal o opravljenem delu v preteklem obdobju, nato pa se je usmeril v prihodnje aktivnosti sindikalne organizacije. Z novo zakonodajo bomo doživeli veliko sprememb v organiziranosti sedanjih delovnih organizacij. Nova podjetja naj bi v osnovi težila k večji ekonomičnosti, ki je edina prava osnova za ves naš nadaljnji razvoj. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na nekatere zahteve in pravice delavcev, ki v tem času nosijo največje breme naše preobrazbe. Prav za to področje se bo moral sindikat dobro usposobiti, organizirati, pa tudi kadrovske prenoviti.

Reorganizacija vzdrževalnih obratov je prinesla marsikaj novega, od dveh lokacij do nekaterih novih organizacijskih rešitev, ki jih še nismo povsem sprejeli za svoje. Najbolj jih skrbi zastareli strojni park, saj bi lahko naredili bistveno več, če bi imeli bolj sodobno opremo. Drugo leto bodo strojne delavnice praznovale že stoto obletnico dela v naši Železarni, zato je že v naslednjem letu morda priložnost za kakšno

posodobitev. To bi bila največja nagrada za trud, s katerim že skoraj stoletje dolgo vzdržujejo obratovalno usposobljenost številnih naprav v Železarni.

Obratovodja Jože Ravnik je na kratko ocenil delovanje obrata kot uspešno, čeprav je bilo potrebno veliko prilagajanja zaradi nove organiziranosti. Zavzel se je za nadaljnji razvoj delavnic in dobro nagrajevanje, ki sicer kaže na boljše, vendar bo treba še marsikaj dodelati in urediti tudi znotraj vzdrževanja. Tu je še posebej poudaril potrebo po večji produktivnosti in višji kvaliteti, ki sta največkrat pogojeni tudi s potrebo po novih sodobnih strojih.

V razpravo se je vključil tudi direktor TOZD Tehnične dejavnosti Franc Brelih, ki je pojasnil namen prestrukturiranja proizvodnje in vlogo vzdrževalcev v sedanjem obdobju. Odpreti se je potrebno tudi izven Železarne in s svojimi izdelki konkurirati v kvaliteti, v rokih in tudi s cenami. Velik poudarek je dan tudi rezervnim delom, saj predstavljajo zelo veliko postavko in obremenitev za vse proizvodne obrate. Z novim pristopom bodo v kratkem tudi to področje obvladali. Na koncu svoje razprave se je zavzel za sistemsko ureditev nagrajevanja in stalno skrb za vse oblike izobraževanja in dopolnilnega usposabljanja. Poudaril je, da nas samo znanje lahko pripelje do višje stopnje organiziranosti in uspešnosti.

Problem usposobljenosti kadrov, ki prihajajo, so poudarili tudi drugi razpravalci in se hkrati zavzeli za dopolnilno usposabljanje na delovnem mestu, ki so ga vodili posebni inštruktorji. Brez znanja ni kvalitete in dobrega vzdrževanja.

Ob zaključku konference so podelili nagrade najboljšim športnikom in športnicam ter se zahvalili sodelavcem, ki so se v preteklem letu upokojili.

● **Osnovna organizacija sindikata Energetika** se je na letni seji poglabila v preteklo obdobje z vidika položaja obrata Energetika. Že predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata Milan Peternel je v poročilu navedel zahtevnost poklicev v energetiki, kjer je potrebno veliko dodatnega znanja, ki ga morajo delavci potrjevati na republiških izpitih itd. Vse to pa se ne odraža tudi v njihovih osebnih dohodkih, zato menijo, da je tu nekaj narobe. Nočejo biti privilegirani, ampak enakovredni in pravično nagajeni. Pričakujejo, da bodo njihove pripombe upoštevane tudi v prekatizaciji in v novem sistemu nagrajevanja.

Kritizirali so tudi neaktivnost mladih, ki bi morali biti nosilci razvoja in vsega novega, vendar jih v obratu ni čutili. Dogovorili so se, da skupaj s sindikatom aktivirajo tudi mladinsko organizacijo. Tudi energetiki ocenjujejo, da bi več članarine moralo ostati osnovnim organizacijam in manj za nadgradnjo. Sicer pa se zavzemajo za racionalno in gospodarsko ravnanje s proizvodnimi sredstvi in energijo ter s sredstvi sindikalne članarine. Predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije so s svojimi poročili dopolnili še predsedniki komisij, ki so svoje delo kar dobro opravile, obseg dela na izvršnem odboru pa je z natančnim prikazom predstavila tajnica odbora. Razpravalci so se zavzeli tudi za prenovu sindikata, za nove metode dela in povezovanja s članstvom in drugimi strukturami, s katerimi mora uresničevati interese delavcev.

Obširno problematiko delovanja energetskih obratov je v nekaj kratkih zaključkih strnil vodja energetike Branko Vrečko, ki je poudaril, da je bila oskrba Železarne z energetskimi mediji dobra in da večjih zastojev ni bilo. Poraba pare stalno narašča, tako da potrebe komaj še zadovoljujejo. Posebej je izpostavil dva pomembna dosežka delavcev energetike, ki so predvsem s lastnim znanjem usposobili območni center vodenja elektroenergije na Jesenicah in pognali novo linijo za proizvodnjo vodika na Beli.

V prihodnje bodo postopoma vlagali v posodabljanje in racionalizacijo energetskih sistemov tako, da bo vsakemu obratu omogočena racionalna poraba dragih energetskih medijev. Ob vsem tem ne bodo pozabili tudi na ekologijo, za katero se zavzemamo tudi na sindikatu.

● **Delavci osnovne organizacije sindikata Transport** so na letni seji obravnavali kar precej odprtih vprašanj iz njihovega vsakdanjika. Predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata Transport Rudi Kristan je v svojem poročilu še posebej poudaril, da je uspešnost sindikata odvisna tudi od želja in hkrati pripravljenosti sodelavcev, da sodelujejo pri njihovem uresničevanju. Ocenil je, da so bile nekatere akcije, ki jih je vodil sindikat, še kar uspešne, medtem ko s celotnim delom še ne morejo biti zadovoljni. Zavzemajo se za delavski sindikat, ki naj bo enakovreden tudi pri odločanju. Standard delavcev je ogrožen, zato so delavci nezadovoljni in nezaupljivi do novosti, ki jih »ponujajo« strokovne službe. Tudi z metodologijo je bilo tako.

Obratovodja Vinko Rotar je navzočim predstavil tudi poslovne rezultate Železarne in Transporta, ki je tesno povezan skoraj z vso dejavnostjo v na-

si delovni organizaciji. Uspeh Železarne je tudi uspeh Transporta, vendar menijo, da so njihove usluge premalo vrednotene, saj so v preteklem letu dobro opravili svoje naloge kljub znižanju staveža za 70 delavcev, ukinitvi ozkega tira, žilindra žerjava, ob tem pa so pomembno zmanjšali tudi število zunanjih prevoznikov.

Spregovorili so tudi o invalidnosti, ki postaja v obratu že resen problem in bo rešitve potrebno poiskati v okviru cele Železarne. Vozniki so izpostavili vprašanja težkih delovnih pogojev, nepredvidenega delovnega časa in osebni dohodek, ki ne ustreza takim zahtevam. Zavzeli so se tudi za razvoj in posodobitev njihovega voznega parka. Ne odpustanje delavcev, ampak novi programi in dobra tehnološka opremljenost nas lahko izvedejo iz sedanjih težav.

Zavzemali so se tudi za prenovu sindikata, ki mora pridobiti več besede s strokovnim delom, in poudarili, da z novim zakonom o podjetjih prihaja tudi priložnost, da nekatere stvari uredimo tako, da bomo ekonomsko učinkovitejši. Tudi sindikat si bo moral v novih razmerah svoj položaj še izboriti, da bodo delavci zares občutili vpliv sindikata od osnovne organizacije do zveze. Na koncu so se tako kot običajno zahvalili tudi svojim sodelavcem, ki so v preteklem letu odšli v pokoj. V spomin na to obdobje so jim poklonili spominska darila, ki jih bodo še dolgo spominjala na delovne tovariše, s katerimi so desetletja dolgo skrbeli za transport naše železarne.

● **Osnovna organizacija sindikata Centralne delavnice vzdrževanja** je glede svoje specifične organiziranosti najprej izpeljala letne sestanke vseh sindikalnih skupin. Tak način poveza-

nosti sindikalnih skupin v osnovno organizacijo sindikata prav gotovo omogoča delavcem, da zelo neposredno sodelujejo pri vseh aktivnostih. Skupine delujejo razmeroma dobro in so se v praksi potrdile kot primerna oblika organiziranosti lokacijsko razdrobljenih delov osnovne organizacije.

Predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata Centralne delavnice vzdrževanja Dušan Thaler je letno konferenco pripravil tako, da so tudi predsedniki sindikalnih skupin neposredno poročali o aktualni problematiki in stališčih, ki so jih zavzele do obravnavanih tem, kar je predsednik upošteval tudi v svojem sklepnem poročilu. Omeniti velja tudi zadolžitve, ki so jih zapisali kar v vabilu za sejo. Tako so bili vsi vabljeni gostje vnaprej zadolženi za posredovanje določenih tem, ki je v tem času aktualna. Prav gotovo je bila to zanimiva pobuda, ki jo kaže upoštevati pri sklicevanju raznih sestankov, zdela pa se nam je, da je letna konferenca za razmeroma zahtevne teme manj primerna. Zaradi sicer zahtevnega programa letne seje je bila za obravnavanje teme nujna časovna omejitev, kar pa vsekakor daje le omejen možnost za kvalitetno predstavitev določenih problematik.

Vsebinsko zanimiva poročila vseh predsednikov sindikalnih skupin in komisij je smiselno povezal predsednik Thaler, ki je v svojem poročilu nanizal vrsto ugotovitev in razmišljanj o potrebni prenovi sindikata, ki je v tem času osrednja tema tudi v slovenskih sindikatih. Po široki razpravi o vlogi sindikata, organizacijski povezanosti, metodah dela in o prihodnjih nalogah sindikata so razpravalci sooblikovali nekatere predloge, ki so jih strnili tudi v sklepih te konference in dopolnili na

seji izvršnega odbora osnovne organizacije. Zavzemajo se za tako organiziranost sindikata, ki bo okrepila našo dejavnost v panogi in v posamezni stroki.

Strokovna in panožna povezanost morata prevladati nad politično povezanostjo, ki sedaj poteka preko občinskih, mestnih in medobčinskih svetov do republiškega sindikata. Panožni sindikati naj bi se strokovno okrepili tako, da bi osnovnim organizacijam in članstvu lahko nudili ustrezno pomoč in argumente za doseg določenih ciljev. Svojo dejavnost bi morali usmeriti predvsem v zagotavljanje poštenega nagrajevanja in v tako socialno politiko, s katero bo vsem zaposlenim zagotovljena socialna varnost, ustrezni delovni in bivalni pogoji ter ustrezna zaščita za vse sindikalne aktiviste.

Zavzeli so se za racionalno koriščenje sredstev sindikalne članarine, za katero menijo, da bi se morala deliti bolj v korist osnovnih organizacij kot pa predvideva predlog republiškega sindikata. Poudarili so, da so tudi za večjo članarino, če bo le ta koristno in racionalno uporabljena. Zavzemajo se tudi za prenovu osnovnih organizacij, ki morajo ustrezati potrebam delavcev, zato je njihovo mnenje tudi dejansko potrebno upoštevati.

Živahna razprava se je nadaljevala tudi po končani konferenci, ko je kot običajno beseda stekla še bolj kritično in sproščeno. Iz vsega povedanega bi lahko zaključili, da delavci centralnih delavnic konstruktivno razpravljajo o problemih in iščejo pota tudi za razreševanje nakopičenih problemov. To je tudi koristna osnova za nove organizacijske, kadrovske in metodološke rešitve v naši sindikalni organizaciji.

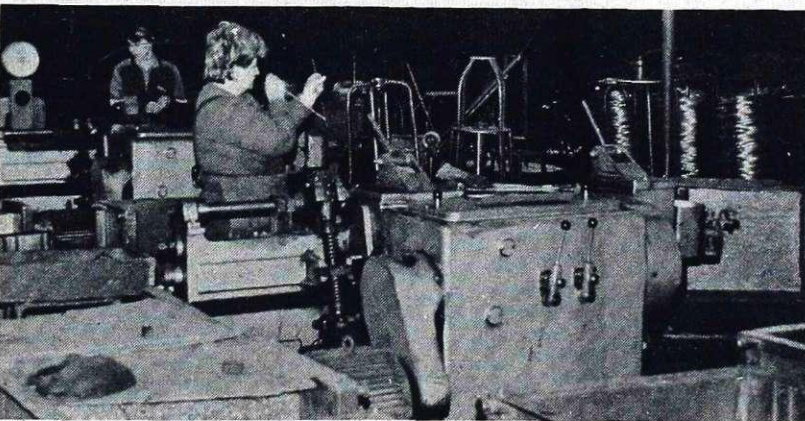
Sindikat Železarne

REZULTATI GLASOVANJA NA REFERENDUMU 25. APRILA 1989

V torek, 25. aprila, smo se na referendumu v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti v Železarni z večino glasov odločili, da samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za ose-

ne dohodke in dela sklada skupne porabe v nekaterih členih dopolnimo oziroma spremenimo. Natančnejši podatki o udeležbi in rezultatih glasovanja so dani v naslednji tabeli:

	Volilnih upravičencev	Glasovalo		Dopolnitve SaS o osnovah in merilih delitve sredstev za OD in SSP					
		Štev.	%	ZA	%	PROTI	%	NEVELJ.	%
Talilnice	711	580	81,6	461	64,8	108	15,2	11	1,5
Ploščati program	1079	900	83,4	766	71,0	125	11,6	9	0,8
Okrogli program	895	741	82,8	640	71,5	95	10,6	6	0,6
Tehnične dejavnosti	1827	1504	82,3	1273	69,7	206	11,3	23	1,2
Komerciala	152	140	92,1	125	82,2	13	8,5	2	1,0
Družbeni standard	179	158	88,2	152	84,9	6	3,3	—	—
Delovna skupnost	819	712	86,9	574	70,1	122	14,9	16	1,9
Železarna Jesenice	5662	4735	83,6	3991	70,4	675	11,9	67	1,2

V obratu Elektrode (foto: Irena Kučina)

Počitniško delo v letu 1989

(Nadaljevanje s 1. strani)

4) kandidati, ki se bodo odločili za dvomesečno počitniško delo.

Merila pod 1 in 2 so izločilna, merila pod 3 pa bomo uporabljali v primeru, če bo povpraševanje dejansko večje od ponudbe. Sprejemni postopki bodo v soboto, 3. junija, 10. junija in 17. junija. Interes za počitniško delo bomo zbiral na posebnih prijavnicah, katere bodo lahko kandidati dobili ob ponedeljku, 15. maja, naprej v sobi 3 Kadrovskega sektorja in v upravi CSUI Jesenice. Izpolnjene prijavnice in delavske knjižice bo potrebno oddati najkasneje do 31. maja na kadrovske sektorje. Ob oddaji prijavnice in delavske knjižice se bomo s kandidati tudi dogovorili za datum zdravniškega pregleda, saj je ustrezna psihofizična sposobnost tudi pogoj za sprejem na počitniško delo.

Navedenih je vrsta informacij, vendar bojazni, da ne bi teh in drugih pojasnil mogli dobiti še dodatno, ni, saj bodo sodelavci kadrovskega sektorja lahko odgovorili na vsa morebitna vprašanja. Mogoče le še eno pojasnilo. Počitniško delo obstaja zaradi potreb naše delovne organizacije, zato bodo seveda tudi sprejem in razporeditev v skladu s potrebami Železarne Jesenice. To dejstvo in omenjena merila bodo že sami po sebi izločili prevelike ali nemogoče osebne interese kandidatov in njihovih staršev, povsem razumljivo

pa je, da bomo skušali razumne želje kandidatov v smislu obojestranskega zadovoljstva čimbolje uskladiti.

Božo Ahec

Organizatorjem športne rekreacije v počitniških domovih Železarne Jesenice

Komisija za oddihe in Komisija za športno rekreacijo pri Izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice vabita sodelavce, ki imajo veselje do učenja plavanja in organiziranja rekreacije v počitniških domovih, na sestanek v torek, 16. maja, ob 7. uri v sejni sobi samoupravljalcev (bivši IBM).

Sindikat Železarne

Strokovna ekskurzija

Društvo za varilno tehniko Jesenice prireja strokovno ekskurzijo v UNIS UTP Mostar. Odhod z vlakom z Jesenice je v četrtek, 18. maja, ob 16.15 in povratek v soboto, 20. maja, ob 10.40.

Rok prijave je do torka, 16. maja. Število mest je omejeno. Prijave z vplačilom 250.000 din zbira tov. Krivec, 34-14. Vabi DVT Jesenice.

Ostružki Industrijski sesalnik

Francoska firma Mathieu — Sofralor je poslala na trg manjši samohodni industrijski sesalnik odpadkov in prahu, ki ga odlikuje visoka tehnologija.

Stroj je opremljen s hidrostatičnim prenosnim mehanizmom, krmilo za upravljanje je nameščeno na sprednjem pogonskem kolesu, velikost stroja pa je vsega 1 x 1,5 metra. Sesalnik premore eno srednjo in eno stransko vrtečo se metlo, ki pospravlja odpadke v vrečo za strojem, tako trde odpadke kot tudi prašne delce. Aspirator ima zmogljivost 400 kubičnih metrov na uro.

Voznik sedi na stroju spredaj, tako da ima izreden pregled nad čiščenjem, predvsem pa lahko s strojem zelo lahko kotno upravlja tudi v polnem zloratu. I.k.

Seja delavskega sveta DSSS

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb je na 24. seji 21. aprila pri pregledu sklepov ugotovil, da so realizirani oz. v izvajanju. Manjko umetniških slik se na zahtevo odbora samoupravne delavske kontrole Železarne Jesenice posreduje v nadaljnji postopek upravi javne varnosti, prav tako tudi manjko pisalnega stroja Olympia.

Delavski svet je bil seznanjen z dosedanjim postopkom obravnave pritožb na vrednotenje del in nalog v delovni skupnosti na komisiji za vrednotenje Železarne Jesenice in sklenil, da bo problematiko vrednotenja obravnaval takoj, ko prejme od strokovne službe ustrezno gradivo o stališčih komisije. Delavski svet je ugotovil, da so vse samoupravne delovne skupine obravnavale predlog dopolnitve samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delovne sredstva za OD in dela sklada skupne porabe. Bistvenih pripomb SDS niso imele, na vprašanja so bili dani odgovori na seji. Delavski svet predlaga, da se v prihodnji številki Železarja ponovno objavi pojasnilo o 7. členu sporazuma (napredovanje na delovnem mestu se lahko uveljavi šele z metodologijo ugotavljanja zahtevnosti del in nalog). Ob tej problematiki je SDS računovodstvo OD dala pobudo za strokovno razrešitev osnov izračuna povprečnega 3-mesečnega OD; o tem naj se pravočasno odločijo strokovne službe.

V zvezi s pobudo družbenega pravo-branilca samoupravljanja Jesenice in njegovim odgovorom na zahtevo SDS CSI je delavski svet sklenil, da je odbor za delovna razmerja dolžan odpraviti nepravilnosti pri razporejanju delavcev tako, da jih razporedi le v okviru sprejetega razvida, če je možno za nedoločen čas, sicer pa začasno. Kadrovski sektor je dolžan izpeljati razporeditve do 30.6.1989 in nato poročati delavskemu svetu, vključno s programom usposabljanja za tiste delavce, ki jih v tem času ni uspel razporediti.

Delavski svet podpira sklep delavskega sveta Železarne Jesenice o začetku postopka za sprejem kriterijev za ugotavljanje viška delavcev.

Delavski svet delovne skupnosti bo na osnovi pobude organiziral okroglo mizo na temo Kriteriji in merila za razporejanje presežkov delavcev.

Delavski svet je sprejel povišanje cen za računalniške storitve s 1.3.1989. Na navedene cene velja v popoldanski in nočni izmeni 30 % popust, za dopoldansko izmeno pa 30 % dodatek. Prav tako je na predlog PGRS s 1.5.1989 povišal cene gasilskih storitev.

Delavski svet je potrdil prenose in likvidacije naslednjih osnovnih sredstev:

— SIS za varstvo pred požarom s samoupravnim sporazumom brezplačno prenaša osebni avto IMV Renault tip R-4 GTL s 1.5.1989 na delovno skupnost. Podpisnik sporazuma je predsednik delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb.

— Na predlog sektorja Inženiring potrjuje prenos osnovnih sredstev (pisalna miza) iz Valjarne debele pločevine v SRR ter prenos pisalne mize in stola iz TOZD Ploščati program v delovno skupnost — FRS. Potrdil je likvidacijo dveh dvodelnih rolo omar in žage motorstuchi avtomat 45 cm, za katero ni rezervnih delov, ter likvidacijo kombi vozila IMV s sedanjo vrednostjo nič. Sektor Inženiring za kombi razpiše javno licitacijo.

— Razpisal je glasovanje o odpoklicu delegatke Lilijane Kos za prve prihodnje volitve oz. referendum v delovni skupnosti skupnih služb po 25. aprilu 1989.

— Delavski svet je v skladu z 48. členom pravilnika o urejanju stanovanjskih zadev obravnaval spisek upravičencev do stanovanjskega posojila in ga potrdil. Vse sezname prosilcev za stanovanjska posojila v letu 1989 se objavi v glasilu Železar in na oglasnih de-

skah v delovni skupnosti skupnih služb.

— Obravnaval je tudi prošilko za stanovanje Duško Stamatovič, ki se kljub vabilu ni zglasila na oddelku za stanovanjski standard, in sprejel sklep, da se je ne upošteva v prioritetni listi prosilcev za leto 1989, če se do 30.4.89 ne zgasi na oddelku za stanovanjski standard oz. bo v letu 1990 upoštevana na prioritetni listi le pod pogojem, če bo ponovno vložila prošnjo za dodelitev stanovanja.

— Delavski svet je na predlog kadrovskega sektorja sprejel spremembo naziva oddelka za varstvo pri delu v oddelke tehničnega, ekološkega in zdravstvenega varstva, ker prihaja zaradi neustreznosti naziva do težav pri komuniciranju in informiranju.

— Na predlog direktorice SGŠI je odobril osebne kategorije Katarini Kos (23) in Matjažu Pribošiču (19) za čas sodelovanja v projektu McKinsey od 1.4. do 30.6.1989 s tem, da je pred veljavnostjo sklepa potrebno še soglasje komisije za vrednotenje Železarne Jesenice.

— Na predlog vodje raziskovalnega oddelka je petim delavcem HV Jesenice odobril enkratno denarno nagrado v višini 200.000 din na osebo za sodelovanje pri ročnem pripravljanju travkov za ameriško firmo Helmo.

— Na predlog komisije za vrednotenje del in nalog Železarne Jesenice je sprejel 17 ktg za dela in naloge ekolog I.

— Seznanjen je bil z informacijo vodje delegacije za zbor združenega dela v delovni skupnosti, da se Mojca Polc noče udeleževati sej delegacije in bo delavskemu svetu dal pismo pobudo za ugotavljanje delegatske odgovornosti.

EN

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

15. maja, Leon MESARIČ, Žebljarna, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
16. maja, Srečo MEŽNAR, Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107 a, ☎ 89-040.
17. maja, Janko FERNE, SRR, Jesenice, Titova 1 a, ☎ 81-904.
18. maja, Miloš PIŠČANEC, SPP, Jesenice, Prešernova 23, ☎ 83-803.
19. maja, Janez POLJŠAK, poslovodni odbor, Hrušica 12.
20. maja, Ernest PUŠNIK, TOZD Komerciala, Hrušica 138.
21. maja, Bogdan RAVNIK, HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3 b, ☎ 83-734.
Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

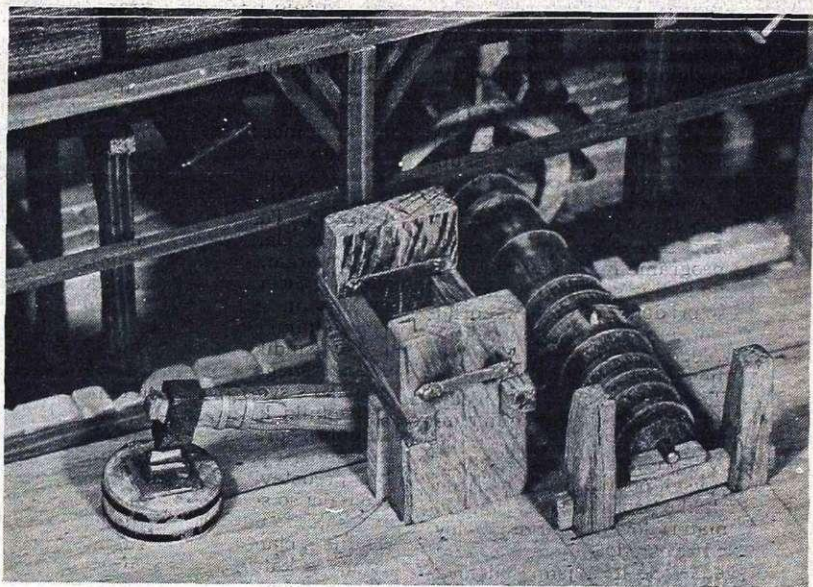
Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 15. 5.	Anton Burja	Zdravko Smolej
Torek — 16. 5.	Janez Vehar	Božidar Černe
Sreda — 17. 5.	Anton Kavčič	Alojz Lebar
Četrtek — 18. 5.	Dušan Šmid	Franc Nečimer
Petek — 19. 5.	Franc Novak	Milan Kambič
Sobota — 20. 5.	Aleš Soklič	Janko Cerkovnik
Nedelja — 21. 5.	Ahmed Telalović	Primož Zvab

Služba obratne ambulante

Od 15. do 20. maja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Branimir Čeh.
POPOLDNE: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
V soboto, 20. maja, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 20. maja, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

13. in 14. maja, Branko MARKIZETI, Jesenice, Titova 4 a, ☎ doma 83-596, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Maketa kovačnice z »norcem« (fotoarhiv Tehniškega muzeja)

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (24)

Maketarstvo

Takrat, ko muzej ali lastnik ne more zagotoviti zaščite spomeniškega objekta, naprave ali druge dediščine, ostane samo še možnost rekonstrukcije. Le-ta je lahko v naravni velikosti in iz enakega materiala (npr. ponovna pozidava podrtih stene, hiše itd.), lahko pa je rekonstrukcija v manjšem (oz. večjem) merilu, ker je pač ta možnost sprejemljivejša in smiselnejša. Takim ponazorilom oz. rekonstrukcijam lahko rečemo tudi makete.

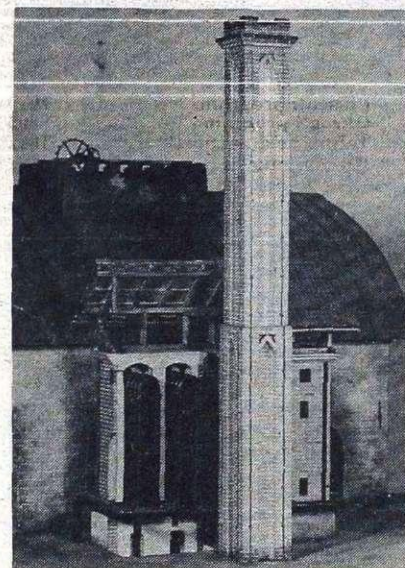
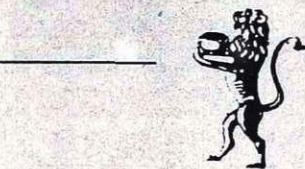
Funkcije maket so različne, v bistvu pa gre vedno za to, da na tak ali drugačen način vendarle pridažemo neko zanimivost, ki je ni več, ali pa jo celo v prihodnosti nameravamo zgraditi, pa na tak način dokazujemo upravičenost projekta (danes ta način vse bolj izpodriva večdimenzionalna računalniška tehnika). Maketarstvo je tako lahko v službi različnih interesov, vendar je eden od najlepših gotovo tisti, ki služi muzejskim potrebam. Iz preteklosti na ta način rešimo objekte in naprave, ki so že zdavnaj uničene, zaradi svoje majhnosti pa makete lahko postavimo celo v galerijske razstavne prostore.

Vzporedno s Tehniškim muzejem se je v tridesetih letih razvila tudi maketarska delavnica, v kateri je nastalo več kot petdeset maket, ki danes краси muzeje in druge ustanove po celi Sloveniji. Med najlepše gotovo sodijo plavž na Stari Savi, plavž na Javorniku, Pantzova žičnica na Begunjsčico,

pudlovka v Radovni, maketa mesta Jesenice (iz leta 1972), maketa Kroepe v žebljarskem muzeju v Kropi, planinske kočice in bivaki v Triglavski muzejski zbirki v Mojstrani in druge. S tem postane funkcija maket tudi izrazito pedagoška, saj so lahko take (predvsem tehnične makete) izdelane tudi tako, da je na njih možno pokazati delovanje naprav oz. strojev (npr. Pantzova žičnica v Tehniškem muzeju).

Maketarska delavnica Tehniškega muzeja Železarne Jesenice je z maketarjem Marjanom Dolinškom zaslovela po vsej Sloveniji, vendar je na žalost z njegovim odhodom v pokoj tudi ta dejavnost zamrla. S tem pa ni odšla v zgodovino samo neka obrt, ampak tudi številne ideje in načrti (pa tudi nezaljučene makete). Nič ni videti, da bi lahko to dejavnost zopet oživili. (se nadaljuje)

Tone Konobelj

Maketa plavža na Stari Savi z rekupektorji in dimnikom v Tehniškem muzeju (fotoarhiv Tehniškega muzeja)

Pregled sestankov SDS

V pripravi je že nov program samoupravnih aktivnosti. Zagotovo se že ve, da bosta dana v razpravo predlog sklada skupne porabe in informacija o poslovanju v prvem tromesečju, medtem ko bo dolgo pričakovani predlog kriterijev za določanje presežkov delavcev, ki ga je strokovna služba tudi že pripravila, po vsej verjetnosti dan v razpravo kasneje.

Glede na naše večno prisotne dileme, kaj je predmet strokovne, vodstvene odločitve in kaj je (še) predmet samoupravnega odločanja, in glede na neformalne govore, da naj bi o kriterijih sklepali kar delavski sveti, naj si dovolim opozoriti, da je po mnenju občinskega družbenega pravo-branilca samoupravljanja te kriterije treba vgraditi v Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v DO in v Pravilnik o delovnih razmerjih. To pomeni, da se razpravi o kriterijih na SDS ne bo moglo izogniti. Pri določanju presežkov med že zaposlenimi delavci, člani kolektiva (!), navsezadnje ne gre le za formalno seštevanje točk, ki jih prinese ta ali oni kriterij, in ne le za golo končno vsoto, ki naj bi odločila o selekciji med še potrebnimi in odvečnimi — gre za ljudi in njihovo socialno varnost in navsezadnje tudi za politiko in odnos sindikalnih vodstev do svojih članov.

Zanimivo bo videti, kako se bo v tej novi situaciji obnašal sindikat, saj prav na tej točki prihaja do odkritih razhajanj med zaščitniško vlogo sindikata in tržnim, podjetniškim interesom, ki ga mora zagovarjati vodstvo podjetja, in za katerega so presežni delavci samo odvečno breme in strošek. Kako bodo potekala pogajanja, kakšni kompromisi se bodo sklepali, na kakšnih ravneh bo sindikat uveljavljal svoje interese, bo vodil neko celovito ali parcialno politiko? Eno je gotovo: nad presežnimi delavci, ki so njegovi člani, ne more in ne sme, če mu je kaj do lastnega ugleda, enostavno zamahniti z roko, češ da je socialno funkcijo treba izriniti iz podjetja in jo prepustiti državi, ki je za opravljanje takšne funkcije še povsem nepriljavljena. Situacija, v kateri se je znašel, ni preprosta, saj se bo v svojem iskanju pravih rešitev moral orientirati tudi na spreminjanje razmer v okolju, v »državnih« institucijah in ne le znotraj podjetja.

Stare tradicionalne vrednote delavske solidarnosti in vzajemnosti so na težki preizkušnji, prihodnost je negotova. Ritualnemu

zaklinjanju sveta in rutinskemu delu, kot kaže, bije zadnja ura. Zahteva po inovacijah na vseh področjih je imperativ časa. Mi pa, kot lahko vse preprosto vidimo iz zapisnikov SDS, včasih ne znamo ali celo nismo pripravljeni rešiti niti najbolj enostavnih primerov v svojem najožjem okolju, ali pa, kar je še huje, jih celo zakompliciramo. Tudi med temi, na katere opozarjajo zapisniki SDS v današnjem pregledu, bomo verjetno našli nekaj takih.

SDS kontiliv 1, 2, 3 in 4 (JEKLARNA 2) pod razno omenja, da livne garniture nimajo določenega mesta za zastavljanje. Nekaj časa so jih puščali v hali silosov. Problem je v tem, da sedaj tudi delavci prometa temu vprašanju ne namenjajo prave pozornosti. Puščajo jih zunaj, kjer so izpostavljene dežju in ko jih potem delavci kontiliva po potrebi uporabljamo, imajo težave pri vlivanju. Rešitev bi bila po mnenju delavcev kontiliva v tem, da bi pokrili katerega od slepih tirov. Trud bi se kmalu poplačal. Dodajajo še, da se sicer zavedajo, da se morajo izogibati klasičnemu vlivanju, toda v primeru, da do tega pride, mora biti poskrbljeno, da bo tudi takrat vlivanje kvalitetno.

SDS priprava dela (STROJNE DELAVNICE) opozarja, da se mora urediti stalni prehod med prostorom, v katerem so planer, lanser in administrator priprave dela. Prehodi skozi skladišče centralnega prevzema je sedaj nemogoč iz preprostega razloga, ker so vrata zaklenjena. Urediti je treba tudi nadomeščanje za dela in naloge, ki jih je za nemoten potek dela nujno treba opraviti.

SDS kovačnico in kalilnico zanima, kakšen je postopek za zamenjavo poškodovanih očal.

SDS materialno gospodarjenje ponovno vprašuje, kaj bo s centralnim prevzemom.

SDS RTA Javornik opozarja na nepravilnosti pri nagrajevanju. Takole pravi: »Neposredni vodje so se doslej pri ocenitvi otežkočenega dodatka posluževali pravilnika iz 31. 1. 1978, ki je bil sprejet na delavskem svetu Remontnih delavnic. V zadnjem mesecu so uporabljali pravilnik iz 27. 1. 1988, ki na delavskem svetu ni bil sprejet in ki ga uporablja celotno vzdrževanje. SDS ugotavlja, da novi pravilnik omogoča bistveno večji osebni dohodek in vprašuje, ali jim bo izpad dohodka, ker so uporabljali stari pravilnik, povrnjen. Vprašujejo tudi, ali bodo morali del osebnega dohodka vrniti, ker pravilnik ni bil sprejet na delavskem svetu. Omenjeno problematiko pošiljajo na izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Centralne delavnice. Istočasno zadolžujejo delegata SDS Prešerna, da to vprašanje postavi na samoupravni delavski kontroli.« SDS nadalje opozarja, da je VT boiler dotrajan in na posledice, ki

lahko nastanejo. Vodstvo poziva, da je treba čimprej namestiti nov boiler oziroma, da prične razmišljati o toplovodnem izmenjevalcu, ki bi bil ustrežnejši. Pozivajo tudi k večjemu redu pri uporabi sanitarij in zahtevajo, da se iz prehoda odstrani stara garderobna omara. Vodja oziroma neposredni vodja dela mora določiti tudi vrstni red za pranje kombija.

SDS TPV Javornik zahteva, da se ji na delavskem svetu TOZD Tehnične dejavnosti da pojasnilo v zvezi z njenim stališčem, ki ga je postavila na sestanku SDS 9. marca letos, namreč, da je cena jekla za člane kolektiva na mali prodaji previsoka.

SDS TPV Bela 1, 3 in 5 se pritožujejo, ker še vedno niso prejeli odgovora na vprašanje v zvezi z beneficirano dobo za vzdrževalec in glede pomanjkanja elektrostrojnikov, varilcev, elektricarjev in strugarjev. Pod razno so člani vseh SDS potrdili pripombo, da opažajo, da se vsa zadnja leta ob izplačilu regresa zmanjša osebni dohodek. Zato bi bilo treba regres posebej izplačati. Zahtevajo tudi pojasnilo, kje na vzdrževanju pišejo otežkočeni dodatki tudi k 16., 17., 18. in 19. grupi. Prav tako zahtevajo, da se vzdrževalcem v žični valjarni in na Jeklovleku povišajo premije. Na koncu še pripominjajo, da trgovci, ki prodajajo naš material, zaslužijo precej bolje kot železarji.

TPV Bela 2 obnavlja že staro pripombo na sistem dela. Takole pravi: »Delavci SDS so na sestanku 25. 1. 1989 zahtevali, da se uredi sistem dela 5+2, ali pa naj se gre nazaj na 4+1. Odgovor je bil, da so to začetne težave; sedaj, tri mesece kasneje, pa je stanje isto ali pa še slabše. Trend v svetu in precej podjetij v Sloveniji je zmanjšati število delovnih ur na teden, pri nas pa jih ponovno povečujemo. Pred vrati je poletje in dopusti: koliko ur bo potrebno storiti takrat? Torej, kako dolgo še tako?«

Nad sistemom dela 5+2 so se pritoževali tudi člani SDS TPV Bela 4. Z obrazložitvijo, da naravna dela in potrebe obrata narekujejo delo preko tega delovnega časa, niso bili zadovoljni. Zato zahtevajo, da se naslednjega sestanka udeležita tudi vodja vzdrževanja in direktor TOZD ter da jim razložita, po katerem pravilniku delajo toliko sobot in dežurstev na nedeljo. Pripombe so imeli tudi na čistoto v obratu, češ da zaradi tega prihaja do požarov (glavni motor bluminga, kritično pa je tudi okolj slajbi škarij). (se nadaljuje)

CSI — Božidar Lakota

Z izgradnjo lužilnice prevzemajo žičarji nalogo in odgovornost za nadaljni razvoj žičarstva pri nas

Dr. Marin Gabrovšek

V Železarni Jesenice smo v preteklem obdobju zaključili tri pomembne investicije: izgradnja Jeklarne 2, modernizacija proizvodnje oziroma toplotne obdelave debele pločevine in lužilnice žice, ki bi naj z današnjim dnem pričela s poizkusnim obratovanjem. To so investicije, ki imajo poudarek na fizionomiji proizvodnje naše železarne. Na drugi strani pa predstavlja izgradnja Jeklarne 2 in lužilnice žice tehnološko prenovno dela naše proizvodnje in bistveno prispevata k sanaciji ekoloških problemov v naši železarni.

Realizacija vseh teh investicij, ki so potekale praktično istočasno, je zahtevala izredne napore vseh prizadetih, to je od izvajalcev investicijskih del do finančnih krogov, ki so, poleg zagotavljanja sredstev za redno proizvodnjo, da ne rečem redno življenje in delo Železarne, morali skrbeti tudi za zagotovitev sredstev za realizacijo posameznih investicijskih projektov.

Vse omenjene investicije pomenijo realizacijo naših dolgoročnih planov in so temelji razvoja posameznih proizvodnih programov, torej tudi vlečenih jekel oziroma žice.

Zastarele naprave in tehnologije se na področju metalurgije umikajo novim tehnološkim dosežkom. Žal ima tak napredek na področju tehnologije za posledico tudi tehnološke ali organizacijske višje delovne sile. To je problem, katerega je poznal leta nazaj le razviti svet in je prišel danes tudi do nas.

Pred slovensko družbo in tudi našo železarno je postavljeno vprašanje preizposlitve, vprašanje uvajanja novih programov in proizvodov.

Problem zaposlitve postaja vedno bolj pereč tudi za mlajše generacije, ki v tem trenutku še ne vidijo svoje prihodnosti tudi na železarskih Jesenicah.

Jeklo da ali ne so v Sloveniji bile, in so občasno tudi še danes, dileme naše slovenske družbe, kljub dejstvu, da je jeklarska industrija prisotna v vseh

deležah razvitega sveta; vendar z modernimi tehnologijami proizvodnje in novimi vrstami jekla. Vse to omogoča racionalno zaposlovanje in boljši izkoristek jekla pri izgradnji jeklenih konstrukcij.

Podobno bi se lahko postavilo tudi v naši železarni vprašanje žičarstva da ali ne, kljub temu, da je gorenjska žilbelka žičarstva.

Menim, da smo se prav z modernizacijo lužilnice odločili, da ostane žičarstvo sestavni del proizvodnje v železarni.

V zgodovinskih zapisih Valvazorja o razvoju železarstva na Gorenjskem lahko zasledimo, da so bili v bližini Bohinjske Bistrice že v letu 1689 obrati za vlečenje žice. In v istih virih je leto 1890 zaznamovano kot začetek sodobne žičarske industrije na Jesenicah, Sloveniji in Jugoslaviji.

To pomeni, da se že preko 200 let prenaša žičarsko znanje iz roda v rod, oziroma, da smo na pragu leta 1990, ko bomo govorili o 100-letnici žičarstva na Jesenicah. Žičarstvo je leta nazaj sestavni del proizvodnega programa naše železarne in smo razvoj te dejavnosti vgrajevali v naše srednjeročne in dolgoročne plane razvoja Železarne.

Sama proizvodnja žice pomeni nadaljnjo prestrukturiranje Železarne in je sestavni del tega procesa. In ker smo v primarnem delu proizvodnje jekla osvojili nove tehnologije, predvsem ponovno metalurgijo, smo s tem dali možnosti nadaljnjega razvoja žičarstva, lahko tudi na osnovi lastnega jekla.

Pri tem pa moram poudariti, da ta razvoj ne sme in ne more imeti osnove na že omenjeni dolgoletni tradiciji, ampak na znanju in kvaliteti proizvodov. Sam razvoj mora iti v smeri usposabljanja v proizvodjalca končnih izdelkov, s katerimi bodo žičarji sposobni konkurirati na tržišču. Tak imperativ v razvoju postavlja pred nas tudi nenehno opozarjanje na Evropo v letu 1992, ki mora pomeniti prelomnico tudi v našem delu, odnosu do dela v korist boljšega ekonomskega rezultata.

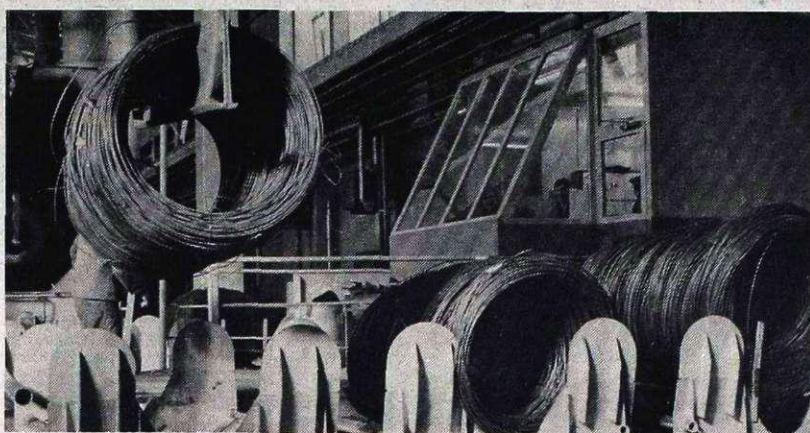
Vsak program v okviru železarne si kroji svojo usodo sam; torej tudi žičarji. Poleg kvalitete in storilnosti mora biti sestavni del vsakdanjega dela tudi ekonomika. In kjer ne bomo uspeli, bo vsak tak nadaljni razvoj vprašljiv.

Vse to pa tudi pomeni, da se v žičarstvu preusmerjamo v proizvodni asortiment, ki zahteva več vložnega dela, predvsem pa znanja. Ne smemo torej ocenjevati rezultatov proizvodnje na osnovi proizvedenih ton, ampak kvalitete proizvoda, njegovi tržni vrednosti in možnosti plasmaja na tržišču.

Kvalitetni asortiment prevladuje nad količino, oba pa sta v vsakem obdobju prilagojena kapacitetam proizvodnih naprav.

In če se ozremo nekaj let nazaj, je prav lužilnica žice predstavljala enega izmed osnovnih tehnoloških in ekoloških problemov na področju okroglega programa.

Obstoječe lužilne naprave so bile vedno bolj iztrošene, vlaganje finančnih sredstev v sanacijo obstoječe opreme in zgradb pa popolnoma neu-

Nova lužilnica v Žičarni (foto: Irena Kučina)

spešno. Z vsemi posegi nismo uspeli ustaviti posedanja terena, gradbenih elementov in s tem žerjavne proge, da o vseh spremljajočih problemih, to je delovne sile in ekoloških problemih kot takih ne govorim.

Kvaliteta lužene žice je bila problematična, ker naprave niso bile sposobne zagotoviti kvalitetnega vložka. Torej je bilo nadaljnje obratovanje Žičarne vse bolj problematično.

S tem, da smo se odločili za rekonstrukcijo lužilnice, smo dali osnove za nadaljni razvoj žičarstva na Jesenicah. K tej odločitvi so prispevala med drugim tudi naslednja dejstva:

— Na področju žičarstva imamo bogato znanje, ki nam daje prednost tudi v nadaljnjem razvoju. Imamo znanje in sposobnost razvijati tudi nove programe in proizvode v skladu z razvojem tovorne dejavnosti v svetu.

— Razvoj žičarstva predstavlja korak naprej v prestrukturiranju proizvodnje Železarne Jesenice. Torej je razvoj v skladu uvajanja programov višje stopnje dodelave. Na drugi strani omogoča zaposlitev delavcev v kraju in regiji kot taki.

— Žičarstvo je energetsko manj intenzivno in v proizvodnji dokaj fleksibilno. Lahko obstoja in se razvija dokaj samostojno. To pomeni, da ni vezano v celoti na oskrbo z vložkom iz obstoječe metalurške proizvodnje.

— Žičarstvo je ekološko lažje obvladljivo.

— In ne nazadnje, žičarstvo je investicijsko manj zahtevno. Z relativno majhnimi vlaganji v nadaljnjih fazah predelave lahko usmerjamo proizvodnjo v skladu z razvojem tehnike v svetu.

Navedel sem le nekaj ugotovitev, ki so nas vodile pri odločitvi, da izkoristimo možnosti nakupa moderne lužilne linije v žičarni v Borovljah. Linija je obratovala le tri leta. Zaradi racionalizacije proizvodnje žičarstva so namreč proizvodnjo vlečenja žice iz obstoječe žičarne v Borovljah prenesli v žičarno Bruck a.d. Mur in tako skoncetirali proizvodnjo vlečene žice na enem mestu v okviru podjetja Austria Draht. V tej žičarni je bila že postavljena lužilna linija istega tipa kot je v naši žičarni.

Zato menim, da je bil nakup lužilne linije enkratna priložnost.

Z izgradnjo prevzemajo žičarji nalogo in odgovornost za nadaljni razvoj žičarstva pri nas. V tem razvoju je pa potrebno spoštovati tudi naslednje elemente:

— nadaljni razvoj v posameznih fazah naj bo z razumnimi vlaganji v skladu s poznavanjem in gibanjem tržišča;

— proizvodnjo je potrebno usmerjati v izvoz direktno ali preko kooperantov; to pa zahteva dobro kvaliteto izdelkov;

— v vse faze proizvodnje vgrajevati elemente gospodarnosti in povečanja storilnosti. Danes živi in dela žičarna v simbiozi s hladno valjarno. Razvoj žičarne mora iti v smeri, da bo Žičarna kot samostojna enota poslovala ekonomsko uspešno;

— pred seboj moramo imeti cilj, da bomo v razvoju tako v pogledu kvalitete kakor gospodarnosti pred drugimi.

V uvodu sem že poudaril znanje, ki ga imamo na področju žičarstva. Realizacija celega projekta lužilnice pa je pokazala, da je v železarni bogato znanje tudi na drugih področjih: kemija, računalništvo itd. Postavitev lužilnice je dokazala, da imamo v železarni strokovni kader, ki je sposoben modificirati tehnološke procese z inovativnimi posegi. Tako je nevtralizacija plod lastnega znanja. Pomembni posegi so bili izvršeni na področju regeneracije kisline. Potrditev in zaupanje v lastno znanje pa je dokazal team, ki je usposobil regeneracijo kisline za normalno obratovanje. Zagon je bil že v prvi fazi uspešen.

S pričetkom obratovanja lužilne linije rešujemo tudi ekološke probleme v adjustazi Valjarne bluming štekel. Lužilnico v adjustazi ukinjamo in luženje tanke ter srednje pločevine, kakor tudi žice za predelavo v Jeklovleku, vključujemo v program luženja v novi lužilnici.

Pričetek poizkusnega obratovanja lužilne linije predstavlja torej tudi enega izmed pomembnih korakov železarne pri reševanju problemov ekologije in delovnih pogojev tudi na področju Javornika.

In kakor sem že omenil, zagotavlja lužilnica nadaljni razvoj žičarstva in s

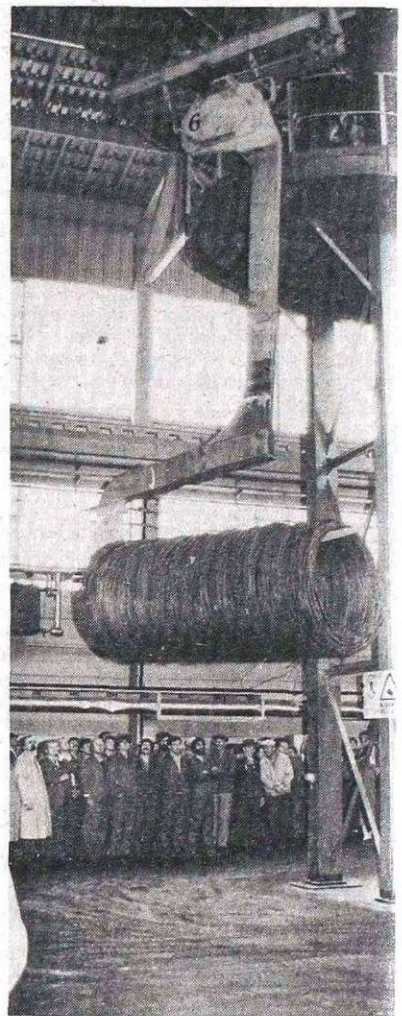
tem nova delovna mesta, ki so nam v tem obdobju toliko bolj dragocena.

Zato bi se ob zaključku zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri izgradnji lužilne linije. Tako gre zahvala vsem delavcem posameznih sektorjev, ki so bili vključeni v samo izgradnjo in osvajanje tehnologije, vsem delavcem Hidromontaže in drugim, katerih sodelovanje je bilo potrebno v posameznih fazah izgradnje.

Posebno zahvalo sem dolžan tistim delavcem Žičarne, konkretno delavcem v stari lužilnici, ki so zdržali pri delu do pričetka obratovanja nove lužilnice in s tem zagotovili kontinuiteto proizvodnje. Zdržali so pri svojem delu tudi v ekološko nesprejemljivih pogojih.

Tudi tem delavcem gre priznanje za dosežene proizvodne rezultate Žičarne, saj so s svojim delom bistveno prispevali k temu, da ohranjamo žičarstvo kot del prestrukturiranja proizvodnje tudi v bodoče v naši železarni.

(Govor podpredsednika Poslovnega odbora dr. Marina Gabrovška ob otvoritvi nove lužilnice)

Med slovesno otvoritvijo (foto: Irena Kučina)

Predsedstvo sveta zveze sindikatov Jugoslavije

Skupne zasnove za aktivnost zveze sindikatov pri izdelavi statuta podjetja, kolektivnih pogodb in organiziranosti sindikata v podjetju

Zakon o podjetju je pričel veljati 1. januarja leta 1989. Organizacije združenega dela in skupnosti so se dolžne reorganizirati in uskladiti svoje samoupravne splošne akte s tem zakonom do 31. 12. 1991 leta.

V zakonu o podjetjih ni podrobnejše razdelano uresničevanje samoupravnih pravic delavcev in upravljanje ter poslovanje podjetja. Prepuščeno je, da se s samoupravno regulativo, še posebej s statutom in kolektivnimi pogodbami, razdelajo samoupravne pravice oziroma udeležba delavcev v upravljanju podjetij in njihov materialnosocialni položaj oziroma položaj delavcev v podjetjih z različnimi oblikami lastnine.

Z zakonom o podjetjih je predvideno, da se s statutom podjetja regulira način uresničevanja sodelovanja sindikatov v družbenem podjetju oziroma s kolektivno pogodbo v mešanem in privatnem podjetju.

Glede na različne oblike lastnine je z zakonom o podjetjih določeno, da z:

— družbenim podjetjem upravljajo delavci;

— mešanim podjetjem upravljajo delavci sorazmerno z višino vloženih

družbenih sredstev; delavci na osnovi vložnega dela, lastniki sredstev pa v razmerju z višino vloženih sredstev;

— privatnimi podjetji upravljajo ustanovitelji privatnega podjetja, delavci pa sodelujejo pri upravljanju tega podjetja na osnovi svojega dela in v skladu s kolektivno pogodbo.

Pri uresničevanju Zakona o podjetjih ima posebno pomembno vlogo in odgovornost sindikat. S svojo akcijo mora zagotoviti, da se razdelajo ustavna in zakonska določila v statutih, kolektivnih pogodbah in drugih aktih, ki se nanašajo na uresničevanje samoupravnih in drugih pravic delavcev, obveznosti organov podjetja do sindikata in splošnega delovanja sindikata. V statutih in kolektivnih pogodbah je na čimbolj enoten način potrebno opredeliti navedena vprašanja. S tem bi se v praksi izognili različnemu uravnavanju in uresničevanju samoupravnih in drugih pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev.

Pri izdelavi statuta in samoupravnih splošnih aktov ni potrebno povzemati zakonskih določil, ampak se je potrebno ravnati po načelu racionalnosti, jasnosti in s čim manj določili uravnati posamezna vprašanja.

I. Skupne osnove za opredeljevanje statutarnih določil pri uresničevanju samoupravnih in drugih pravic delavcev

Z zakonu o podjetjih je določeno, da je statut osnovni samoupravni splošni akt družbenega podjetja. Vsi drugi samoupravni splošni akti ne morejo biti v nasprotju z določili statuta. V zakonu o podjetjih ni določeno, kateri so drugi akti in kako se sprejemajo. To je prepuščeno delavcem delovne organizacije, da to uredijo s statutom podjetja. Prav tako se morajo s statutom podjetja določiti oblike osebnega izjavljanja.

Referendum

Predlaga se, da delavci z referendumom sprejemajo samo statut družbenega podjetja.

Dosedanja praksa je pokazala, da je široko uporabljanje referenduma kot oblike izjavljanja imelo zelo negativne posledice na racionalnost in učinkovitost samoupravnega odločanja. Odločanje z referendumom je zahteven proces, ki zahteva ogromne organizacijske priprave, angažiranje sredstev in čas. Istočasno se je s to obliko osebnega izjavljanja omogoča zaščita parcialnih skupinskih interesov, kar pa onemogoča sprejemanje kvalitetnih odločitev, ki jih zahteva sodoben razvoj.

Načrt

ske priprave, angažiranje sredstev in čas. Istočasno se je s to obliko osebnega izjavljanja omogoča zaščita parcialnih skupinskih interesov, kar pa onemogoča sprejemanje kvalitetnih odločitev, ki jih zahteva sodoben razvoj.

Zbor delavcev

S statutom podjetja je treba opredeliti zbor delavcev kot obliko izjavljanja, s katero bodo delavci praviloma oblikovali stališča, potrjevali smernice, dajali pobude in predloge. Menimo, da na zboru delavcev ne bi bilo potrebno sprejemati samoupravnih splošnih aktov in odločitev o posameznih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, razen v podjetjih s 50 ali manj delavci, v katerih se delavski svet posebej oblikuje.

Izhajajoč iz tega, delavci na zboru delavcev dajejo pobude, predloge in mišljenja, utrjujejo stališča o uresničevanju svojih družbenoekonomskih in samoupravnih pravic, določajo smernice za delo delegatov in organi upravljanja in delegacijah, obravnavajo poročila poslovnega organa o poslovanju podjetja, predlagajo in določajo kandidate za organe upravljanja. Na zboru delavcev delavci dajejo pobude in ugotavljajo odgovornost poslovnega or-

gana, delavskega sveta in drugih organov.

Pred odločanjem na delavskem svetu delavci na zboru delavcev obvezno razpravljajo in določajo svoja stališča o:

— združevanju podjetja v združeno in sestavljeno podjetje;

— ustanavljanju novega podjetja;

— izločanju dela podjetja;

— spremembah statusa družbenega in mešanega podjetja;

— načrtu razvoja (večletni) in letni plan;

— delitvi dobička;

— samoupravnih splošnih aktih, o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupni porabi, o delovnih razmerjih in delitvi stanovanj in stanovanjskih posojil;

— velikih naložbah (merila o njihovi višini naj bi določili v statutu vsakega podjetja);

— zmanjšanju števila zaposlenih in reševanja problemov tehnološkega viška.

Delavci na zboru delavcev obravnavajo poročila poslovnega organa o poslovanju podjetja. Poročila se sprejema z javnim ali tajnim glasovanjem.

Delavski svet o vseh teh zadevah ne more sprejeti odločitev, če predhodno ni opravljena razprava na zborih delavcev. Delavci na zborih delavcev sprejemajo mišljenja, stališča, smernice in podobno z večino glasov prisotnih. Zbori so sklepni, če je prisotnih najmanj polovica delavcev. Stališča o uresničevanju določenih družbenoekonomskih in samoupravnih pravic delavcev se sprejemajo z večino glasov vseh delavcev v podjetju.

Zbor delavcev skliče delavski svet oziroma predsednik delavskega sveta. Zbor se lahko skliče po posameznih delih v podjetju, za podjetje kot celoto ali po drugih organizacijskih enotah. Način sklicevanja, dela in glasovanja je

K uspešnemu zaključku investicije je največ pripomoglo organiziranje in vodenje timskega dela

Anton Kelvišar

Ideja o potrebnosti gradnje nove lužilnice za luženje žice se je porodila že ob koncu sedemdesetih let zaradi zastarelosti samega tehnološkega postopka, predvsem pa glede na skoraj popolnoma iztrošeno staro lužilnico, ki je bila zgrajena že leta 1953.

Za projekt izgradnje nove lužilnice smo se dokončno odločili konec leta 1985 in ga uvrstili v plan investicij za srednjeročno obdobje 1986-1990.

Glede na finančno sposobnost in ponujeno priliko za nakup rabljene lužilnice v Avstriji po sistemu videno-prodano smo na tej osnovi takoj pristopili k izdelavi investicijskega programa, ki je bil sprejet januarja 1986, nakar smo naprave tudi kupili. Z demontažo opreme v Borovljah smo pričeli v juniju 1986, zahtevno delo pa zaupali DO Hidromontaža iz Maribora. Sama demontaža je bila opravljena v času od junija do septembra 1986 in to zelo kvalitetno. Že v mesecu oktobru so bile rešene vse formalnosti za uvoz, tako da je oprema začela prihajati na Jesenice, tu pa je Hidromontaža nadaljevala svoje delo z revizijo opreme.

Istočasno so vzporedno potekala zelo obsežna predhodna dela, in sicer: priprava tehnične dokumentacije, pridobivanje soglasij, pridobitev lokacijske dokumentacije in izvajanje pripravljalnih del. Izbrana je bila lokacija v zahodnem delu obstoječe hale skladišča vložka in na prostoru stare stanovanjske zgradbe na Prešernovi 41. Zato smo morali v okviru pripravljalnih del najprej za stanovalce priskrbeti nadomestna stanovanja tako, da smo adaptirali Marčičevo vilo, staro zgradbo pa porušili. V marcu 1987 smo pridobili gradbeno dovoljenje. Z namenom, da bi gradbena dela čimbolj pospešili, smo to delo zaupali DO Gradbinec, ki je naloge sprejel izredno resno in jo zato tudi skoraj v celoti izpeljal do meseca avgusta. Pri tem velja opozoriti na veliko raznolikost gradbenih del, na težak teren glede na obliko tal in prodiranje savske vode v predel nevtralizacijskih bazenov, tako da je bilo potrebno za pravočasno dokončanje gradbenih del angažirati dnevno 100 do 150 gradincev v treh izmenah. H gradbe-

nim delom spada tudi postavitve jeklene konstrukcije za podaljšanje obstoječe hale in za zgraditev stolpa za regeneracijo, kar je opravila DO Klemos iz Lenarta, s svojimi deli pa je pričel še Pleskar Ptuj in to najprej s sanacijo in zaščito betonske strešne konstrukcije po navodilih ZRMK iz Ljubljane.

Od septembra do novembra 1987 je bila s strani Hidromontaže sukcesivno opravljena montaža pglavitnega dela tehnološke opreme, tj. najprej lužilne linije, nato nevtralizacije in končno tudi razpoložljivega dela opreme za regeneracijo. Medtem je bila izvedena še revizija izvedbenega projekta. Sledilo je hladno testiranje lužilne linije in nevtralizacije do februarja 1988, nakar smo v mesecu marcu pričeli z vročim testiranjem, ki je bilo uspešno in je pokazalo, da je bila odločitev za takšno investicijsko pravilna. Po opravljenem tehničnem pregledu lužilne linije in nevtralizacije smo tako pred letom dni pričeli s poskusno proizvodnjo, čeprav zaenkrat še brez vključitve objekta regeneracije. Na ta način je bila že podana možnost za težko pričakovano ustavitve obratovanja stare lužilnice v celoti.

Po revidiranem investicijskem programu smo glede na povečani obseg in zahtevnost del ter dodatno ugotovljene potrebe po zamenjavi nekaterih delov opreme povečali prvotno predračunsko vrednost s 1.456 mio din na 4.495 mio din. V to vsoto je bila vključena tudi naprava za kompaktiranje žice v Valjarni žice in profilov kot eden od pogojev za uspešno delo lužilnice.

Pri tem je bilo predvideno za gradbena dela 1.430 mio, za domačo opremo 1.945 mio, za novo opremo vsega 970 mio in za ostalo 150 mio din. Od tega naj bi namenili iz lastnih sredstev 3.995 mio din, iz združenih sredstev SZ pa preostanek 500 mio din. Kljub temu je investicija še vedno izkazovala pozitiven rezultat v vseh letih njene ekonomske dobe.

Nadaljnja naloga je bila, da smo prenesli tehnologijo luženja za ves program v Žičarni na novo napravo. To nam je kmalu tudi uspelo, čeprav ne brez določenih tehnoloških in organizacijskih težav, saj je bilo potrebno v najkrajšem času med drugim povsem spremeniti način transporta žice do lužilnice in iz lužilnice k žičarskim strojem. V ta namen je bila sočasno v Valjarni žice in profilov postavljena tudi kompaktna naprava za vezanje toplvaljane žice v enoti po 2 toni, ki pa je pričela delovati uspešnejše šele pred kratkim.

V času poskusnega obratovanja lužilne linije in nevtralizacije, ob večjih stroških zaradi večje porabe kisline, smo v okviru danih možnosti osredotočili vse razpoložljive sile še v dokončanje objekta regeneracije, ki je po svoji naravi tudi tehnološko najzahtevnejši del lužilnice. Manjkajoči deli iz uvoza so končno prispeli, zaključena je bila montaža, medtem smo se odločili, da kljub slabšemu poznavanju naprave pristopimo k zagonu z lastnimi kadri, brez izredno drage tuje asistencije. Medtem je bilo potrebno zamenjati stari računalnik z domačim, spremeni-

ti način kurjenja z butana na zemeljski plin, napraviti dodobra spoznati in dodatno usposobiti lastne kadre. Do letošnjega marca nam je tako uspelo ob izredni prizadevnosti domačih strokovnjakov izvesti tako hladno, za tem pa še večkratno vroče testiranje naprave in v mesecu aprilu pridobiti na podlagi tehničnega prevzema tudi dovoljenje za poizkusno obratovanje.

K uspešnemu zaključku investicije je poleg dobrega dela vseh izvajalskih firm v največji meri pripomoglo zgradno organiziranje in vodenje timskega dela, predvsem Sektorja inženiring.

Ob samem začetku gradnje je bila v ta namen imenovana posebna projektna skupina, ki je delovala v dveh timih, in to tima za izvedbo in tima za proizvodnjo in vzdrževanje z 8 oz. 10 stalnimi strokovnimi člani in 15 občasnimi glede na trenutne zahteve.

Menim, da je bila to v danih pogojih skoraj edina in najoptimalnejša pot, ki nas je pripeljala do zaželenega uspeha. Na ta način so bili doseženi številni cilji, ki vsekakor pomenijo solidno osnovo za nadaljnje delo:

— kljub velikim težavam ob istočasnem vzdrževanju normalne tekoče proizvodnje in organizaciji graditve, nam je v celoti uspelo brez večjih zastojev obdržati proizvodnjo v Žičarni v normalnem obsegu;

— uspešno je bila prenešana tehnologija luženja in površinske obdelave celotnega programa Žičarne, dela kvalitetnega programa obrata Jeklovlek, toplotvaljane pločevine v ploščah in potreba za potrebe zunanjih naročnikov uslug;

— realno je možno doseči predvideno kapaciteto 100.000 ton luženega materiala na leto;

— glede na izgradnjo nevtralizacije in regeneracije smo dosegli pogoje, ki zagotavljajo cenejšo proizvodnjo in ekološko neoporečno obratovanje;

— v vseh primerih je uvedena uporaba kemikalij domačega izvora;

— za zaposlene je dosežen velik napredek v smislu humanizacije dela in višje strokovne ravni, saj je v vseh treh oddelkih uspešno uvedeno procesno vodenje z računalniki, s čimer bomo v končni fazi zmanjšali število zaposlenih na 12;

— podana je možnost za dejansko koncentracijo vseh kislinjskih obratov ŽJ na vsega dve moderni lužilnici, ki se glede na uporabo iste kisline in na smotrnejšo izrabo obeh regeneracij cel medsebojno dopolnjujeta;

— nenazadnje naj omenim še dejstvo, da smo se vsi, ki smo sodelovali pri izgradnji in aktiviranju rabljene

opreme, ob tem veliko naučili. S tem smo utrdili tudi zaupanje v lastno znanje in ga afirmirali tudi zunaj. Namesto, da bi bili v veliki meri odvisni od zunanjih strokovnjakov, lahko trdimo nasprotno, da pridobljeno znanje lahko ponudimo drugim.

Lužilna linija je zgrajena tako, da se vršita luženje in površinska obdelava v kadeh, ki so postavljene v logičnem zaporedju in praktično skupaj z odsesovalno havbo tvorijo zaprt sistem — tunel. Na krožni tračnici se nahajajo 8 avtomatsko po programu vodenih lužilnih vozčikov z vgrajenimi posamičnimi vibriratorji.

Sama linija obsega lužilni del s 6 zaporednimi kadmii, kjer se vrši luženje po t.i. protitočnem kaskadnem sistemu glede na naraščanje koncentracije hladne solne kisline v smeri potovanja materiala. Velik poudarek ima linija na izpiralnem delu, ker je temeljito izpiranje materiala po luženju in med operacijami različnih operacij površinskih obdelav osnovnega pomena.

Tretji del linije je namenjen za različne površinske obdelave kot so fosfatiranje v dveh dvojnih zaporednih kadeh, boraksiranje, bakrenje, miljenje, nanašanje drugih nosilcev maziv, apnenje v dveh različnih koncentracijah in končno indirektno sušenje z vročim zrakom.

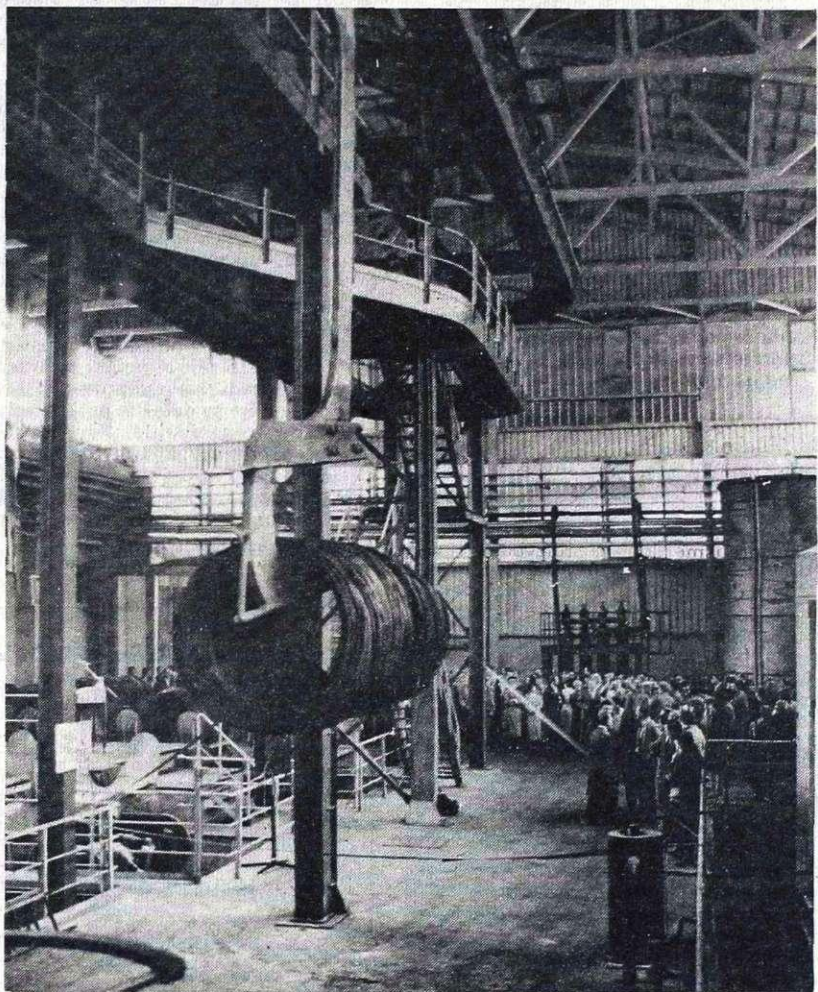
Nevtralizacija je zgrajena povsem na novo na osnovi domačega znanja in je namenjena za nevtraliziranje vseh izpiralnih vod z apnenim mlekom, najo pa smo priključili tudi izpiralno vodo iz pocinkovalnice. To pomeni, da so združeni vsi iztoki v Savo preko te naprave in je s tem v celoti rešeno onesnaževanja voda na tem področju. Nevtralizacijska naprava je prav tako opremljena z računalnikom in pripravljena za avtomatsko delovanje. Na ta način bo v veliki meri izključen človeški faktor in s tem njena zanesljivost večja. Dimenzionirana je tako, da tudi ob izpadu regeneracije lahko prevzame vso količino izrabljene kisline. Produkt iz nevtralizacije je dehidrirano blato, ki ga izločamo s pomočjo filterstiskalnice, potem ko se je po oksidaciji vsedlo v posebnem vsedalniku.

Regeneracija solne kisline je zelo zapletena naprava, ki ima to funkcijo, da iz izrabljene solne kisline raztopljeno železo oksidira in izloči v obliki oksidnih granul, sproščeni klor pa pretvarja ponovno v 18 % solno kislino, ki se vrača v lužilnico.

Naprava sestoji iz reaktorja, ciklona, venturijeve cevi in absorberja. Zapleteno delovanje je vodenno z računalnikom. Pomen regeneracije je predvsem v nižjih stroških zaradi prihranka pri kislini.

Ob zaključku bi se rad v imenu Žičarne za opravljeno delo in pomoč zahvalil predstavnikom Hidromontaže, Gradbinca, Klemosa, Pleskarja Ptuj, Poslovodnemu odboru, vodji projekta, finančno-računovodskemu sektorju, kadrovskemu sektorju, splošnemu sektorju, projektni grupi za izvedbo, vzdrževalcem HVŽ in vodstvu HVJ.

(Govor Antona Kelvišarja, vodja obrata Žičarna, ob otvoritvi nove lužilnice)

treba urediti s poslovnikom o delu zbora delavcev.

Podpisovanje oziroma dajanje pismenih izjav

Te oblike osebnega izjavljanja ni treba posebej obdelati v statutu družbenega podjetja. Če bi to obliko osebnega izjavljanja še naprej obdržali, je treba predhodno določiti vprašanja, o katerih se delavci odločajo na ta način.

Delavski svet v statutu podjetja
Poleg pristojnosti delavskega sveta po Zakonu o podjetjih (čl.45.) je v statutu podjetja treba določiti, da delavski svet:

- odloča o spremembi firme, sedeža in dejavnosti podjetja;
- določa dele podjetja s pooblastili v pravnem pomenu in obseg pooblastil;
- sklepa pogodbe o združenju v združeno podjetje;
- odloča o izločanju dela podjetja in določa medsebojne odnose z delom podjetja, ki se je izločil;
- odloča o ustanavljanju novih podjetij (samostojno ali skupno z drugimi podjetji);
- odloča o spremembi statusa podjetja iz družbenega v mešano podjetje;
- zaključuje samoupravni sporazum o združenju sredstev za skupno poslovanje;
- sprejme ukrepe do posameznih delov podjetja, v katerih so nastale motnje v poslovanju ali v primeru, kadar posamezni del podjetja ne izvršuje svojih obveznosti;
- odloča o načinu in pogojih zbiranja oziroma vlaganja sredstev občanov ali državljanov;
- odloča o velikih naložbah (pri tem določa cilje in smotre naložbe, vrednost, povečanje profita oziroma dohodka po zaključku nove naložbe);
- odloča o ostalih naložbah, ki niso določene v načrtih razvoja podjetja (na primer o naložbah za proizvodnjo in

poslovanje, katera vrednost je večja kot 5 % družbenega kapitala podjetja v objektih in opremi);

- odloča o delitvi osebnega dohodka in skupne porabe;
- odloča o delitvi stanovanj in stanovanjskih posojil;
- odloča o zahtevah za zaščito pravic delavcev na drugi stopnji;
- odloča o vprašanjih splošne narodne obrambe in družbene samozaščite.

Navedena vprašanja so v pristojnosti delavskega sveta, pri tem pa je potrebno upoštevati določila, ki se nanašajo na ustanavljanje podjetja, notranje organizacije in statusne spremembe, oblike združevanja družbenega podjetja, skupno poslovanje in zbiranje sredstev državljanov in občanov. O navedenih vprašanjih delavski svet lahko predhodno zahteva mišljenje zbora delavcev, čeprav bi kazalo tudi tukaj biti restriktiven v cilju učinkovitosti in racionalnosti pri odločanju delavskega sveta.

Način odločanja in dela delavskega sveta

Delavski svet po 50. členu Zakona o podjetjih sprejema odločitve z večino glasov svojih članov. Vseeno pa je dana možnost, da delavski svet odloča o posameznih vprašanjih z drugo kvalificirano večino, če je to določeno v statutu podjetja. Izhajajoč iz tega predlaga, da se v statutu določi, da delavski svet z dvotretjinsko večino glasov sprejema odločitve o:

- statusnih spremembah podjetja (združevanje v združeno ali sestavljeno podjetje, o izločitvi dela podjetja, o ustanavljanju novega podjetja);
- velikih naložbah in angažiranju lastnih ali tujih sredstev (občanov, bank, ostalih podjetij, tujih fizičnih ali pravnih oseb);
- sprejemanje samoupravnih sploš-

nih aktov o delitvi sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in o delovnih razmerjih.

V statutu je treba določiti, da delavski svet s tajnim glasovanjem imenuje in razreši poslovodni organ, ocenjuje njihovo delo, odloča o sprejemanju poslovnih poročil, ki jih predlaga poslovodni organ in o ostalih vprašanjih, ki jih določi delavski svet.

Priprava in potek seje delavskega sveta

V statutu podjetja je treba opredeliti: — da delavski svet lahko odloča o vprašanjih iz svojih pristojnosti, če so članom delavskega sveta pravočasno skupaj z vabilom dostavljeni ustrezni materiali z načrtom ali predlogom odločitve;

— da se vabilo in ustrezni material dostavlja članom delavskega sveta praviloma sedem dni oziroma najmanj tri dni pred sejo. Če se ta rok ne zagotovi, delavski svet ne more sprejemati odločitev;

— v katerih primerih se delavski svet lahko sestane izven navedenih meril;

— da so gradiva oziroma predlogi ali osnutki odločitev podpisani od predlagateljev (poslovodni organ, strokovna služba, izvršni organ republiškega sveta, komisija in drugo);

— vsa druga vprašanja, ki so povezana s pripravo in potekom seje delavskega sveta je treba razdelati in opredeliti s poslovnikom in skladu z naravo dejavnosti podjetja.

Sestava delavskega sveta

S statutom podjetja je treba predvideti, da delavski svet sestavljajo delegati delavcev vseh delov podjetja in da ta sestava ustreza socialni strukturi v podjetju. Možno je predvideti, da se volijo tudi namestniki članov delavskega sveta, še posebej v primeru, če delavski svet istočasno vrši tudi funkcijo de-

legacije za družbenopolitično skupnost. (V nadaljevanju je potrebno odgovoriti na vprašanje, ali je potrebno v statutu podjetja vnesti tudi vprašanja, ki se nanašajo na odnose, pravice in obveznosti ter odgovornosti delegacij in delegatov v DPS in SIS.) Število članov delavskega sveta naj bi se gibalo po pravilu od 7 do 35.

Izvršni organi delavskega sveta
Po zakonu o podjetjih s statutom lahko oblikujemo enega ali več izvršnih organov delavskega sveta.

S statutom je treba določiti, katere izvršne organe oblikuje delavski svet, njihovo odgovornost in delokrog njihovega dela. Naloge, ki jih morajo opravljati izvršni organi delavskega sveta, se nanašajo predvsem na naslednja vprašanja:

- področje poslovanja in razvoja inovacij,
- področje delovnih razmerij,
- področje izobraževanja,
- področje družbenega standarda,
- in s področja delitve osebnega dohodka in skupne porabe.

Poleg izvršnih organov lahko delavski svet oblikuje oziroma imenuje stalne aličasne komisije in druga delovna telesa v skladu s statutom.

Samoupravna delavska kontrola in disciplinska komisija

Z Zakonom o podjetjih je predvideno, da se bvezno oblikuje poseben organ samoupravne delavske kontrole. S statutom podjetja je potrebno natančneje določiti sestav, izbor in odpolklic, kot tudi pravice in dolžnosti ter odgovornosti teh organov. V statutu je treba določiti obveznost organa samoupravne delavske kontrole, da posreduje zboru delavcev svoje mišljenje o poročilih o poslovanju.

Disciplinska komisija ni obdelana v zakonu o podjetjih, ampak je posredno predvideno njeno delovanje v določilih

79. člena. Menimo, da je s statutom podjetja treba določiti obveznost oblikovanja tega organa. Sestava, način dela in druga vprašanja v zvezi z disciplinsko komisijo naj bi se določila v posebnem samoupravnem splošnem aktu podjetja, izhajajoč iz določil zakona o osnovnih pravicah iz delovnega razmerja.

Samoupravni splošni akti družbenega podjetja

S statutom je potrebno določiti samoupravne splošne akte podjetja in postopek njihovega sprejemanja. Za uresničevanje samoupravnega položaja delavca menimo, da je potrebno v podjetju sprejeti predvsem naslednje samoupravne splošne akte:

- pravilnik o organizaciji podjetja,
- pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,
- pravilnik o delitvi stanovanj in stanovanjskih posojil,
- pravilnik o delovnih razmerjih,
- pravilnik o varstvu pri delu,
- pravilnik o informiranju,
- pravilnik o SLO in DS,
- pravilnik o delu organov upravljalnja.

Postopek sprejemanja samoupravnih splošnih aktov se določi s statutom tako, da se določi sprejemanje z dvofaznim postopkom — delavski svet najprej določi načrt oziroma osnutek, ga da v javno razpravo, potem pa predlagatelj pripravi predlog, ki ga skupaj s poročilom dostavi delavskemu svetu v sprejem.

Statut mešanega podjetja

Položaj delavca v mešanem podjetju je predvsem odvisen od tega, za kakšno mešano podjetje gre. Če v njem prevladuje družbeni kapital, potem je to v bistvu družbeno podjetje, če pa v njem prevladuje privatni kapital, pa je

(Nadaljevanje na 6. strani)

Prihodnje seje skupščin SIS

SPIZ je bila lani likvidna

Prihodnje sredo, 17. maja, se bo ob 14.30 v sejni sobi zdravstvenega doma začela 11. seja zbora delegatov enote Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v občini Jesenice. Preden pogledamo, kaj bodo na tej seji obravnavali delegati ter pred tem delegacije za SPIZ, se najprej seznanimo s delovanjem delegacij v Železarni pred prejšnjo sejo zbora delegatov enote SPIZ. Tokrat so se sestale delegacije v TOZD Talilnice, Tehnične dejavnosti in Komerciala ter v DSSS, vendar niso imele pripomb v zvezi z gradivom za sejo zbora, pač pa je delegacija TOZD Tehnične dejavnosti razpravljala o spremembah in dopolnitvah statuta SPIZ SRS.

Seje zbora delegatov so se udeležili delegati vseh TOZD in DSSS v Železarni, razen TOZD Ploščati program in Komerciala.

Poročilo o poslovanju SPIZ SRS v lanskem letu SPIZ je bila lani po več letih vse leto likvidna kljub različnim omejitvam, kar je vplivalo tudi na boljše poslovne rezultate, saj ni bilo izdatkov za drage obresti za kratkoročne premostitvene kredite. Vseh prihodkov je bilo 2.228 milijard dinarjev, vseh odhodkov pa 2.249 milijard dinarjev. 39 milijard dinarjev presežka je skupščina SPIZ SRS razporedila v rezervni sklad (24 milijard) in poslovni sklad (15 milijard), kar bo tudi še naprej omogočilo likvidnostno poslovanje. K temu so pripomogli:

- primerna prispevna stopnja iz bruto osebnih dohodkov,
- nadomestitev ukinjenih prispevkov iz dohodka s povečanim prispevkom iz bruto osebnih dohodkov (za nesreče pri delu, poklicne bolezni in posebni prispevek iz dohodka),
- prehod na izplačevanje vseh pokojnin za nazaj,
- federacija je sprotno in za nazaj poravnala svoje obveznosti do SPIZ.

Lani so bile pokojnine s sedmimi medletnimi uskladjitvami povečane za 142 %. Kljub temu se je razmerje med povprečnimi pokojninami in povprečnimi čistimi osebnimi dohodki v primerjavi z letom 1987 znižalo.

Omenimo naj še, da je SPIZ odstopila približno 15,5 milijard dinarjev (oziroma četrtno obračunanih obresti za sredstva na vpogled) za premostitev likvidnostnih težav na področju zdravstvenega varstva (za Univerzitetni klinični center).

Finančni rezultat SPIZ v prvem če-

trletju 1989 je bil sicer pozitiven (167 milijard dinarjev presežka), vendar zato, ker zaradi interventne zakonodaje ni bilo možno izvesti v tem obdobju druge medletne uskladjitve pokojnin (40 %), ampak šele aprila (za to je bilo potrebno 365 milijard). Trenutno je likvidnostni položaj SPIZ še ugoden.

Iz Poročila o poslovanju sklada za gradnjo domov za upokojence v letu 1988 je razvidno, da se povečuje delež nerealiziranih investicij, predvidenih s srednjeročnim načrtom do leta 1990. Zato bo treba nujno zagotoviti določen vir sredstev za ta namen tudi po tem letu. Zaradi splošnih omejitev je bila lani znižana stopnja izločenih sredstev za ta sklad iz 1 % na 0,8 % od osnove, ki jo predstavljajo izplačane pokojnine in varstveni dodatek. Tako zbrana sredstva (skoraj 16 milijard dinarjev) so bila porabljena za dve večji gradnji, devet sanacij oz. funkcionalnih ureditev ter šest investicij na področju zavodskega varstva odraslih. Med njimi je bilo tudi dokončanje izgradnje prizidka v domu dr. Franceta Berglja na Jesenicah.

Letos naj bi s prispevno stopnjo 0,8 % zbrali dobrih 40 milijard. Načrtovano pa je 14 investicij (pet jih je prenešenih iz lanskega programa). Večina je sanacij in adaptacij obstoječih zgradb, pet pa je nadomestnih gradenj. Tako kot vsako leto so tudi letos sredstva za rekreacijo upokojencev razporejena za individualno rekreativno dejavnost in za rekreativno dejavnost skupnega pomena. Vsakemu upokojencu je namenjeno 91.630 din regre-

sa, kar je za 165,5 % več kot lani oz. za toliko, za kolikor so se povečali neto osebni dohodki vseh zaposlenih v združenem delu v letu 1988 glede na leto 1987. Za enak odstotek so povečana sredstva za rekreativno dejavnost, ki jo organizirajo občinska društva upokojencev in društva invalidov. Vsako društvo dobi 2.655 dinarjev na upokojenca, kar v jeseniški občini znese dobrih 15 milijonov dinarjev. Nekaj sredstev pa je namenjeno regresiranju letovanja v počitniških domovih ter za delovanje Zveze društev upokojencev Slovenije ter Zveze in društev invalidov Slovenije.

Vzajemnost izhaja od januarja 1985 dalje kot samostojno glasililo. Zato je bolj pestro in namenjeno dejanskim naračnikom, predvsem upokojencem. Poleg informacij o načinu pridobivanja in odmeri pravic s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v njem zadnje čase vse več poljudnih prispevkov o zdravem načinu življenja v starosti ter praktičnih nasvetov. Sedanjim članom časopisnega sveta tega glasila se izteka mandat, zato bo treba izvoliti novega.

Delegacije in delegati se bodo seznanili še s poročili o lanskega letnega dejavnosti strokovne službe SPIZ, odbora samoupravnih delavske kontrole in sodišča združenega dela SPIZ ter s spremembami nekaj sklepov skupščine SPIZ o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V poročilu o delu sodišča združenega dela je poleg ostalega navedeno nekaj zanimivih problemov in pojavov. Vse bolj so prisotne težnje, da bi probleme zdravstveno ogroženih delavcev oziroma delavcev s preostalo delovno zmoglostjo reševali s priznanjem pravic iz invalidskega zavarovanja. Invalidsko upokojevanje uveljavljajo še relativno mladi delavci. V praksi je izjemoma uporabljen institut »spremenjene delovne zmoglosti« šele zlasti za to, ker v temeljnih organizacijah nimajo prostega dela, ki bi ustrezalo dejanski izobrazbi delavca. Zaradi uveljavljanja načel tržne ekonomije se delovne organizacije ustrezno reorganizirajo, kar se bolj otežuje primerno zaposlovanje delovnih invalidov. Zato bi bilo potrebno tesnejše sodelovanje med panogami pri izdelavi konkretnih programov za reševanje teh problemov.

Nada Dejak CSI

Kako pomembna je podpora skupnosti

Možnosti in pogoje razvoja podjetniških inkubatorjev kot tudi sam projekt organizacije podjetniškega inkubatorja v jeseniški železarni smo v našem glasilu že predstavili. V tem času že potekajo razgovori z vsemi, ki se želijo pridružiti tem prizadevanjem. Sredi aprila pa je bil projekt predstavljen družbenopolitični skupnosti.

Ni slučaj, da je bil organizator predstavitve prav jeseniški komite ZKS, saj si je pri konkretizaciji programskih usmeritev kot eno izmed nalog zastavil tudi ustvarjanje pogojev in potrebne družbene klime za nastanek inovativno mislečih družbe. Pred tem so že obravnavali problematiko malih enot gospodarstva, ki naj bi pospešile prestrukturiranje gospodarstva. Povsem normalno je, da je taka pobuda dobila podporo, a zatika se, tako kot pri mnogih stvareh v naši občini in v naši družbi nasploh, pri operativni izvedbi postopkov.

Vzrok, da so se na OK ZKS Jesenice odločili za predstavitev tega projekta tako širokemu krogu, je gradivo, ki je bilo objavljeno v 10. številki Železarja. Empirično raziskovanje poslovnih inkubatorjev kaže, da je za njihovo delovanje ne glede na vrsto inkubatorja treba izpolniti deset pogojev. Predstavimo le četrty pogoj, podpora skupnosti: »Pomembno je, da družbenopolitične organizacije spoznajo, da je poslovni inkubator eden od mehanizmov za prestrukturiranje gospodarstva na njihovem lokalnem območju in da po svoji moči sodelujejo pri ustanovitvi in nadaljnjem delovanju inkubatorja.«

Elementarna zahteva, ki bi vsaj dajala upanje za uresničitev tega pogoja, bi bila lahko udeležba na že omenjeni predstavitvi projekta. Od 120 z osebnimi vabilom vabljenih (upravni organi, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, direktorji manjših OZD iz jeseniške občine, člani OK ZKS in člani predsedstva OK ZKS Jesenice), ostali so bili vabljeni prek množičnih medijev, se je vabilu odzvalo 32 (z besedami: dvaintrideset) zainteresiranih. Četrtna! Naj le delno predstavim strukturo udeležencev: dva predstavnika upravnih organov, trije direktorji OZD, dva predstavnika družbenopolitičnih organizacij (eden od njiju je bil tudi sklicatelj predstavitve), en bivši predstavnik skupščine občine, dva bivša predsednika izvršnega sveta skupščine občine (med njimi so tudi člani OK ZKS)...

Da ne pretiravam s pomembnostjo

podpore družbene skupnosti, dokazujejo tudi trditve Janeza Jerovška v knjigi Inovativno podjetje. »Tako kot deluje makrosistem danes, blokira podjetništvo na mikroravni. Čeprav ga blokira, pa so razmere postale v toliki meri odprte in demokratične, da je na mikroravni možna večja aktivnost za iskanje izhoda iz krize, kot je bila kdaj koli prej. Izhod iz krize je treba iskati na mikroravni. Makrosistem bi z odstranjevanjem makroblokad omogočil večjo aktivizacijo virov na mikroravni, vendar je ta verjetnost majhna.«

Tvegano je le na osnovi udeležbe na predstavitvi projekta ugotavljati perspektive in smeri razvoja gospodarstva v posamezni občini. Menim pa, da bi dobri rezultati tega podjetniškega inkubatorja lahko odločilno vplivali tudi na konec, ali pa vsaj na začetek konca avtobusne kadrovske politike, o kateri v zadnjih letih vse bolj pogosto govorimo. Konec te politike je prav gotovo v interesu tistih, ki ugotavljajo, da je kadrovska struktura v občini neugodna. Zgolj z ugotavljanjem neugodnega stanja in z že preživetimi agitpropovskimi pozivi se stvari gotovo ne bodo premaknile na bolje.

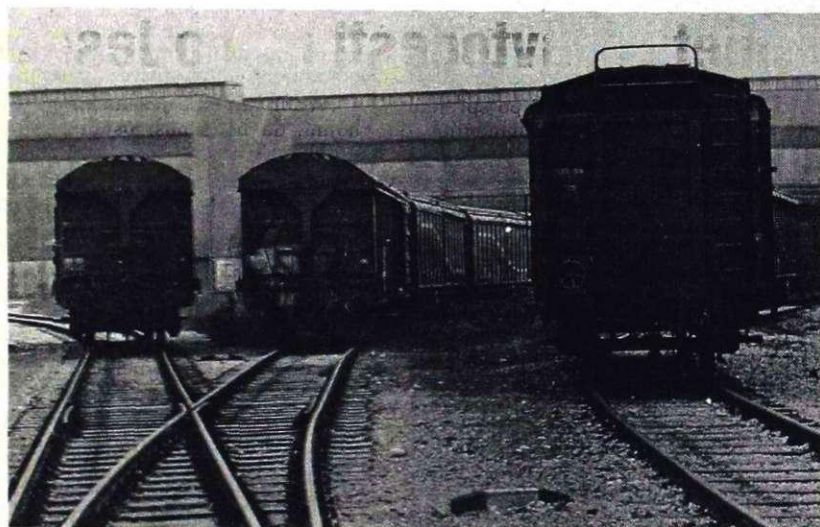
Kaj lahko se nam uresniči tista najbolj črna napoved o letu 1991, ko bodo odprli predor in avtocesto do Ljubljane. Po tej napovedi naj bi bili v dopoldanskem času na Jesenicah le otroci in upokojenci. Zaposleni bi se vozili na delo po avtocesti v Ljubljano in Kranj ter skozi predor v Avstrijo.

Mile Crnović

Popravek

V zadnji številki Železarja je v razpisu za dodelitev posojil delavcem iz sredstev vzajemnosti in družbenopravnim osebam iz sredstev solidarnosti v tretji točki (Pogoji za pridobitev posojil za delavce iz sredstev vzajemnosti) izpadla zadnja alineja. Tako je potrebno v prvi koloni (povprečni mesečni dohodek na člana družine s povprečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SRS po zadnji objavi) dodati nad 120 %, v drugi koloni (gradnja in prenova) največ 20 % in v tretji koloni (nakup stanovanj in nakup stanovanjske montažne hiše) največ 30 %.

Bralcem se za neljubo napako opravičujemo, vse možne prosilce pa obveščamo, da omenjene popravke upoštevajo.

Kompozicije (foto: Silvo Kokalj)

(Nadaljevanje s 5. strani)

to v bistvu privatno podjetje. Izhajajoč iz tega je treba vsa navedena vprašanja analogno razdelati v statutu mešanega podjetja glede na položaj delavca, opredeljenega v tistem delu zakona, ki se nanaša na mešano podjetje.

V statutu mešanega podjetja, ko se delavski svet oblikuje kot poseben organ upravljanja, je potrebno določiti njegovo obveznost, da pred odločanjem o delitvi dela dobička, ki pripada delavcem, delitvi stanovanj in stanovanjskih posojil in o sredstvih za neposredno skupno porabo obvezno pridobi mnenje delavcev.

II.

Skupne osnove za urejanje pravic delavcev v kolektivnih pogodbah

V Zakonu o podjetjih je določeno, da delavci uresničujejo svoje pravice v mešanem podjetju in v privatnem podjetju v skladu z določili tega zakona, statuta tega podjetja in kolektivnih pogojev.

Glede na to, da so v Zakonu o podjetjih najmanj urejene pravice in obveznosti delavcev ter ustanoviteljev mešanih in privatnih podjetij in da še ni opredeljen nivo zaključevanja teh pogodb, predlagajo, da se akcije sindikata usmerijo v dveh smereh:

1. V kolektivni pogodbi je treba določiti in razdelati vprašanja, ki so pomembna za uresničevanje pravic in obveznosti delavcev in ustanoviteljev mešanih in privatnih podjetij:
 - osebni dohodek delavcev, nadomestilo osebnega dohodka in delitev sredstev za skupno porabo;
 - najnižji osebni dohodek;
 - način sklepanja delovnega razmerja in pogoje prenehanja delovnega razmerja;
 - zaščita pravic delavca;

- delovni čas, dopusti in odsotnost, varstvo pri delu, varstvo žena in mladih delavcev ter invalidov dela;
- zaščita delavcev v primeru začasne nezaposlenosti, izobraževanja in socialna zaščita;
- pravica delavcev na prostovoljno članstvo v sindikatu;
- pravica sindikata, da nudi pravno zaščito delavcem;
- pravica sindikata, da sodeluje v pogajanju z odgovarjajočimi organi podjetja v primeru nespoštovanja kolektivnih pogodb, v arbitražah in s posredovanjem pri reševanju kolektivnih sporov.

Na osnovi drugih zakonov bodo delavci uresničevali tudi druge pravice (Zakon o osnovnih vprašanjih iz delovnega razmerja, Zakon o invalidsko pokojninskem zavarovanju in podobno).

2. Podpisovanje kolektivnih pogodb. Svet zveze sindikatov Jugoslavije določa skupne osnove za sprejemanje kolektivnih pogodb od pravicah in obveznostih delavcev.

Kolektivne pogodbe bodo sklepali republiški oziroma pokrajinski sveti Zveze sindikatov.

Alternativa: Kolektivne pogodbe sklepajo zvezni odbori sindikatov ali sindikati delavcev dejavnosti v republikah in pokrajinah.

Kolektivne pogodbe med sindikatom in ustanoviteljem mešanega in privatnega podjetja podpisuje predsednik (poverjenik) sindikata v podjetju.

III.

Skupne osnove za aktivnosti sindikalnih organizacij v opredeljevanju statutarnih določil v odnosu do sindikata in v sodelovanju z njim

V času razprav o Zakonu o podjetjih

je po organizacijah in organih zveze sindikatov pravladalo stališče, da se pravice, obveznosti in odgovornosti sindikata v tem zakonu ne določijo. Zahtevali so, da se opredelijo odnos in obveznosti ostalih subjektov do sindikata in da se to uredi s statutom družbenega podjetja oziroma s kolektivno pogodbo mešanega in privatnega podjetja.

Izhajajoč iz tega predlagamo, da se v statutu podjetja oziroma kolektivno pogodbo vgradi:

- obveznost organov in služb v podjetju, da omogočijo delovanje sindikata v skladu s statutom Zveze sindikatov Jugoslavije, posebno pri uresničevanju samoupravnih in drugih pravic delavcev;
- obveznost organov v podjetju (delavski svet, direktor, disciplinska komisija, organ samoupravne delavske kontrole, organ upravljanja v mešanem podjetju), da obravnavajo predloge, iniciative in zahteve sindikata pri uresničevanju pravic delavcev, določenih v statutih podjetja oziroma v kolektivnih pogodbah. O sprejetih stališčih morajo navedeni organi obvezno seznaniti sindikat;
- obveznost služb v podjetju, da na zahtevo sindikata pripravijo ustrezne analize, informacije, podatke in podobno, ki so pomembni za aktivnosti sindikata;
- obveznost vseh organov v podjetju, da na zahtevo sindikata nudijo delavcem podatke in informacije o vseh vprašanjih, ki so pomembna za uresničevanje njihovih samoupravnih in drugih pravic ter drugih vprašanj, ki so pomembna za odločanje in kontrolo;
- obveznost obravnavanja mišljenj, iniciativ, predlogov in zahtev sindikata v zvezi z odločanjem o posameznih pravicah, obveznostih in odgovornostih članov sindikata in še posebej o postopku varstva pravic članov sindikata;

— obveznost sindikata pripraviti ustrezne analize, informacije, podatke in podobno, ki so pomembni za aktivnosti sindikata;

— obveznost vseh organov v podjetju, da na zahtevo sindikata nudijo delavcem podatke in informacije o vseh vprašanjih, ki so pomembna za uresničevanje njihovih samoupravnih in drugih pravic ter drugih vprašanj, ki so pomembna za odločanje in kontrolo;

— obveznost obravnavanja mišljenj, iniciativ, predlogov in zahtev sindikata v zvezi z odločanjem o posameznih pravicah, obveznostih in odgovornostih članov sindikata in še posebej o postopku varstva pravic članov sindikata.

kata;

- pravico, da predstavnik sindikata sodeluje na sejah organov podjetja in v ostalih razpravah v podjetju, na katerih se obravnavajo njegova mišljenja, predlogi in zahtevki;

- pravico sindikata, da organizira in vodi štrajk delavcev v pogojih, ki bodo podrobneje opredeljeni v ustreznem zveznem zakonu in v pravilih sindikata;

- pravice sindikata, da vodi kandidate postopke za volitve organov upravljanja in drugih samoupravnih organov;
- obveznost, da ustvarjajo pogoje za delo sindikata (pri določanju odgovornosti organov v družbenem in mešanem podjetju, zaščita pravic delavcev v disciplinskem postopku, vključevanja sindikata pri izdelavi predlogov pomembnih odločitev in drugo).

Sodelovanje organov v podjetju in sindikalne organizacije pri reševanju družbenoekonomskih, materialnih in socialnih problemov v podjetju mora biti po pravilu zasnovano v dogovarjanju in pogajanju, le izjemoma pa skozi oblike sindikalnega boja (štrajk, kolektivni pritiski, opozorila in drugo).

IV.

Organiziranost sindikata

Pomembne spremembe v družbenoekonomskem in političnem sistemu zahtevajo resno analizo in kritičen pregled položaja, vloge, organiziranosti, metode in vsebine dela organizacij in organov Zveze sindikatov. Spremembe naj bi šle v smeri uresničevanja večje samostojnosti, avtonomnosti in bojevitosti zveze sindikatov pri uresničevanju kritičnih distanc do institucije sistema, še posebej do državnih organov.

V skladu s tako zasnovano orientaci-

jo in novimi oblikami organiziranja združenega dela po Zakonu o podjetjih je treba opraviti odgovarjajoče spremembe pri organiziranju metod in vsebine dela sindikatov v podjetju. Tako je:

- osnovo za organiziranje sindikata predstavlja podjetje ne glede na obliko lastnine (družbeno, mešano ali privatno);

- notranje odnose v organizaciji sindikata v podjetju je potrebno natančno opredeliti, še posebej je potrebno opredeliti novo vlogo podružnic in skupin v cilju doseganja večje aktivnosti in učinkovitosti pri delu;

- prilagoditi je potrebno oblike organiziranja, vsebino in metode dela sindikata v skupnem, združenem in sestavljenem podjetju;

- obvezno je potrebno zagotoviti, da bodo odgovarjajoči organi sindikata v podjetju izražali interes članstva in se borili za njihovo uresničevanje. Ti organi morajo biti usposobljeni za enakopravno pogajanje z organi v podjetju o vseh vprašanjih, ki so določeni v statutu in kolektivnih pogodbah in, če je potrebno, se poslužiti tudi drugih metod sindikalnega boja;

- potrebno predvideti možnost, da predsednik sindikata, še posebej v velikih podjetjih, del delovnega časa opravi kot profesionalce v sindikatu;

- potrebno je zagotoviti imuniteto predsednika (poverjenika) sindikata v podjetju v času opravljanja te funkcije.

Vprašanja organiziranosti sindikata v podjetjih je treba prilagoditi novim pogojem delovanja vse dokler se ne opravi celovita reforma sindikata in sprejme Statut Zveze sindikatov Jugoslavije.

Te osnove predlaga predsedstvo Svetu zveze sindikatov Jugoslavije kot izhodišče za pripravo vseh potrebnih samoupravnih aktov ob uveljavljanju Zakona o podjetjih. Sindikat Železarne

Kdo in kako gradi avtocesto bratstva in enotnosti na gorenjskem odseku Hrušica — Vrba

Z namenom, da ustvarijo boljše mednarodno cestno-prometno povezavo zahodne in srednje Evrope z jugovzhodno Evropo, z bližnjim ter Srednjim vzhodom sta se Republika Avstrija in Socialistična federativna republika Jugoslavija dogovorili, da bosta zgradili cestni prehod skozi Karavanke. To je zapisano v pogodbi, ki sta jo sklenili obe sosedni in jo podpisali na Bledu 15. septembra 1977.

V letih po podpisu pogodbe je Avstrija zgradila avtomobilsko cesto od meje z Zvezno republiko Nemčijo do Beljaka, v letu 1986 pa razpisala gradbeno dela na odseku Beljak — predor Karavanke in pričela z gradnjo tudi na tem odseku. Jugoslavija je v tem času zgradila polovico avtomobilske ceste od Karavank do meje z Grčijo in sprejela program izgradnje preostalega dela avtoceste.

Na Jesenicah naš je podpis meddržavne pogodbe dolgo časa spominjal most čez Savo na Hrušici, ki je pričel dobivati svojo uporabno vrednost šele leta 1986, ko so pričeli stroji vrtati v po-bočje Karavank.

Gradnja avtocest pomeni velik poseg v prostor in priprave na gradnjo zahtevajo 3 do 5 krat več časa kot sama gradnja. Za primer pomenimo, da segajo prve priprave turske avtoceste na trasi Spital — Beljak še v čas pred drugo svetovno vojno; od leta 1937 naprej so na posameznih odsekih potekala intenzivna dela planiranja, zemeljskih del in čiščenja te trase; dela in gradnja so trajali od leta 1988, ko je tekel promet na celotni dolžini trase.

Kaj vse je potrebno storiti v pripravi na gradnjo avtoceste v naših razmerah?

- sprejeti in uskladiti družbene načrte družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti (pristojnosti občin, republike, federacije in SIS),
- pripraviti idejni projekt (pristojnost investitorja in projektantske organizacije),
- izdelati in sprejeti lokacijski načrt avtoceste ter izdati lokacijsko odločbo (pristojnost investitorja, lokacijski načrt sprejme in izda lokacijsko odločbo IS SR Slovenije),
- pripraviti in izdelati glavne in izvedbene projekte (pristojnost investitorja in projektantske organizacije),
- pripraviti in urediti zemljišča in objekte na trasi, to pa pomeni: odkupiti zemljišča in objekte (investitor),

— nadomestiti potrebna kmetijska zemljišča (investitor in kmetijsko zemljiška skupnost),

- izvesti postopek komasacije (upravni organ in izvajalec komasacije),
- zagotoviti nadomestna stavbna zemljišča (sklad stavbnih zemljišč in investitor),
- pripraviti in planirati traso za gradnjo (investitor z izvajalci).

Kakšno je bilo stanje projekta Karavanke v letu 1986?

Investitor, to je Republiška skupnost za ceste, je imel veljavno odločbo, izdano 6.8. 1979, Republiškega sekretariata za urbanizem, s katero je bilo izdano lokacijsko dovoljenje za gradnjo predora skozi Karavanke. To lokacijsko dovoljenje obsega objekte: predor Karavanke v dolžini 3,45 km, avtocesta od predora do km 6,00, magistralna cesta M 1 Jesenice — Hrušica Mlake v dolžini 5,2 km, mejni kontrolni plato, plato avtocestne vzdrževalne baze in regulacija Save. S to odločbo Republiškega komiteja za urbanizem iz leta 1979 investitorju ni bila naložena sočasna gradnja predora in avtoceste, kar pa je Skupščina občine v predhodnih postopkih na lokacijskih obravnavah zahtevala.

V odločbi je med drugim zapisano: »Pri izdaji tega dovoljenja ni bilo mogoče naložiti investitorju obveznosti iz zahtev, navedenih v nekaterih soglasjih: Zahteve Skupščine občine Jesenice, da se sočasno dogradita predor Karavanke in avtocesta do priključka v Zirovnici, kar je bilo tudi postavljeno

v mnenjih Železarne Jesenice in krajevnih skupnosti Hrušica, Javornik — Koroška Bela, Sava in Plavž. Investitor namreč ni podal takšnega predloga ter je na razpravi pojasnil, da za takšno rešitev finančna sredstva niso zagotovljena. Ne glede na to je ugotovilo, da bi bilo umestno čimprej zagotoviti finančna sredstva za nadaljevanje avtoceste vsaj do Zirovnice in s tem izločiti tranzitni promet iz naselja Jesenice.

Na to odločbo Skupščina občine Jesenice ni sprožila upravnega spora v roku 30 dni, kar je bilo s pravnim poukom te odločbe takrat pravzaprav edino možno.

Poznano je, da je Republiška skupnost za ceste Slovenije leta 1981 Skupščini občine Jesenice predložila sprejem posebnega dogovora, ki je pomenil odpravo črnih točk na Jesenicah in etapno gradnjo avtoceste Hrušica — Vrba. V skladu s tem dogovorom bi morala biti investicijska predela za gradnjo avtoceste končana že v srednjeročnem obdobju 1981 — 1985. Investicijska dela po tem dogovoru vsebujejo izdelavo vseh potrebnih projektov, izvedbo odkupov in pridobitev zemljišč. Torej iz tega jasno izhaja, da bi investitor Skupnost za ceste Slovenije na začetku planskega obdobja 1986 — 1990 moral že imeti vse potrebne projekte in pridobljena vsa zemljišča.

Z navedenimi postopki se je projekt predora Karavanke in avtoceste Hrušica — Vrba nedvomno že v letu 1979 razdelil v dve ločeni fazi. Po sedanjem terminskem načrtu, ki predvideva dograditev predora in avtoceste v letu 1991, pa sta se priprava na gradnjo in sama gradnja avtoceste zgostili praktično na eno plansko obdobje.

Poročila investitorja in posameznih izvajalcev, s katerimi so se seznanili delegati Skupščine občine Jesenice na aprilski seji, prikazujejo, kako investitor napreduje z deli. Prioritetni projekt

v sedanji fazi je predor Karavanke z mejno ploščadjo, medtem ko za preostali del še nima sistematsko zagotovljenih sredstev. Investitor si vsekakor prizadeva in nadaljuje s pripravljenimi deli tudi na trasi avtoceste.

Do kje so stekle priprave tudi na tem delu?

Medtem, ko na dan pričetka gradnje predora investitor ni imel narejenega niti idejnega projekta, je mogoče povzeti presek stanja investicijskih predel:

— občina Jesenice ima sprejet in usklajen družbeni načrt za obdobje 1986 — 1990 kot pravno podlago za sprejem lokacijskega načrta,

— lokacijski načrt, ki ga je izdelal Atelje za prostorsko projektiranje Jesenice, z zaključki javne razprave je pripravljen za sprejem na IS SR Slovenije,

— projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja in projekt za izvedbo del po naročilu investitorja izdeluje Projektivno podjetje Kranj — rok za izdelavo je 30. 7. 1989,

— investitor je pričel priprave za razpis za gradnjo viadukta preko Save, — za odkupe zemljišč od km 6,00 do km 13,00 je investitor z DO Dominvest Jesenice sklenil pogodbo in pričel z odkupi tudi na trasi od km 13,00 do km 19,00,

— za vse predvidene stanovanjske objekte, ki se rušijo od km 6,00 do km 13,00, se grade stanovanja,

— s sprejetjem odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na Blejski Dobravi so se pričeli postopki komasacije na tem območju.

V normalnih pogojih bi si te aktivnosti sledile po logičnem zaporedju ena za drugo, tako pa so istočasno v delu tri aktivnosti:

- sprejemanje lokacijskega načrta,

- glavno projektiranje in
- reševanje premoženjsko-pravnih zadev.

S sprejetjem lokacijskega načrta si bo investitor pridobil vse pravno-formalne pogoje za pridobivanje zemljišč, ne pa tudi dejanskih, če ne bo imel zagotovljenih sredstev. Ravno pri razreševanju premoženjsko-pravnih zadev, katere je moč ustrezno reševati le v daljšem časovnem obdobju, ugotavljamo v vseh občinah Gorenjske prepočasno angažiranje investitorja.

Gradnja infrastrukture — avtocest predstavlja narodnogospodarski projekt in zatorej pomeni angažiranje celotne družbenoekonomske sfere, odgovorne za to področje. Pomeni tudi angažiranje precejšnjega dela gospodarstva. Iz prakse posameznih nacionalnih gospodarstev je poznano, da so bile ravno investicije v takomenovano gospodarsko infrastrukturo tiste, ki so dale posameznim ekonomijam ponoven zagon in rast. Sodelovanje investitorja z družbenopolitično skupnostjo, ki zagotavlja prostor oziroma zemljišča za projekt, je še kako pomembno. Vendar predstavlja ena občina le mozaik v narodnogospodarskem projektu Bratstva in enotnosti.

Stališča občine Jesenice, da je v primeru izgradnje predora Karavanke potrebno zgraditi tudi avtocesto mimo Jesenic, so znana širši družbenopolitični skupnosti že več kot 10 let in se do danes niso niti najmanj spremenila. Izvršni svet Skupščine občine Jesenice, ki si je v svoj program dela zadal spremljanje poteka del na projektu Karavanke med prioritete naloge, pričakuje kreativno delo in pomoč vseh pristojnih organov, investitorja in vseh izvajalcev del.

Predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice
Tomaž Keršmanec

Sočasno s prometom skozi predor mora steči promet po avtocesti mimo Jesenic

(Razprava Rine Klinar na seji vseh treh zborov Skupščine občine Jesenice)

Te domovine si nismo izbirali sami, v njej smo se rodili in tudi preko skupščinskih poti želimo vplivati na naše nadaljnje skupno življenje. Tudi tega predora si nismo izbrali, lahko bi dejali, da se nam je »zgodilo«. Toda, ker pomembno posega v naše življenje, želimo v zvezi s tem tudi vplivati, soodločati.

Ta skupščina kot najvišji samoupravni organ te občine z več kot 36.000 prebivalci, med njimi jih več kot 23.000 živi v samem mestu Jesenice, skozi katerega že sedaj teče preobremenjena magistralna cesta, že več kot desetletje sprejema različne sklepe, priporočila, obveznosti, ki so v eni zahtevi vseskozi nespremenjene:

sočasno s prometom skozi predor mora steči promet po avtocesti mimo Jesenic!

To zahtevo danes ponovno poudarjamo in hkrati opozarjamo slovensko in jugoslovansko javnost, da v primeru zamika gradnje avtoceste in dejstva, da bo promet stekel skozi mesto, postaja ta danes ena največjih vsaj slovenskih naložb potencialno »nova zgrešena investicija«. Na to opozarjamo že vrsto let, danes ponovno, z vso človeško odgovornostjo, predvsem do jutrišnjega dne in generacij. Kajti ob možnosti, da promet steče skozi Jesenice, to seveda pomeni, da bodo v mestu paralizirane vse vitalne funkcije, tako v gospodarskem smislu kot v smislu kvalitete človekovega bivanja:

— prometna varnost, na kar že opozarjajo poročila (tudi za današnjo sejo) sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter javnega tožilstva je že tako problematična, ob spustitvi prometa skozi mesto bodo potencialno največje žrtve predvsem najmlajši otroci;

— moteno bo delovanje tako OZD v gospodarstvu v smislu transportnih tokov skozi mesto kot tudi OZD družbenih dejavnosti, saj stoji splošna bolnica praktično na »pločniku« magistralke, nanjo je vezanih 6 osnovnih oziroma srednjih šol, 4 vrtci, dva zdravstvena doma, štiri kulturne ustanove itd.,

— otežkočen bo dostop s stranskih, dostopnih poti na glavno cesto, problematičen bo začetek delovnega časa itd.

Na to opozarjamo in s tem tudi kvaliteta življenja v širšem smislu izboljšujejo, ne poslabšujejo, da na cestah ne bo vsak dan več mrtvih, v občini, predvsem pa v mestu, pa vedno več nezadovoljnih, ki bodo iz občine odhajali drugam, in da kmetom omogočimo delo na zemlji.

Prav zato, ker v tej občini želimo ostati, delati in živeti v primernem okolju, z vso odgovornostjo opozarjamo in zahtevamo, da seveda storimo vse, kar je v naši moči, predvsem mi v občini, sočasno pa tudi v republiki in federaciji, da do problemov ne bo pri-

šlo, da čez dve leti, če naše zahteve ne bodo uresničene, ne bo potrebno realizirati 5. sklepa 6. seje te skupščine pred tremi leti: »Če seveda avtocesta ne bo, bodo podani razlogi za sprejetje ukrepov o prepovedi tranzitnega prometa skozi mesto Jesenice.«

Danes je morda še čas, da s pospešitvijo aktivnosti in jasno razmejitvijo odgovornosti in dolžnosti, kaj mora kdo storiti v občini, republiki in federaciji, nadoknadimo zamujeno.

Analizirali smo sprejete sklepe te skupščine v zvezi s predorom in avtocesto, ki jih je ta skupščina sprejela na 6., 13. in 20. seji ter predlagane za 26. sejo. Od leta 1986 do danes smo s tem v zvezi v tej skupščini sprejeli skoraj dva ducata sklepov. Nekatere med njimi smo realizirali, nekaterih pa ne.

Vseskozi pa smo poudarjali usklajevanje, sočasnost odprtja ceste in predora ter opozarjali, kaj pomeni zamik. V tem se sklepi med leti ne razlikujejo.

Toda, če smo leta 1986 ugotavljali (tedaj je bilo še 5 let do odprtja predora), da so dela v polnem teku in dajali priznanje, se je leta 1987 pojavil problem izdelave lokacijskega načrta, pooblaščen organizacija se ni začela z delom, bil je problem urejevanja premoženjsko-pravnih zadev, dana je bila zahteva po takojšnjem terminskem planu.

Leta 1988 — ugotovili smo, da aktivnosti kasnijo 7 mesecev, da moramo takoj začeti z realizacijo mrežnega plana, urejevati premoženjsko-pravne zadeve.

Letošnje leto — leto 1989 — sedanost in realnost — aktivnosti kasnijo, takoj je potrebno spremeniti mrežni plan, urediti je potrebno premoženjsko-pravne zadeve, predvsem na področju kmetijstva, ponovno je poudarjena zahteva po koordinaciji.

Kot rdeča nit opozoril se vseskozi vleče — tudi v gradivu za današnjo sejo je to posebej omenjeno v poročilu Dominvesta in v gradivu Kmetijsko — zemljiške skupnosti Jesenice — nujnost koordinacije povezovanja, urejevanja in to pravočasnega vseh odprtih vprašanj, predvsem finančnih, premoženjsko-pravnih. Zavedati se je potrebno, da v tem projektu nastopa vrsta odgovornih, od občine do federacije, da je problematika izredno raznolika, čas, v katerem jo razrešujemo, pa krizni.

Ko govorimo o odgovornosti in jo zahtevamo od vseh, vpletenih v izvajanje nalog v tem projektu, se je potrebno ravnati po starem pregovoru Najprej je potrebno pomesti pred lastnim

pragom ter se predvsem v tej skupščini, doma, pogovoriti o lastni odgovornosti v občini, da bi lahko potem tudi v republiki in federaciji zahtevali njihovo.

Odgovornosti se ne moremo otestiti niti mi delegati, ki smo vse prevečkrat le spraševali, opozarjali, veliko manj pa zahtevali rezultate, odgovornost.

Poleg nas je potrebno pretestiti tudi delo upravnih organov, v prvi vrsti Komiteja za gospodarstvo in urejanje prostora oziroma bivšega Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora in Izvršnega sveta ter drugih organizacij oziroma organov v občini, ki jih je ta skupščina zadolžila za določene naloge.

Ne gre za iskanje čarovnic, četudi bi verjetno kakšnega čarovnika, ki bi odčaral vse probleme in pričaral denar ter avtocesto, še kako potrebovali.

Gre za to, da kritično preverimo, tu, doma, na podlagi sprejetih sklepov, kaj moramo storiti, da pospešimo vse aktivnosti ter uresničimo temeljno naloge, od katere je odvisna tudi prihodnost občine: sočasno odprtje predora in avtoceste ter ureditev ostalega, kar je neposredno ali posredno povezanega s tem. Predvsem je potrebno odgovoriti, na kar so danes nekateri že poskušali opozoriti: ali je možno, ob upoštevanju optimalnih možnosti (tako glede izdelave dokumentacije, rokov izgradnje in zagotovitve finančnih virov), pričakovati sočasno odprtje predora in avtoceste, to je junija 1991?

Dotaknila se bom samo 10. sklepa 6. seje, ki je bila 6. novembra 1986.

Takole smo zapisali:

»Uresničitev teh ukrepov (prej navedenih, op.R.K.) bomo dosegli: 1. s koordinacijo vseh aktivnosti na posameznih področjih, ki jih bo prevzel Izvršni svet skupaj z upravnimi organi občine. Izvršni svet bo predlagal zborom skupščine profesionalno izdelave in Izvršnem svetu za čas izgradnje projekta,

2. s konstituiranjem Karavanške poslovne skupnosti v mesecu decembru, ki se mora kadrovsko okrepiti,

3. z imenovanjem pooblaščenih organizacij za ureditev premoženjsko-pravnih zadev. Organizacija mora strokovno in kadrovsko izpolnjevati pogoje za hitro in prioritarno reševanje te naloge.

In kako smo to uresnili mi, v občini?

Izvršni svet odgovorne osebe ni imenoval. Združili pa smo dva komiteja in komiteju za gospodarstvo in urejanje prostora oziroma njegovemu predsedniku naložili več dela, večjo odgovornost ter še naloge odstopljenega člana Izvršnega sveta.

Karavanška poslovna skupnost je bila konstituirana, več o delu lahko povedo drugi.

Pooblaščen organizacijo smo dobili, izhajajoč iz gradiva, oktobra 1988 ozi-

roma s 1.1.1989, dve leti po sprejetem sklepu, medtem pa smo ugotavljali, da upravni organ tega ne more storiti.

Kljub vsemu povedanemu je naša osrednja naloga, kako naprej, kaj storiti, narediti, da ne bo prišlo, naj bo oproščeno izrazu, če avtocesta ne bo zgrajena oziroma odprta hkrati s predorom, do »izrednega stanja« v občini oziroma v mestu Jesenice, saj le-to za prebivalce mesta bo, če bo promet iz predora stekel skozi mesto.

Zato strnimo svoje sposobnosti, znanje in pripravljenost za delo. Predlagam, da v sklepe k tej točki dnevnega reda, poleg jasne zahteve po sočasnosti odprtja prometa skozi predor in po avtocesti tudi zapišemo:

1. da se bomo v občini maksimalno angažirali vsi odgovorni, v upravnih organih, Izvršnem svetu, Kmetijsko — zemljiški skupnosti, Karavanški poslovni skupnosti, Dominvestu ter drugih pooblaščenih organizacijah in skupnostih ter OZD, da naloge, ki so v naši pristojnosti, čimprej realiziramo, saj so to za to občino prednostne naloge. Pa četudi to pomeni 10, 12-urno delo in iz tega naslova tudi večjo obveznost, tudi za ta proračun,

2. da sočasno s tem v republiki skupščini argumentirano, na podlagi opravljenega dela in jasno opredeljenih nalog, opozorimo na vse posledice zamika izgradnje avtoceste za slovensko in jugoslovansko gospodarstvo ter posredno tudi za občino Jesenice.

Te dni na Jesenicah (foto: Irena Kučina)

Pojasnilo k članku Zakaj zavajanje ljudi s podražitvijo stanarin

1. Jeseniška občina je edina v Sloveniji upoštevala stališče slovenskih sindikatov in OSS Jesenice ter pristopila k postopnemu povečanju stanarin. Za ilustracijo te trditve si lahko ogledate tabelo v Delu (6. maj 1989), predstavljamo pa povišanje stanarin za gorenjske občine.

Občina	% povišanja	datum	opomba
Jesenice	27,2 %	1. 4. 1989	sprejeto + sprejeto
Kranj	65 %	1. 4. 1989	sprejeto
Radovljica	65 %	1. 4. 1989	sprejeto
Škofja Loka	65 %	1. 4. 1989	sprejeto
Trzin	65 %	1. 5. 1989	sprejeto

2. Podlaga za sporočilo, ki so ga iz Ljubljane kar s telexom poslali na Izvršni svet Skupščine občine Jesenice, je bil strokovni izračun Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, podatki Zavoda SR Slovenije za planiranje o stopnjah inflacije in stališč Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora in IS SRS.

Po podatkih Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije pomembnejše zastojajo pri povečanju stanarin občine Škofja Loka, Gornja Radgona, Murska Sobota in Titovo Velenje.

Da je stanje v jeseniški občini slabše od navedenih občin, ki celo zaostajajo pri povečanju stanarin, naj ilustriram samo s podatkom, da je v Škofji Loki

1.938 družbenih stanovanj,
8.454 zasebnih stanovanj;
v Gornji Radgoni
1.329 družbenih stanovanj,
4.709 zasebnih stanovanj;
v Murski Soboti
2.075 družbenih stanovanj,
15.134 zasebnih stanovanj.

Približno enako stanje lahko ugotovimo le v primerjavi s Titovim Velenjem, ki ima 5.863 družbenih in 5300 zasebnih stanovanj, Jesenice pa 5042 družbenih in 5154 zasebnih stanovanj. Vendar pa v tej primerjavi ne pozabimo dejstva, ki močno vplivata na oblikovanje sredstev stanarin, to sta starost in iztrošenost stanovanjskega fonda.

Menim, da po tem kriteriju Jesenice in T. Velenje nista primerljivi mesti! Kaj pa v odstotku pomeni razmerje med družbenim in zasebnim stano-

vanjskim fondom, menda ni potrebno posebej pojasnjevati.

3. Izvršni svet Skupščine občine Jesenice je sprejel sklep o povišanju stanarin na podlagi izračuna strokovne službe. Predlog o postopnem povišanju je bil pripravljen na pobudo IS, da upoštevamo stališča OOS Jesenice in omlimo paket podražitev, pri tem pa ne ohranimo sredstev in s tem še nadalje siromašimo že tako osiromašeno gospodarstvo in vzdrževanje.

Izračun strokovne službe smo prilagodili s primerom stanarin, ki ga je navedel pisec članka:

Primer stanarin III/89
145.300 din
Po sklepu IS Sob Jesenice postopoma v 3 mesecih z ohranitvijo sredstev (brez zaokroževanja)

1/IV.-89 + 27,2 % = 184.821 din
1/V.-89 + 27,2 % = 235.092 din
1/VI.-89 + 27,2 % = 299.037 din

skupaj zbranih sredstev stanarin = 718.950 din

Primer stanarin III/89
145.300 din
Po prvotnem predlogu SRS in SSS Jesenice s 1/IV 65 % mesečno

1/4 = 1/III-89 + 65 % = 239.745 din
1/V-89 = 239.745 din
1/VI-89 = 239.745 din

skupaj zbranih sredstev stanarin = 719.235 din

Ali:

Po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice skupaj zbranih sredstev stanarin 718.950 din

Po sklepu SRS skupaj zbranih sredstev stanarin 719.235 din

razlika 285 din

Pri tem seveda ni potrebno opozarjati še na izgubljena sredstva mesečne inflacije v škodo vzdrževanja stanovanjskega fonda, ki sicer na enem primeru stanarin v mesecu aprilu predstavlja le 54.924 din, v skupni stanarini pa v povprečju pomeni to v enem mesecu približno 200 mio din ali 20 starih milijard din manj.

Pri odločitvi o postopnem povišanju nas je vodilo predvsem dejstvo, da bi enkratno podražitev stanarin zep uporabnikov težje prenesel, ker se tudi OD in pokojnine dvigajo postopoma in da bo v aprilu razlika 54.924 din veliko bolj boleča kot v mesecu juniju.

Zavajanje ljudi bi bilo resnično le v primeru, če bi junija ostali pri enakem povečanju in bi junjska stanarina ostala vse leto nespremenjena.

Pri načrtovanju sredstev za vzdrževanje za leto 1989 smo v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice ocenili in tudi sprejeli rast sredstev z upoštevanjem 20 % mesečne inflacije. Zato bi usklajevanje stanarin moralo potekati mesečno, kar pa nam onemogoča postopek oz. z zakonom določen prenos pristojnosti odločanja na izvršne svete.

Tako pride do zamikov uveljavljanja, tako časovnih kot tudi vrednostnih.

Da ne bi tudi v prihodnje prihajalo do skokovitih povečanj stanarin, bomo v stanovanjski skupnosti v letu 1989 poizkušali do konca leta ohraniti isti pristop in s tem loviti korak z inflacijo, čeprav stroški vzdrževanja inflacijo prehitevajo že v prvih treh mesecih letošnjega leta.

Žal moramo vedno pogosteje ugotavljati, da tudi zakonodaja in intervencijski posegi v strokovno odločanje preprečijo, da bi šlo vse po maslu, pa ne samo na področju stanovanjskega gospodarstva.

Strokovna delavka
Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice
Anja Bregant

Glede na to, da je v tem za vse nas kritičnem obdobju iz dneva v dan vse težje poravnati denarne obveznosti, priporočamo avtorju, da objektivno in nedvomno apelira na neplačnike, da čimprej poravnajo svoje obveznosti stanarin in drugih dajatev, da ne bi prišli še v večjo stisko glede z zakonom določenih t.j. obveznih zamudnih obrestih, katerih se upnik ne more odpovedati, ne glede na materialno stanje dolžnika.

Primer:
Imetnica stanovanjske pravice je dolžna za celo leto 1988. Če bi redno plačevala svojo obveznost, bi znašala 1.461.500 dinarjev. Revalorizacija glavnice (stanarina + kom. dajatve) in zamudne obresti pa danes znašajo 2.937.960 dinarjev, katere bo imetnica stanovanjske pravice morala poravnati.

Kot smo uvodoma omenili, smo prepričani, da avtor ni imel namen dezinformirati javnosti in namenoma povzročiti negativne posledice.

Priporočamo, da se v prihodnje vzdrži od izjav, preden se vsestransko ne prepriča in seznani o problematiki, o kateri piše v javnih sredstvih obveščanja.

Dominvest Jesenice

Srebrna priznanja OF in ZSS za leto 1989

Pred prvomajskimi prazniki so na slovesen način podelili Srebrni znak OF slovenskega naroda in Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije za leto 1989, ki so jih prejeli:

Srebrni znak Osvobodilne fronte slovenskega naroda: Tončka Konobelj, krajevna skupnost Cirila Tavčarja, Jesenice, Božidar Pogačar, krajevna skupnost Blejska Dobrava, Anton Robnik, krajevna skupnost Kranjska Gora, Albina Seršen, krajevna skupnost Cirila Tavčarja, Jesenice in kolektivno priznanje šolsko kulturno društvo Prešernov rod Osnovne šole Gorenjskega odreda, Žirovnica.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije: Mira Bakič, TDO Golica, TOZD Rožca Jesenice, Jožefa Dečman, Carinarnica Jesenice, Ludvik Komljanec, Železarna Jesenice — Žičarna — TOZD Okrogli program, Vlado Repe, Železarna Jesenice — strojni obrati — TOZD Tehnične dejavnosti, Miroslava Rihtaršič, Železarna Jesenice — kadrovske dejavnosti, Miroslava Rihtaršič, Železarna Jesenice — delovna skupnost skupnih služb, Vera Smukavec, Železarna Jesenice — TOZD Komerciala, Dušan Thaler, Železarna Jesenice — centralne delavnice vzdrževanja — TOZD Tehnične dejavnosti.

Vsem prejemnikom priznanj iskreno čestitamo tudi v imenu bralcev Železarja.

Miss narcis v nedeljo, 14. maja

Zaradi mile zime in zgodnejše spomladi so letos tudi narcise pod Golico priče prejšnjim cvetjem. Zato so organizatorji prireditev ob praznovanju meseca narcis vse prireditve v Planini pod Golico predvideli teden prej kot prejšnja leta.

Najprej bo v soboto, 13. maja, že tradicionalni koncert v vaški cerkvi.

Osrednje prireditve bodo v nedeljo, 14. maja, ki bo ob 13. uri naprej povorka skozi vas. Predstavili se bodo vaški koreniki, domačini pa bodo, kot je tu v navadi, okrasili lojtske vozove. Na prireditvenem prostoru pod gasilskim domom bo nato kulturni program, kjer bodo nastopili mladi domačini in mladinska folklorna skupina z Dovjega.

O neki kritiki

Priznajmo, čisto človeško je, da kritike ne ljubimo prav zelo. Je že tako, da nas običajno spomni na kaj neprijetnega, na nekaj, kar bi radi za molčali, pozabili. Spomni nas, da česa nismo naredili, pa bi morali, da smo na kaj pozabili itd.

Vendar kritika ima svojo vlogo in mesto v našem življenju. Ko nas nekdo kritizira, to tudi pomeni, da je opazil naše delo, da nas ocenjuje. Seveda je ost kritike velikokrat preveč ošiljena in zaboli, velikokrat tudi zato, ker tisti, ki jo je izstrelil, premalo ve, je preslabo obveščen.

Kritika je praviloma vedno dobrodošla — ali nam daje priložnost, da jo z argumenti zavržemo, ali pa nas opozori, spomni, da česa morda nismo naredili dovolj dobro, da se moramo popraviti, spremeniti. Pravijo, da se moramo vse življenje učiti in to velja tudi za odnos do kritike, ne kritiziranja.

Z njo se moramo naučiti živeti, jo sprejemati kot del življenja, saj velja tisto: kdor veliko dela, dela tudi napake.

Kultura dialoga pa je tista, ki lahko učinkovito reagira na kritiko. To ne smejo biti užaljenost, privošljivost, molk. Veliko stvari je moč razrešiti v strpnem sodelovanju, dialogu. Le več zaupanja in poslušanja za javnost dela je potrebno.

Vsako, ki danes opravlja kakšno javno funkcijo, je izpostavljen očem javnosti in kritiki. Le-to je tudi eden izmed načinov preverjanja opravljanja dela. Zato nas tega ne sme biti strah. To ocenjevanje je lahko kažipot, koliko smo uspeli in kaj še moramo storiti. S tem preverjamo sebe, svoje delo, se usposabljam.

Tudi to je pomembno, ko se bomo v prihodnjih mesecih šli pripraviti na nove volitve čez leto dni. Eno od meril za izbor kandidatov bo prav gotovo tudi sposobnost javnega komuniciranja, skrb za javnost dela, informiranje kot sestavni del opravljanja funkcij.

Pri tem moramo jasno razmejiti tudi pravice in dolžnosti, odgovornost in sankcije. Brez tega bomo spet ostali na pol poti.

R.K.

Na podlagi 5. člena Odloka o priznanju občine jesenice (Ur. vestnik Gorenjske št. 18/78 in 3/87) Odbor za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine Jesenice

razpisuje občinsko priznanje 1. avgust za leto 1989

Občinsko priznanje 1. avgust se podeli:

1. Zaslužnim delavcem ali skupinam delavcev za večletno uspešno in vidno delo v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacijah, društvih ter drugih organizacijah in skupnostih v interesu skupnosti in družbe, ali za izjemno pomembna družbeno koristna dejanja in naloge na kateremkoli področju delovanja ter za aktivno družbenopolitično in samoupravno udejstvovanje, ki prispeva k napredku pri uveljavljanju socialističnega samoupravljanja.

2. Organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, društvom in drugim organizacijam ter društvom za:

— nadpovprečne in izjemne rezultate v gospodarjenju ter uresničevanju samoupravljanja, ki so prispevali in prispevajo k razvoju in splošnemu napredku občine,

— uspehe, dosežene v dograjevanju samoupravljanja oziroma samoupravnega sistema, v neposrednem izračunu splošnih in dolgoročnih interesov, s pravilno usmeritvijo v politiki oblikovanja in delitvi dohodka in spoštovanja načela nagrajevanja po delu,

— delo, opravljeno na področju družbenih in drugih dejavnosti, prežeto z znanstvenim marksističnim pogledom na svet in vsakodnevno usmerjeno k izgradnji socialistične samoupravne družbe,

— uspešno oblikovanje izjemnih organizacijskih oblik samoupravne organiziranja in samoupravnega urejanja družbenih odnosov ter učinkovito izvajanje načrtovanih nalog.

Predlog za podelitev priznanj lahko dajo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva in družbene organizacije, delovne in druge skupnosti.

Obrazloženi predlogi morajo biti predloženi Skupščini občine Jesenice, Odboru za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine, do 31. maja 1989. V predlogu morajo biti navedeni tudi splošni osebni podatki o predlaganem kandidatu.

Odbor za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine Jesenice

Obvestilo

Krajevna skupnost Podmežakla obvešča krajanje, da bo Komunalno podjetje Kovinar Jesenice organiziralo akcijo za odvoz kosovnih odpadkov. Za krajanje Podmežakle bo ta akcija v petek, 12. maja, in v soboto, 13. maja. Odpri kontejnerji bodo postavljeni na naslednjih mestih:

12. maja: Cesta heroja Verdika 34 (Kozar), Medvedova 7 (Varl), Cesta 1. maja 1 (barake pri Hermanovem mostu), Cesta 1. maja 124 (Kernc), Park Podmežakla.

13. maja: Kovin, Cesta 1. maja 1 (barake), Prešernova 24 (pri tehtnici), Cesta 1. maja 104 (pri Šteblaju), Cesta 1. maja 124.

Krajin naj v kontejnerje odlagajo večje kose pohištva, embalaže, debla in podobno. Stare gospodinjske aparate in ostalo belo tehniko pa naj odlagajo poleg kontejnerjev.

Odgovor na članek Vprašljive zamudne obresti za stanarine

Avtor članka Vprašljive zamudne obresti stanarin verjetno v SVOJI DOBRI VERI (?), da pospeši plačevanje iz meseca v mesec vse več neplačanih stanarin, obvešča imetnike stanovanjske pravice, da redno plačajo stanarine v izogib plačevanja visokih zamudnih obrestih za neredno plačevanje stanarin in ostalih dajatev, vezanih na uporabo stanovanja. Vse lepo in prav. Hvala avtorju.

Vendar se dobra vera in nepoznavanje zadev lahko in hitro spremenita v NASPROTJE. Kot se je na žalost zgodilo z določenimi trditvami iz tega članka.

Avtor najprej pojasnjuje izgled obrazca in kaj na njem piše. Pri tem je pozoren samo na zamudne obresti, ne zanima pa ga, kakšen je rezultat plačevanja s položnicami.

Rezultat tega poslovanja je naslednji: Celoten inkaso (stanarina + komunalne dajatve) za mesec januar 1989 je bil realiziran že v mesecu januarju 95 %, do konca meseca marca 1989 pa 98 %.

V nadaljevanju ga ponovno moti klavzula o zaračunavanju zamudnih obrestih in svojo trditve opira na določila Zakona o stanovanjskem gospodarstvu in njegovih spremembah. Pri prebiranju Zakona je zgrešil 13. člen in 66. člen, ki se glasita:

13. člen
»Za uporabo stanovanja plačujejo imetniki stanovanjske pravice in družbeno dogovorjeno ceno v obliki stanarine, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini.

66. člen
»Stanodajalec ali imetnik stanovanjske pravice je dolžan plačevati stanarino, dokler stanovanja ne odda oziroma ne vrne.

Avtor je zgrešil tudi določilo spremene 63. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki pravi: »Stanarina se plačuje do 15. v mesecu vnaprej (v občini Jesenice do 25. v mesecu).

Od stanarine, ki ni plačana v roku iz prejšnjega odstavka, se od tega roka naprej plačuje zamudne obresti po obrestni meri, določeni v prvem odstavku 277. člena Zakona o obligacijskih razmerjih.

Avtor pozablja, kot sledi:

Institut zamudnih obrestih regulira Zakon o obligacijskih odnosih v svojem 277. členu. Zakonskih zamudnih obrestih se dolžnik družbeno pravne osebe ne more niti ne sme odpovedati. Obveznost zaračunavanja zamudnih obrestih nastane naslednji dan dospelosti dolga, v konkretnem primeru 26. v tekočem mesecu. Izračun zamudnih obrestih se določi tako, da se na revalorizirano glavnico zaračuna obrestna

mera zamudnih obrestih v višini 8 % za gospodarstvo oz. 7 % za negospodarstvo. Revalorizacija glavnice dolga se opravi po splošnih indeksi mesečno, objavljenih v Uradnem listu SRS.

Zakon o obligacijskih razmerjih je zvezni sistemski zakon in v primeru navzkrižja republiškim zakonom se uporablja zvezni.

Obligacijski odnos med stanovalcem in stanodajalcem nastane z dnem pravno močne odločbe o dodelitvi družbenega najemnega stanovanja in prevzemu stanovanja s strani imetnika stanovanjske pravice — stanovalca. Z nerednim plačevanjem stanarin in ostalih dajatev, vezanih na uporabo stanovanja, je imetnik stanovanjske pravice ta obligacijski odnos porušil in nosi po svoji krivdi vse posledice porušitve teh obligacijskih odnosov, konkretno obveznost plačevanja zakonskih zamudnih obrestih kot jih določa zakon o obligacijskih razmerjih.

Postopek, katerega urejata Zakon o stanovanjskem gospodarstvu in Zakon o stanovanjskem razmerju, določa obveznosti stanovanjske skupnosti in skupnosti stanovalcev za izterjavo dolga, odpoved stanovanjskega razmerja (v primeru, da imetnik stanovanjske pravice ni zaporedoma 3 mesece plačal stanarine oziroma 3 mesece v zadnjih dveh letih) in se ne nanaša na zamudne obresti. Samoupravna stanovanjska skupnost oziroma pooblaščenca delovna organizacija DOMINVEST JESENICE sta pravilno postopala v enem in drugem primeru in nič po »domače«, kot trdi avtor.

Avtor je v zmoti tudi glede določanja višine stanarine. Njegov primer iz omenjenega članka govori o določanju stanarine po odločbi o dodelitvi stanovanja in ne po odločbi o izterjavi neplačanega dolga iz naslova določenih stanarin. t.j. odločba, katere nadomestila v postopku izterjave plačilni nalog, klasično mandatno tožbo.

Razlika med tema dvema odločbama je bistvena, tako procesualno kot tudi stvarno. Prva predstavlja sklenitev obligacijskega razmerja, druga predstavlja ukrep stanodajalca zoper porušen obligacijski odnos iz prve odločbe s strani imetnika stanovanjske pravice stanovalca v delu obveznosti plačevanja stanarine.

Odrivanje mladih na rob družbe s strani Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice

Kronologija dogodkov v zvezi s KŠJO

Na podlagi sklepa 3. seje Odbora za preno in gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice z dne 17.3.1983 je bila sklenjena najemna pogodba z OK ZSMS Jesenice za koriščenje kletnega prostora.

Prva pismena pritožba lastnika hiše je prispela 23.6.1985 z navedbo, da preklicuje pogodbo soglasje za uporabo vhoda in veže zaradi izgrediv in namernega uničevanja lastnine (razbita električna stikala, vlomljene kleti, demolirana stopnišna ograja). Že ob tej prijavi, ki jo je obravnaval tudi svet potrošnikov pri KS Sava, je bila postavljena zahteva, da se Klubu študentov odpove najemna pogodba.

Naslednji dopis uporabnikov poslovnih prostorov Titova 12 je prispel 22.2.1988. Frizerski salon, OZ DPM Jesenice in lastnik hiše Janez Koželj v pritožbi navajajo:

»Frizerski salon in Občinska zveza DPM Jesenice, ki imamo poslovne prostore v stavbi Titova 12 in uporabo skupnih sanitarij, se že dolgo časa pripravamo na mladino, ki ima klubske prostore v kleti omenjene stavbe. Mladinci imajo v teh prostorih ob koncu tedna zabave, ki pa so na zelo nizkem nivoju. Te zabave so le pijančevanje in razgrajanje, kar ugotavlja tudi stranka v stavbi. Vsak ponedeljek dobimo hodnik in sanitarije v nevzdržnem stanju (pobruhan in ponesnažen). Dovolijo si celo puščati svinjarijo po stopnicah do podstrešja pri omenjeni stranki.

Nobena opozorila ne zaležejo. Sanitarije smo zaklepali, vendar so nam razbili vrata. Delavke v frizerskem salonu so higiensko pregledane, ker imajo opravka s strankami. Sprašujemo se, če je to sploh potrebno, kajti pri uporabi skupnih prostorov se vsa higiena konča.

Smatramo, da je podjetje, ki oddaja poslovne prostore, dolžno zagotoviti tudi uporabo sanitarnih in skupnih prostorov pod ustreznimi pogoji. Ker smo sami nemočni, prosimo, da nam razrešite ta problem, ki se že dolgo pojavlja.

3.3.1988 je bil sklican sestanek z vsemi uporabniki objekta, prisotni pa so bili predstavniki ZSMS Radinovič, Burnik, Koselj. Sklenjeno je bilo, da

OK ZSMS še naprej koristi prostor, vendar samo do prvega izgrediva.

17.5.1988 je bil na OK ZSMS poslan dopis KS Sava. Svet potrošnikov je obravnaval pritožbe stanovalcev C. m. Tita 16 in sprejel ponovno zahtevo, da se Klubu študentov odpove najemna pogodba.

12.12.1988 je pritožbo zaradi skupne uporabe sanitarij in povzročene škode na vratih in sanitarijah poslala Kemična čistilnica in pralnica — Frizerski salon.

Popravilo je bilo izvršeno na stroške stanovanjske skupnosti.

15.3.1989 je na Dominvest Jesenice prispel dopis lastnika hiše z naslednjo vsebino:

»Ponoči 11.3.1989 (datum sovpadu z organizacijo dneva, posvečenega ženam — 8. marec — družabni večer in darila obiskovalkam; op. pisca) so vaši najemniki, člani KŠJO, spet poškodovali vrata v moje kletne prostore in odpučili luč na kletnem hodniku. Poškodbe moje pisemskega nabiralnika se ponavljajo iz tedna v teden, da o razgrajanju v poznih nočnih urah ne govorim.

Zato zahtevam, da kot najemodajalci navedeno škodo takoj popravite in to na svoje stroške — ali pa na stroške KŠJO.

Obenem vas opozarjam na dopis KS Sava z dne 16.5.1988, v katerem potrošniški svet zahteva takojšnje zaprtje KŠJO, kar ste do sedaj popolnoma ignorirali in zahtevam, da se po tem dopisu tudi ravna.

Zahtevam tudi, da v roku enega (1) tedna na ta moj dopis odgovorite pisмено, in sicer tako glede popravila škode kot tudi, zakaj ste ignorirali KS Sava in kdaj boste ukrepali v skladu s tem dopisom ter KŠJO odpovedali prostore.

16.3.1989 pa je bila urgencia na ZSMS posredovana tudi s strani KS Sava.

S strani OK ZSMS ali Kluba študentov Samoupravna stanovanjska skup-

nost ni prejela nobenega odgovora na posredovane pritožbe. Problematika z vsjo navedeno dokumentacijo je bila posredovana Odboru za preno in gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini, ki v skladu z 31. členom statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice obravnava in sklepa o predlogih oddaje poslovnih prostorov v najem.

Preden govorimo o »kvazi odločitvi« oz. legitimnosti sklepa samoupravnega organa, premislimo raje o legitimnosti uničevanja družbene in privatne lastnine ter legitimnosti kaljenja nočnega mira.

Legitimnost sklepa odbora Samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice OK ZSMS lahko preveri na Sodišču združenega dela.

Ker pa se tudi v Samoupravni stanovanjski skupnosti zavedamo, da mladi prostor rabijo in da bodo morda pod novim vodstvom le razvili kulturno-razvedrilne dejavnosti, si bomo s skupnimi močmi prizadevali poiskati prostor, ki bo lokacijsko tako ustrezen dejavnostim KŠJO, da ne bo nikogar treba odrivati na rob družbe.

In še čisto osebno razmišljanje.

Kdo je bolj odrinjen na rob družbe? Tisti, ki se polula mimo straniščne školjke, po tleh, ob zid, ali tisti, ki mora to počistiti.

Tisti, ki iz objestnosti izpuli električno napeljavo in razbije stikalo, ali tisti, ki mora to popraviti, ne glede na čigave stroške?

Preden predsednik mladine zapiše, da nekaj »veteranov delavskega gibanja« lahko dela, kar hoče, naj stvar dobro premisli tudi z druge strani medalje, ki je, v nasprotju z zgornjo trditvijo, dokazana.

Po isti logiki namreč vsak član KŠJO ali gost kluba lahko dela, kar hoče. Samo ta dejanja res niso na nivoju kulturnošportnih dejavnosti in bi z dokazovanjem sramote na Jesenicah z nekaj »z leti že uveljavljenih posameznikov« raje dokazovali sebe in svoje delo za uveljavitev mlade, napredno misleče generacije.

Strokovna delavka Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice Anja Bregant

Študentski klub ali beznica?

V prvomajski številki Železarja sta izšla dva članka o klubu študentov, v katerih se Matjaž Peskar in Matjaž Skube pritožujeta, ker je Samoupravna stanovanjska skupnost klubu študentov odvzela najete prostore. V člankih namigujeva na nestrpnost do mladih, na nekaj »z leti že uveljavljenih veteranov delavskega gibanja« itd.

Kar sta zamolčala, je to, da je bila vsa dejavnost tega kluba nekaj let nazaj — a ne od vsega začetka — omejena na vsakotedensko opijanje in da do stopa niso imeli samo člani kluba, temveč vsak, ki si je v petek ponoči zaželel poceni pijače. Rezultat tega so bila občasna razbijanja opreme, vsakotedensko posvinjanje in poškodbe stranišča, ki so ga uporabljali skupno s Frizerskim salonom in DPM ter celonočni kravali pred hišo. Ko sta souporabnika stranišče zaprla (po dveh vlomih so vrata ojačali), so začeli urinirati in bruhati po stopnišču in veži. NOBEN ODBOR KŠJO TEGA NI ZNAL, MOGEL ALI HOTEL PREPREČITI — tudi sedanji ne. Vsi pa so po vsaki pritožbi oz. intervenciji milice zagotavljali, da so zdaj vpeljali red.

Glede presenečenja nad odločbo pa to: Dominvest je na stalne pritožbe Frizerskega salona in DPM sklical 3.3.1988 sestanek vseh prizadetih, vključno z ZSMS. Na njem je bilo sklenjeno, da se da klubu še ena priložnost, sicer se jim prostore odpove. Ker se stanje po tem še poslabšalo, je Svet potrošnikov KS Sava 12.5.1988 obravnaval ponovne pritožbe, tokrat tudi hišnega sveta sosednje hiše. KS Sava je z dopisom 16.5.1988 zahtevala, da se klub zapre. Ta dopis je bil poslan tudi Občinski konferenci ZSMS, torej odločba o odgovodi ni mogla biti nepričakovana.

Če človek noben petek nima miru do jutranjih ur in če vsako soboto zjutraj najprej s strahom pogleda, kaj so mu ponoči razbili ali posvinjali, je razumljivo, da se bo proti temu boril. Še moja »kronologija« o delu kluba pod Skubetovim vodstvom:

Že po postavitvi M. Skubeta za predsednika kluba in objavi članka Pomladni veter Kluba študentov v Železarju so bila v noči od 11. na 12. 3. 1989 razbita vrata v privatno klet. Naslednji četrtek je Skube meni in tov. Varlu zatrdil, da se kaj takega ne bo več ponovilo — že naslednjo noč pa je bila nekaterim obiskovalcem kluba napoti električna napeljava, ki jo je bilo treba odtrgati in posoditi stikalo. Toliko o tem, koliko se da verjeti sedanjemu odboru. Opozoril bi samo na en odstavek, ki se je zapisal Skubetu v članku Zakaj... »Nabava pijače je potekala vsak četrtek in je tako sedaj skladišče polno pijače.«

V istem članku je Skube napisal, da so uvedli obvezne članske izkaznice in nastavili vratarja. S tem posredno priznava, da je imel dostop do kluba vsakdo. Tudi vratarja nisem videl nikoli, pač pa so bila hišna vrata še ob pol dveh ponoči odprta.

KŠJO je bil torej do zadnjega javna beznica.

Ker je M. Peskar postavljaj vprašanje o legitimnosti odločbe Samoupravne stanovanjske skupnosti, bom še jaz postavil nekaj vprašanj o legitimnosti:

Kateri občinski organ je odobril KŠJO javno točenje alkoholnih pijač? Kako je KŠJO plačeval davke od prodaje alkoholnih pijač?

Kako so pridobili soglasje sanitarnega inšpektorja za obratovanje kluba brez sanitarij?

Kdo je postavil Matjaža Skubeta za predsednika KŠJO, če novega predsedstva niso izvolili, ker je bilo premalo prisotnih (glej članek Zakaj...)? V članku Pomladni veter... pa je napisal, da

so 24.2.1989 izvolili novo predsedstvo in navaja: »Prisotnih je bilo toliko študentov, da smo volitve lahko uradno izpeljali.«

Na koncu še obrazložitev, zakaj odpoved iz »kvazi odločbe« SSS:

Zaradi stalnih pritožb koristnikov poslovnih prostorov in lastnika v objektu Titove 12 nad obiskovalci študentskega kluba, ki z neumestnim vedenjem in uničevanjem družbene in privatne lastnine motijo javni red in mir, se:

1. odpove najemna pogodba OK ZSMS Jesenice za najem kletnega prostora na Titovi 12.

2. prostor se odda v najem DOLIK-u, ki že koristi zgornje prostore.

3. DO Dominvest uredi pisмено formalno odpoved in sklene novo pogodbo z DOLIKOM.

4. Sklep naj se izvrši takoj.

Iz navedenega sledi, da je KŠJO izgubil svoje prostore samo zaradi svoje samopašnosti, neuvidevnosti do drugih in nekulture, to pa so stvari, ki bi morale biti bodoči inteligenči tuje.

Lastnik hiše na Titovi 12: Janez Koželj

Trinajsta Interclub foto razstava 89

V kongresni hiši v Beljaku je 29. aprila odprl trinajsto Interclub razstavo Reinhard Lackner, predsednik beljaške foto sekcije Prijateljev narave. Za njim je spregovoril namestnik župana. Pohvalil je vsakoletno kulturno manifestacijo med sosednjima deželama ter poudaril pomen takšnega sodelovanja. Če že krepimo gospodarske in športne vezi, zakaj ne bi utrjevali še kulturnega sodelovanja.

Predsednik kluba Lackner in namestnik župana sta podelila dvanajst dragocenih pokalov. Za prvo mesto so prejeli pokale: Franci Kolman in Kurt Binder (dve prvi mesti); Alojz Mulič in Kurt Batschinski (dve drugi mesti); Janez Novak in Peter Prebio (tretji mesti). V kategoriji plastika so pokale prejeli Franci Kolman in Peter Prebio (dve prvi mesti); Franci Črv in Kurt Batschinski (dve drugi mesti); Barbara Malenšek in Robert Heuberger (tretji mesti).

Žirija je prejela v oceno skupaj sto deset črno belih fotografij. Sodelovalo je dvanajst avtorjev z Jesenic in osem avtorjev iz Beljaka. Jeseniški klub so zastopali Kolman, Črv, Sluga, Mulič, Janez Novak, Aleksander Novak, Čop, Avsenik, Čebulj, Andrej Malenšek, Barbara in Polona Malenšek. Beljaški-

Občinska konferenca ZSMS Jesenice

Športne prireditve v mesecu mladosti 1989

Mali nogomet

Tekmovanje se izvede v sodelovanju z NK Jesenice in ZTKO Jesenice v športnem parku pod Mežakljo v ponedeljek in torek, 15. in 16. maja 1989 s pričetkom ob 15. uri.

- a) starostnih omejitev ni
- b) ekipe igrajo po pravilih za mali nogomet
- c) v vsaki ekipi lahko igra največ dva registrirana igralca
- d) igralci na turnirju lahko nastopajo samo v eni ekipi

Prijave sprejemajo do 12. maja do 15. ure na Občinski konferenci ZSMS Jesenice, Titova 86, tel. 81-596. Štartnine ni.

Zrebanje ekip bo v ponedeljek, 15. maja dopoldan, zato naknadnih prijav ne bomo sprejemali.

Priznanja: za 1. mesto praktična nagrada od 1. do 3. mesta diploma

Streljanje z zračno puško

Tekmovanje se izvede v sodelovanju SD Triglav Jesenice, SD Janez Mrak Mojstrana in ZTKO Jesenice na streliščih v Domu Julke in Albina Pibernika na Javorniku ter v Mojstrani v soboto, 20. maja s pričetkom ob 9. uri.

- a) tekmovalci tekmujejo posamično
- b) starostnih omejitev ni
- c) tekmuje se na 2 poskusna ter 10 tekmovalnih strelav

Kategorije: SSD Osnovne šole rekreativci registrirani tekmovalci

Tekmovalci se lahko prijavijo na OK ZSMS Jesenice, Titova 86, tel. 81-596 ali pred pričetkom samega tekmovanja na strelišču. Štartnine ni.

Priznanja: 1. mesto v posamezni kategoriji praktična nagrada 1. do 3. mesto v posamezni kategoriji diploma

Namizni tenis

Tekmovanje se izvede v sodelovanju z NTK Jesenice in ZTKO Jesenice v soboto, 27. maja s pričetkom ob 9. uri v prostorih TVD Partizan Jesenice.

- a) tekmovalci tekmujejo posamično
- b) starostnih omejitev ni
- c) igra se na dva dobljena seta, po sistemu na izpadanje

Tekmovalci se lahko prijavijo na OK ZSMS Jesenice, Titova 86, tel. 81-596 do 25. maja do 15. ure.

Loparje in copate prinesite s seboj!

Priznanja: za 1. mesto praktična nagrada od 1. do 4. mesta diploma

Ostale prireditve v mesecu mladosti 1989

Delovno srečanje mladinskih aktivistov za dopolnitev manjkajočega arhiva od leta 1955 — 1965

Delovno srečanje bo v četrtek, 11. maja 1989 ob 18. uri v sejni dvorani DPO Jesenice, Titova 86.

Vabljeni so vsi nekdaj mladi aktivisti, ki so delovali v letih od 1955 do 1965 v ZMS in bi lahko pomagali pri formiranju arhiva za omenjena leta. Vabljeni so seveda tudi vsi mladi in ostali občani, ki jih ta tema zanima.

Okrogla miza na temo: glasbena mladina na Jesenicah, podelitev priznanj ZSMS 1989 in slavnostni koncert ob 25. maju — dnevu mladosti ter 60. letnici mesta Jesenice

Okrogla miza bo v petek, 19. maja 1989 s pričetkom ob 18. uri v večnamenski dvorani osnovne šole Tone Čufar na Jesenicah.

Okroglo mizo bomo združili s podelitvijo letošnjih priznanj Srebrni znak ZSMS 89 ter s slavnostnim koncertom posvečenim letošnjemu Dnevu mladosti in 60. letnici mesta Jesenice.

Na razširjenem glasbilu bo njegove zvočne zmoglosti v povsem novi luči predstavil virtuoz Franc Žibert. Z harmoniko bo izvajal dela Bacha, Solera, Mozarta, Searlattija, Schmidta, Tajčevića in Goloba.

Na okroglo mizo in prireditve so vabljeni vsi, ki so kakorkoli povezani z glasbenim življenjem na Jesenicah, dobitniki priznanj ZSMS 1989 ter ostali občani

Na vse prireditve — vljudno vabljeni

Jesenice (foto: Irena Kučina)

BLA, BLA...

V jeseniški občini pravijo, da že tri mesece poteka evidentiranje kandidatov za nove volitve, ki bodo prihodnje leto, predloga, imena pa še od nikoder.

Menda kasnimo tudi zato, ker nimamo pravih kriterijev, po katerih naj bi določali kandidate.

Četudi je to lahko razlog za kasnitev, ne more biti opravičilo, saj menda se ne bomo novembra pogovarjali, koga bi radi imeli za kakšnega predsednika. Potem pa bo vprašanje, kdo se bo sploh hotel iti tajne volitve z več kandidati, pa preverjanje s programom, javno nastopanje.

Zatorej, če imate kakšen predlog, kakšni naj bi bili ti novi kriteriji, brž z njim na SZDL ali sindikat. Morda boste vsaj tako med prvimi?

na Interclub razstavah prejel že trinajst dragocenih pokalov za dosežena visoka mesta. Vsekakor je najbolj uspešen razstavljalec. Njegove fotografije odlikujeta tehnična neoporečnost in vsebina.

Drugouvrščeni Franci Črv je v plastiki pokazal svoja gledanja in iskanja. Jaka Čop ostaja zvest svoji pokrajinski in planinski fotografiji. Franci Sluga to pot ni odkril vsega, kar ima na zalogi. Sestri Malenšek, Barbara in Polona, še vedno uspešno eksperimentirata. Brata Novak, Janez in Aleksander, delujeta izjemno enotno. Načrtno nabirata pokale in točke. Janez Avsenik je izjemno napredoval in ima dovolj novih idej, ki jih bo v prihodnje prav gotovo uresničil in ostal zvest svoji planinski fotografiji.

Razstava Interclub je v vsakem pogledu uspeša, tako v umetniškem kot v organizacijskem smislu. Naslednja foto razstava Interclub bo v mesecu maju 1990 na Jesenicah.

Slavko Tarman

Likovna ustvarjalnost učencev osnovnih šol

Jutri, v petek, 12. maja, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah odprli razstavo likovnih del učencev osnovnih šol jeseniške občine, ki jo letos prirejajo že šesto leto zapored. Krajši koncert ob otvoritvi bo izvajal mlajši mladinski pevski zbor šolskega kulturnega društva Osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, pod vodstvom zborovodkinje Stanke Mencinger.

Čeprav likovna vzgoja v osnovnih šolah, še zlasti zaradi njenega vzgojnega pomena, ni ustrezno opredeljena v predmetniku, lahko po priznanjih, ki jih učenci prejema na različnih likovnih natečajih in po že tradicionalni vsakoletni pregledni razstavi v razstavnem salonu DOLIK, sklepamo, da je likovna ustvarjalnost v vseh osnovnih šolah občine zelo pestra, pa tudi kakovostna. To je velika zasluga likovnih pedagogov na šolah in vsakoletna pregledna razstava likovne ustvarjalnosti najuspešnejših učencev je poleg spodbud za nadaljnje delo tudi priznanje njim. Nedvomno so med mladimi razstavljalci tudi bodoči člani likovnega kluba DOLIK, pa tudi posamezniki, ki se bodo poklicno ukvarjali s slikarstvom in tako nadaljevali izredno bogato likovno ustvarjalno dejavnost v

jeseniški občini.

Zelo pomembna naloga likovne vzgoje v osnovnih šolah je, da učencem daje osnove likovne kulture in s tem prispeva k vsestranskemu oblikovanju mladega človeka. Likovna vzgoja tudi razvija in oplemenituje doživljajske in ustvarjalne sposobnosti učencev kot osnov za pridobivanje likovne kulture in sposobnosti za pravilno likovno vrednotenje. V okvir tega sodijo še likovna ustvarjalnost učencev v različnih likovnih tehnikah, ustreznih starostni stopnji, nadalje razvijanje okusa za izbiranje stvari za dnevno rabo, razvijanje sposobnosti učencev za opazovanje in presojanje likovnih stvaritev, izpovedanih v umetniških delih slikarjev, kiparjev, arhitektov in v predmetih za dnevno rabo. Pri likovni vzgoji se učenci spoznavajo tudi z najpo-

membejšimi likovnimi dosežki preteklosti in sedanosti tako v ožjem kot širšem prostoru. Ob vsem tem učence spodbuja za nadaljnje likovno usposabljanje in jih navaja na obiskovanje razstav, muzejev, galerij in podobnih ustanov.

S temi navedbami nalog likovne vzgoje smo želeli le poudariti pomembnost likovne vzgoje, v okviru katere je likovna ustvarjalnost učencev v različnih tehnikah le ena od nalog, ki pa se medsebojno dialektično prepletajo. Zato vsakoletna razstava likovne ustvarjalnosti učencev osnovnih šol občine predstavlja tudi nivo likovne vzgoje v osnovnih šolah, ta pa je, po že omenjenih dosežkih, na spoštljivem nivoju.

Razstava likovne ustvarjalnosti učencev osnovnih šol jeseniške občine bo v razstavnem salonu DOLIK na ogled od vključno 24. maja. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelji, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Trgovska delovna organizacija GOLICA, o.o.
Temeljna organizacija DELIKATESA, o.s.u.o.
Jesenice, Titova 22

ponovno objavlja

prosta dela in naloge natakarike v bifeju poslovalnice 9 v Mojstrani, Triglavsko 28, s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Pogoji:

- dokončana gostinska šola — smer natakarike,
- eno leto delovnih izkušenj,
- enomesečno poizkusno delo,
- dvoizmensko delo in
- opravljen izpit iz higienskega minimuma.

Kandidatke naj ponudbe z dokazilom o izpolnjevanju pogoja zahtevane strokovne izobrazbe pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov Trgovska delovna organizacija GOLICA — kadrovska služba, Jesenice, Titova 22.

O izidu objave bodo kandidatke obveščene v 15 dneh po opravljenem postopku.

Slikarska razstava v galeriji Kosova graščina: Jesenice nekdanj in danes

Že dalj časa se je porajala ideja o razstavi slik akademskih slikarjev Božidarja Jakca, Ljuba Ravnikarja in Jaka Torkarja z motivi železarskih Jesenic. Te slike so del opreme prostorov Železarnice Jesenice in da bi jih lahko videl širši krog ljudi, smo jih razstavili v galerijskih prostorih Kosove graščine.

Akvareli Ljuba Ravnikarja nam pričarajo Jesenice v 60. letih. Ljubo Ravnikar (1905—1973) je bil rojen v Ljubljani. V obdobju 1927/28 je študiral na umetniški akademiji na Dunaju, 1938/39 pa se je izpopolnjeval v privatni slikarski šoli Mateja Sternena. Ko se je leta 1946 preselil v Kranj, je počel risanje na 1. državni gimnaziji. Tu je živel do smrti. Bil je mojster tihožitja, portreta in predvsem pejsaža. Motivi z Jesenic so bili predmet samostojne razstave že leta 1936 v Ljubljani. K tem motivom se je pozneje znova vračal in nekaj tega vidimo na tej razstavi.

Tehniko akvarela je študiral in uporabljal že na svojih slikarskih začetkih tako v svoji prvi ekspresionistično-sim-

bolistični kot kasnejši realistični fazi. Lahko ga štejemo med naše najvidnejše mojstre akvarela.

Božidar Jakac je bil rojen leta 1899 v Novem mestu. Študiral je na umetniški akademiji v Pragi. Studijsko se je izpopolnjeval na potovanjih po Evropi, Afriki in ZDA. Bil je prvi rektor Slovenske akademije za likovno umetnost. Naslovi razstavljenih grafik — Martinarna, Žičar, Martinar, Preboda plavža — nam povejo, da ga poleg železarskega ambienta zanima predvsem delavec-človek, ki ta prostor obvladuje in intimno živi z njim. Zato v teh realističnih grafikah najdemo mnogo mehke in lirike. Jakac namreč gleda človeka v dušo. Ujame ga v hipu in kot celotno osebnost.

Jaka Torkar je bil rojen leta 1932 v Lescah. Končal je Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani. Njegov profesor je bil tudi Božidar Jakac. Po končani akademiji je bil nekaj časa likovni pedagog na jeseniških šolah, nato pa se je odločil za svobodni poklic. Kot slikar-realist je v toplih barvnih tonih in v tehniki pastela ter tempere upodobil Jesenice. Črna bela grafika pa nam ga predstavi kot odličnega risarja.

Vsa razstavljenega dela niso samo likovno pomembna, so tudi kot dokument časa. Mnogi ambient, ki so jih naši trije slikarji upodobili, izginjajo, jih ni več, ohranili pa se bodo na teh slikah in bodo ostali zapis in pomemben vir za prikaz določene dobe, določene kulture.

Za razumevanje in pomoč pri postavitvi razstave se zahvaljujemo ŽELEZARNI IN TEHNIŠKEMU MUZEJU Jesenice.

Razstava bo odprta do 20. maja vsak dan, razen sobot popoldan in nedelji, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Srečanje odraslih pevskih zborov

V organizaciji družbenopolitičnih organizacij občine Jesenice, Skupščine občine in Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice je bilo v sredo, 26. aprila, ob 19. uri v Domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku Občinsko srečanje odraslih pevskih zborov v počastitev Dneva OF in 1. maja — praznika dela.

Po slavnostnem govoru predsednika SZDL Jesenice Ljuzeta Kalana, ki je ob otvoritvi srečanja pozdravil navzoče in vsem občanom čestital ob 27. aprilu — dnevu OF in 1. maja — prazniku dela, je bila proglašitev letošnjih prejemnikov srebrnih priznanj Osvobodilne fronte.

V kulturnem delu programa so sodelovali: Ženski pevski zbor Milko Škobrne DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice (20 pevk) — zborovodja Anton Cimprman, Moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice (22) — zborovodja Mira Mesarič, Ženski pevski zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela (15) — zborovodja Breda Prašnikar, Moški pevski zbor Vintgar Blejska Dobrava (13) — zborovodja Alojz Vendar in Moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — vodja Marjan Jemec. Srečanja se ni udeležil Mešani pevski zbor DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica, zaradi službene odsotnosti zborovodja Slavka Mežka. Tako je na letošnjem srečanju nastopilo 79 pevk in pevcev. Na vseh dosedanjih srečanjih je bila udeležba veliko boljša tako po številu pevk in pevcev kot udeležbi zborov, saj poleg mešanega zbora iz Žirovnice nista nastopila ženski in moški zbor iz Kranjske Gore. Vsak zbor je zapel po štiri pesmi. Na programu so imeli pesmi domačih in tujih skladateljev.

Nastopi zborov so pokazali ogromno prizadevanje pevk in pevcev, ki poleg rednih zaposlitev, domačih obveznosti, žrtvujejo mnogo ur svojega prostega časa za to, da ohranijo in razvijajo lepo slovensko narodno, (borbeno?) in umetno pesem, kakor tudi pesmi drugih narodov in narodnosti. Srečanje je tudi tokrat nudilo pregled stanja in zmogljivosti odraslih pevskih zborov v občini. Pokazalo je različne izvajalske dosežke, odlike in pomanjkljivosti. Slednje niso tako velike, da jih postopoma in s še bolj vztrajnim delom ne bi mogli odpraviti. Najbolj pereč in vedno poudarjani in ponavljani problem je okrepitev zborov. Okrepitev bi bila še posebno zaželena pri moškem pevskem zboru Vintgar z Blejske Dobrave. Od nekdanjih 25 do 30 solidnih pevcev je bilo samo 15 nastopajočih, kar je bilo premalo za še nedavno zelo zadovoljivi nivo prepevanja fantov z Dobrave. Moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice pa nujno potrebuje nekaj svežih glasov. Prepevanje je kljub temu pokazalo, da pevci amaterji z veliko volje do zborovskega petja in pod dobrim strokovnim vodstvom, čeprav ob slabih pogojih in vr-

sti problemov, ki spremljajo njihovo delo, lahko dosežejo kvalitete rezultate. Srečanje zborov, tako po številu (čeprav letos ni bila polna udeležba) kot kvaliteti, posebno pa po programski usmeritvi, upravičeno štejemo med uspele in priljubljene množične manifestacije. Če upoštevamo različne pogoje dela in sestavo zborov, se postavlja vprašanje, ali se na področju ljubiteljskega petja da objektivno presojati dosežene rezultate. V ljubiteljski kulturni dejavnosti verjetno ni mogoče in najbrž sploh ni potrebno na kilogram in metre meriti doseženih rezultatov, ker bi bilo tako poskušanje v bistvu nekulturno dejanje.

Splošna ocena bi bila, da so se vsi zbori dobro pripravili na srečanje, da so zelo prizadevno študirali skladbe, ki so jih peli, da je bila izbira skladb pravilna, podprejena glasovnim in tehničnim zmogljivostim zborov. Posebno je treba poudariti napredek pri izbiri literature, ker so vsi zbori osvežili svoje programe z novimi skladbami, katerih do sedaj še niso peli. Ne moremo pa mimo zelo resne pripombe, da niti en zbor ni imel na programu — primerno proslavi OF in 1. maja — borbene pesmi. Če po tradiciji sta ženski pevski zbor Milko Škobrne in Moški vokalni oktet tudi tokrat prikazala veliko mero kvalitete in umetniškega prepevanja na ravni profesionalnega zborovskega petja. Za prijetno presenečenje so poskrbele pevke Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela s presenetljivo lepim petjem. Pravzaprav to že ni več presenečenje. To je normalni pojav, ki je rezultat dobrega strokovnega dela zborovodkinje Brede Prašnikar. Pod njenim vodstvom so pridne pevke pridobile in utrdile precej pevske kulture, zborovsko disciplino, zbranstvo,

zelo dobro intonacijo, pevsko zlitost, občuteno petje... Za prizadevno delo zasluži priznanje.

Na podlagi zelo zanimivih, koristnih strokovnih in tovariških razgovorov vseh zborovodij in glasbene komisije ZKO Jesenice je sklenjeno, da ženski pevski zbor Milko Škobrne predstavlja jeseniško občino na področnem srečanju odraslih pevskih zborov Gorenjske, ki bo letos 2. junija v Kranju.

S srečanjem odraslih pevskih zborov (srečanje mladinskih zborov je že bilo 14. aprila) je Zveza kulturnih organizacij Jesenice zaključila pregled zborovske dejavnosti v občini. Zdi se nam pa prav, da bi ob zaključku uspešne zborovske dejavnosti in tako pomembne praznične manifestacije nastopili tudi združeni zbori z obvezno borbeno pesmijo, pod vodstvom enega od zborovodij.

Franjo Ropret

20-letnica delovanja Društva invalidov Jesenice

Društvo invalidov Jesenice praznuje letos 20-letnico delovanja. Ta jubilej, ki bo združen s praznovanjem mednarodnega dneva invalidov in dneva mladosti, bomo počastili delovno, in sicer 27. maja. Dopoldan bo letna konferenca, popoldan pa v dvorani Doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku svečana akademija, katere izvajalci bodo člani Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice.

Za izvedbo te organizacije in za delovanje društva smo se za finančno pomoč obrnili na delovne organizacije, obrtnike in avtoprevoznike občine Jesenice. Dosedaj so naši prošnji ugodili in nam nakazali denarni prispevek naslednji:

Gradis TOZD Jesenice 1.000.000 din, Dominvest Jesenice 500.000 din, Mer-

kur Kranj Universal Jesenice 300.000 din, Gradbincev Kranj, TOZD Jesenice 200.000 din, TO Zarja Jesenice 500.000 din, Do Golica Jesenice 100.000 din, Vodovod Jesenice 200.000 din, Tone Pangerčič, Javornik 100.000 din, Milan Homec, Jesenice 50.000 din, Dragica Lasan, Kočna 50.000 din, Ivan Erman, Žirovnica 400.000 din, Blaženka Derling, Žirovnica 100.000 din, Pavel Burja, Žirovnica 150.000 din, Albin Jenko, Žirovnica 50.000 din, Ana Stenko, Žirovnica 50.000 din, Franc Bergelj, Žirovnica 50.000 din, Vinko Pretnar, Mojstrana 100.000 din, Vojko Korošec, Dom v Placici, 200.000 din in Penzion Kotonik, Kranjska Gora 100.000 din.

Vsem darovalcem se za prispevek in razumevanje iskreno zahvaljujemo. Izvršni odbor DI Jesenice

Miha Mazzini

Drobtinice 47

Prepoznal sem svojo pisavo. Moder kemični svinčnik. Nisem vedel, da je to pisanje v Karlini lasti. Nekaj časa sem ga obupno iskal. Pozneje sem se pomiril. Mislim, da se je izgubilo. Da ga ni več, tako kot večine oseb, ki so bile takrat živ.

Prizgal sem papir na robu z vžgalico in ga razrahljal, da je laže zagorel. Luč je ugasnila. Nisem jo prizgal. Stekel sem mimo prestrašene upokojenke navzdol po stopnicah. Dolg trak plamena se je vlekel za mano in mi osvetljeval pot.

Ogenj me je ožgal po roki. Vrgel sem liste čez ograjo. Goreči koščki so počasi sedali v klet.

Zahotelo se mi je piti. V gostilni sem naročil pet piv hkrati, zložil steklenice v obliko olimpijskih krogov ter praznil eno za drugo.

Predme je sedla Ajša in začela kar sipati besede.

— Oče mi je prepovedal izhod do nadaljnjega. Nikamor. Pobegnila sem s šihla. Hotela sem te videti. Kako si kaj?

Pomagal sem natakarike za novo rundo. Prinesla je pet piv in sok.

Ajšin glas mi je zvončkljal v ušesih. Polovica besed mi je ušla. Nisem odgovarjal. Ni je motilo.

Naslonil sem glavo na dlan in jo opazoval. Puncakasto lepa.

Nekaj drobnih mozoljev na licu. Verjetno od železarniške malice. Usta so se neprenehoma odpirala. Kazala zobe, včasih jezik. Vsako menjavo teme je poudarila z udarcem dlani po mojem komolcu. Mi skoraj odbila glavo.

— Nekaj moram storiti za svojo postavbo. Kmalu bo prišel čas odhoda na morje. Misliš, da bi se morala začeti ukvarjati z body buildingom? Kaj praviš? Nekaj mišic mi ne bi škodilo. Bi ti bila všeč?

Bum po komolcu. Opletanje moje glave se ji je zdelo pritrdiv.

— Oooooooh morje! Še vedno se dopisujem z vsemi tipi, s katerimi sem hodila na morje. Občasno, no. Lansko leto sem si rekla: tokrat pa nobenega. Nadela sem si čisto črna sončna očala. Nikogar nisem hotel videti. Malce jih privzdignem, toliko, le za pogled na uro, če je že čas kosila, ko ga zagledam. Tako je bil lep. Velik. S črnimi lasmi, skodranimi za ušesi. Mišičast. Ti nimaš skodranih las, tudi mišičast nisi, ampak vseeno. No. Spet sem ga srečala zvečer. Na sprehodu ob obali.

Spregovoril sem. Jezik je vijugal po svoje, komaj sem ga obvladoval.

— Igral je na kitaro. Ob polni luni.

Presenečeno me je pogledala.

— Kako veš?

Spraznil sem steklenico v enem požirku. Lopnila me je po komolcu in nadaljevala.

— Hotela sem pustiti vso kozmetiko kar doma. Potem pa sem se štirinajst dni mazala le zanj. Včasih si piševa, veš.

Zajamral sem. Oooooo Karla, kje si zdaj? Pa Magda? Pesnica s tistega literarnega večera v prestolnici? Mala stotinja deklic?

Komolec je javil nov udarec.

— Nimam sreče, vedno se zaljubim v kurbirje. Kako je to mogoče? Sami taki padajo name in jaz na njih. Misliš, da mi body building ne bi pomagal?

Ničesar nisem mislil. Ne več. Hotel sem biti sam. Poslušati okoli sebe tišino, pretrgano s klopotanjem pijače po grlu. Malo miru. Nisem več držal. Njen glas mi je donel po glavi, kot bi bila iz pločevine. Šlo mi je na kozlanje. Moral sem jo odstraniti. Hitro. Spregovoril sem. Zloben glas. Pokvarjen. Med stisnjenimi ustnicami. Prvič sem jo pogledal v oči, odkar je prisledla. Vedel sem, odkod ta globina. Zaradi prostora zadaj.

— Hej, kaj mi to razlagaš? Me ne briga. Pofukal sem te. Bilo je fino. Sedaj pa spizdi. Nočem te več videti.

Utihihnila je. Vendarle. Vedel sem, da delam napak. Da mi bo kasneje žal.

Oči so se ji razširile. Šele zdaj sem opazil, kako lepe obrvi ima. Ustnice so se našobile.

— Ti moram ponoviti? Spizdi!

Po levem licu je pritekla solza. Se zalesketala v odsevu sonca skozi šipe.

Ajša je počasi vstala. Oči so se ji meglele s kopreno vođe.

Druga solza. Vedno več.

Stekla je proti izhodu. Strmel sem predse. S kotičkom očesa sem ujel zadnji nihalj vrat.

Naročil sem še eno rundo.

Ozrl sem se.

Gostilna je bila polna. V kotu Šerif s svojo tolpo. Boksar je kinkal za mizo.

Posvetil sem se steklenicam. Ajšina solza mi ni šla izpred oči. Videl sem jo na Karlinem obrazu, na etiketah steklenic.

Bilo me je sram. Dogodek, ki bi ga najraje izbrisal, pa je storjen in ostane. Nisem mogel več nazaj.

Predme je sedel Nudl. Trajalo je, preden sem ga prepoznal. Tudi na njegovem licu sem gledal solzo.

— Gajbo! — sem zatulil natakarike.

Potegnil sem ves denar iz žepa, ga zvil v kepo in zalučal čez šank. Prinesla je celo naročje steklenic.

Nudl je nekaj govoril. Pila sva.

— Pizda, to življenje! — je vzdihnil.

Še enkrat sem z vso grozo doumel svinjarijo, ki sem jo storil Ajši. Zarjul sem, se zasakal, udaril s pestmi po prazni sosednji mizi. Zvil sem se naprej in butnil s čelom ob les.

Odprl sem usta in zagrizel.

Čutil sem pokanje furnirja pod zobmi. Z vso močjo sem stiskal čeljusti. Nekaj je počilo. Začutil semokus po krvi.

Nekdo me je zgrabil za ramena in vlekel proč. Vedno več rok.

V zornem kotu le opasati in kavbojke. Šerif in njegovi.

(se nadaljuje)

Glasbena šola
Jesenice

objavlja predpisi novih učencev za šolsko leto 1989/90.

Predpisi s preizkusom glasbene nadarjenosti bo v ponedeljek, 15. maja, od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure v prostorih glasbene šole. Za pouk kljunaste flavte bomo vpisovali tudi predšolske otroke. Učenci naj k predpisu obvezno pripeljejo starši. Za zbor cicibanov (malo glasbeno šolo) bomo otroke vpisovali septembra.

V.d. ravnatelj:
Lojze Dolinar

Prispevki za medicinske aparature

V aprilu so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali: Amalija Stražišar, Jesenice, Stražišarjeva 26 — namesto cvetja za pokojnega Janeza Jakopiča — 20.000 din; Gozdno gospodarstvo Bled — prispevek za marec — 118.100 din; Milica Rekar in Marinka Lakota — namesto venca na grob pokojne Marije Sekardi — 100.000 din; Stanovanci Svetinove ulice na Koroški Beli — namesto venca za pokojno Ido Praprotnik — 152.000 din; Pavla Demšar, Jesenice, Spodnji Plavž 18 — namesto cvetja na grob pokojni Almi Škof — 20.000 din; DPD Svoboda Tone Čufar — DOLIK Jesenice 502 namesto cvetja na grob pokojnemu očetu Branka Čušina — 50.000 din; Železarna Jesenice — odstopljen honorar za mesec marec od Erne Nagode za prispevek v Železarju — 25.800 din; Železarna Jesenice — odstopljen honorar za mesec marec od Rine Klinar za prispevek v Železarju — 25.800 din; Železarna Jesenice — odstopljen honorar za mesec marec od Matjaža Peskarja za prispevek v Železarju — 34.400 din; Ožje sorodstvo pokojne Bernardke Pintar — namesto cvetja — 1.000.000 din; Ivo in Ivanka Lovrenčič, Hrušica 102 a — namesto cvetja pokojni Bernardki Pintar — 150.000 din; Družina Maksa Klinarja, Hrušica 28 — namesto cvetja pokojni Bernardki Pintar — 100.000 din; Družina Glavič, Jesenice, Tavčarjeva 8 — namesto cvetja pokojni Bernardki Pintar — 100.000 din; Družina Kodre, Hrušica 53 — namesto cvetja na grob pokojni Bernardki Pintar — 100.000 din; Družina Klinar-Kovačič — namesto cvetja za pokojno Bernardko Pintar — 200.000 din; Lidija in Božo — namesto cvetja pokojni Bernardki Pintar — 150.000 din; Pavli Skrt in Francka Kosmač, Jesenice — namesto cvetja za pokojno Bernardko Pintar — 100.000 din; Žene Gozd Martuljka in Srednjega vrha — prispevek — 180.000 din; Stanovanci blokov Alojza Travnja z Javornika — poleg cvetja za pokojno Marijo Rastresen — 160.000 din; Stana Laytižar, Kranjska Gora, Vitranška 8 — prispevek — 200.000 din; Zdravko Knaflič, Bled, Trubarjeva 12 — prispevek za kardiološki odsek — 400.000 din; OK ZSMS Jesenice — namesto cvetja za pokojnega Blaža Koprivca — 100.000 din; Franc Koprivec, Jesenice, Heroja Verdika 30 — namesto cvetja za pokojno Bernardko Pintar — 30.000 din; Ema Delavec, Bokalova 9, Jesenice — namesto cvetja za pokojno Vladko Stegu — 30.000 din; Družine Robič, Slivnik, Janez Pretnar iz Podhoma — namesto venca za pokojnega Jožeta Vogelnika — 300.000 din; Katarina Vovk, Hraše — namesto cvetja za pokojnega Jožeta Vogelnika — 50.000 din; Cilka Dornik — namesto cvetja za pokojnega Jožeta Vogelnika — 50.000 din.

Skupna vsota zbranega denarja je v letošnjem letu 58.501.840 dinarjev. Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvaljujemo za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega... darila in podobno.«

Skupščina radio kluba Železar

V četrtek, 11. maja, ob 18. uri bo v prostorih restavracije Turist na Javorniku redna skupščina radio kluba Železar. Vsi ljubitelji radioamaterizma ste vljudno vabljeni, za člane pa je to njihova obveza!

Upravni odbor

Gobarsko društvo Jesenice obvešča,

da lahko vplačate članarino za leto 1989 v znesku 10.000 din vsak dan, razen ponedeljkov, od 15. ure dalje, ob sredah pa od 12. ure dalje v Bazi: tovarišici Jožici v bifeju, Marjanu Oblaku ali Ivanu Peskarju.

Dežurni trgovini

V soboto, 13. maja, bosta na Jesenicah od 8 do 19. ure odprti trgovini: EMONA MARKET Jesenice (pri hotelu Pošta), in DELIKATESA poslovalnica 5, Jesenice, Tomšičeva 70.

DEŽURNA LEKARNA

V maju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 13. do 24. maja na ogled razstava: Likovna ustvarjalnost učencev osnovnih šol jeseniške občine.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke Železarja:

slap, Scopoli, Štefan Korošec, Jože Smole, tao, part, Jasmin, Alain, ter, ajd, Ann, ran-tež, Kvarner, kraljič, farsa, Nannini, lasteks, tun, Leonid, Esma, šarica, razvada, Štajerka, UNESCO, ŠS, čer, Paolo, Ariana, Epp, era, Izlake; Arsen, Kira, Ante, okar, stot, Rem, Marković, TO, neroda, Loti, pirol, slovar, SA, Anapa, Al Bano.

Gledališče Tone Čufar

V sredo in četrtek, 17. in 18. maja, bo v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice s predstavo Niccolò Machiavellija Mandragola. To bo zadnja gledališka predstava letošnje abonmajske ponudbe.

Izjemoma se bo to pot predstava začela že ob 19. uri. Vstopnice so v predprodaji tudi za ostale obiskovalce našega gledališča.

V soboto, 13. maja, ob 20. uri gostuje Gledališče Tone Čufar na Loškem odru v Škofji Loki z Molierovo komedijo Sganarel ali namišljeni rogonosec.

Galerija Kosova graščina

V Galeriji Kosova graščina si lahko ogledate razstavo Jesenice nekdanj in danes. Avtorji del: Božidar Jakac, Ljubo Ravninar, Jaka Torkar.

Razstava je odprta vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Vabljeni!

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

12. maja, amer. barv. akcij. thriller film SAIGON ob 18. in 20. uri.

13. maja, amer. barv. glasb. film SRCE ZA ROCK'N ROLL ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri amer. barv. trda erotika STRASTI. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

14. maja, amer. barv. glasb. film SRCE ZA ROCK'N ROLL ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri amer. barv. trda erotika DEKLETA IZ TAXIJA. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

15. maja, amer. barv. komedija ŠEFOVA ŽENA ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika DEKLETA IZ TAXIJA. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

Radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slinost: Jesenice
96,7 Mhz — slinost: Bohinj
96,8 Mhz — slinost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slinost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 12. maja:

16.00 — Obvestila; 16.05 — Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Kamen spotike: Kolikšna je nosilnost mostu čez Radovno pri Fortuni, Odškodnina kmetom po lanskoletnem neurju — kdaj in koliko; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Povalbljeni ste; 18.55 — Zaključek programa

Sobota, 13. maja:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.47 — Moja je lepša kot tvoja — glasbena oddaja z lestvico narodnozabavnih glasbe; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Nedelja, 14. maja:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili: O vojski državne varnosti; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes čestitke poslušalcev in EP.

16. maja, amer. barv. akcij. film (letalstvo) TOP GUN ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika DEKLETA IZ TAXIJA. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

17. maja, amer. barv. polit. thriller film KOBILICA ob 18. in 20. uri.

18. maja, amer. barv. polit. thriller film KOBILICA ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

15. maja, amer. barv. akcij. film MAŠČEVALEC ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

12. maja, amer. barv. komedija KAKŠNA ZMEŠNJAVA ob 17. in 20. uri.

Ponedeljek, 15. maja:

16.00 — Obvestila; 6.30 — Domače novice; 17.00 — Aktualno; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.15 — Športni pregled; 18.35 — Minute za resno glasbo; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 16. maja:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Rekli so...; 17.30 — S čajem ob pol šestih; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Novosti iz zabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 17. maja:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Novice iz narodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 18. maja:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Turistična borza Radia Triglav; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Izžrebanci nagradne križanke

V torek, 9. maja, je posebna komisija izžrebala nagrajence prvo-majske nagradne križanke, objavljene v 16-17 številki Železarja. Prejeli smo 104 rešitve, nagrade pa bodo dobili:

13.000 din SILVA DROBNAK, Titova 41, Jesenice;
9.000 din IVANKA STANA, Komanova 1, Ljubljana in SONJA DROBNAK, Titova 71, Jesenice;

8.000 din LIDIJA VRDOLJAK, Hrušica 146, Jesenice, ALEŠ DROBNAK, Titova 71, Jesenice in ANTON ANTONIČ, Titova 94, Jesenice;

5.000 din NIKO SOK, Mošnje 46, Radovljica, FRANC VRHUNC, Titova 87, Jesenice, SODELAVEC ODPREME PVT JAVORNIK (ime in priimek neznana) in CIRIL LAVRIČ, C. revolucije 1a, Jesenice.

Nagrajenci, zaposleni v Železarni, bodo prejeli nagrade 15. junija pri svojih osebnih dohodkih, nagrajenci izven Železarne pa po 15. juniju po pošti. Čestitamo!

Nogomet

Triglav:Jesenice 3:1 (1:1)

Strelci: N. Omanović
V Kranju so Jeseničani igrali proti Triglavu, ki je eden najresnejših kandidatov za prvaka. Jeseničani so začeli dobro in v 7. minuti so po lepi kombinaciji Razborška in Čataka ter strelu Omanoviča s kakih 20. metrov dosegli gol. Ta gol je dal še dodatnih moči Jeseničanom in domačini niso mogli razviti svoje igre ter s tem priti do izenačenja. Kar pa niso mogli doseči igralci Triglava, so očitno že vnaprej pripravljeni sodniki dosegli.

Tako so v 27. minuti priznali povsem neregularen gol domačinom, čeprav žoga ni bila niti blizu gol črte. Kljub temu Jeseničani niso popustili in čez nekaj minut sta Razboršek in Čatak še enkrat lepo odigrala protinapad, vendar je Čatak v kazenskem prostoru grobo zrušil eden domačih igralcev. To za sodnika ni bil prekršek, čeprav je Čatak končal na operacijski mizi.

V drugem polčasu so Jeseničani popustili in domačini so imeli terensko premoč. Drugi gol so domačini dosegli v 75 minuti po napaki jeseniške obrambe.

Tretji gol pa je padel nekaj minut pred koncem tekme po napaki vratarja Tokića. Kljub porazu so Jeseničani pokazali, da se njihova forma dviga in da bo v naslednjih tekmah več uspeha.

Tu ne moremo mimo dogodkov, ki so se dogajali med in po tekmah v Kranju. Gre za odnos nekaterih članov uprave

Vodstvu in sodelavcem strojnega vzdrževanja se iskreno zahvaljujem za prelepo darilo ob odhodu v pokoj.

Nikolaj Torkar

Vsem sodelavcem tretje izmene in vzdrževalcem Jeklarne 1 se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob odhodu v pokoj.

Se enkrat iskrena hvala za prekrasno darilo, ki mi bo drag spomin. Vsem delavcem, delovodjem in vzdrževalcem želim še veliko zdravja in delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Tone Košir

NK Triglav in navijačev tega kluba, ki so bili za to tekmo posebej pripravljeni. Med tekmo so bili jeseniški igralci izpostavljeni zelo nekulturnemu navijanju, česar to moštvo še ni nikjer doživelo. Po tekmah so navijači domačega kluba skupaj s nekaterimi člani uprave NK Triglav počakali igralce Jesenic ter skušali z njimi tudi fizično obračunati. Ker se Jeseničani niso mogli po drugi poti vrniti s stadiona, je do pretepa tudi prišlo. Tako se v NK Jesenice sprašujejo, zakaj so v Kranju tako reagirali, saj jim Jeseničani niso dali nobenega povoda za tak postopek; na Jesenicah so jih lepo sprejeli. Nogometni zvezi Slovenije tudi ne more biti vseeno, kako so gostje na tekmah zaščiteni, da o sojenju tokrat sploh ne govorimo.

Nastopili so: Tokić (Mujezinović), Mitrovič, Radič, Džamastagič, Pivač, N. Omanović, Čatak (Hadžić), Razboršek, Husić, Lamberger, Kondić (Kačar).

Jesenice: Bilje 5:2 (5:0)

Strelci: Husić 2, Kondić, Hodžić, Razboršek

Končno so Jeseničani zaigrali tako, kot znajo. Že začetek je pripadel domačim nogometašem, saj je Husić že v 2. minuti po napaki gostov dosegel zadetek. Jeseničani so igrali dobro in v 7. minuti je Kondić po podaji Pivača dosegel še drugi zadetek. Gostje nikakor niso mogli razviti svoje igre in v 17. minuti je po podaji Kondića Hodžić dosegel tretji gol. Dobro igro so kronali Jeseničani s četrtem golom, katerega je dosegel Husić po podaji Kondića. Peti gol je dosegel Razboršek po samostojni akciji in s strelom s 16. metrov.

V drugem polčasu so Jeseničani močno popustili in so gostje pripravili tudi nekaj priložnosti. Tako so dosegli proti koncu tekme dva zadetka, dvakrat pa je Mujezinović dobro posredoval. Za Jesenice sta priložnosti zapravila Husić in Razboršek. V naslednjem kolu igrajo Jeseničani v Dekanih proti vodilnemu moštvu lige Jadran-Lani.

Nastopili so: Tokić (Mujezinović), Radič, Mitrovič, M. Omanović, Pivač, N. Omanović (Stanković), Hadžić, Razboršek, Kondić (Bešić), Lamberger, Husić.

NO

ZAHVALE

Ob smrti mojega moža

ISMETA BABOVIČA
(po domače Šuco)

se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, darovano cvetje in izrečena sožalja sosedom, KOO sindikata Železarne Jesenice, Jožku Pajerju ter govorniku za poslovalne besede in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoča žena Marica

Ob boleči izgubi ljube žene, mame in babice

IDE PRAPROTNIK

se žalujoči mož Lojze iskreno zahvaljuje za nesebično pomoč vsem sodelavcem, osebju Bolnice Jesenice in doma Franceta Berglja kot tudi pevcem za zapete žalostinke in župniku za obred.

Vsi njeni

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem prazniku. Želim jim še veliko delovnih uspehov.

Ana Klanšek

Vsem sodelavcem in vodstvu STK se iskreno zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem sodelavcem želim veliko uspehov in medsebojnega sodelovanja in razumevanja.

Tone Košir

Sindikalni organizaciji obrata Elektrode, vsem sodelavkam in sodelavcem linije 2 ter skupini Jotič se ob odhodu v pokoj iskreno zahvaljujem za lepa in dragocena darila.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov in zdravja.

Majda Žuber

Sindikatu Železarne Jesenice in sindikatu strojnih delavnic se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč v času moje bolezni.

Sonja Drobna

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem dnine Legat ter sindikatu obrata Elektrode najlepše zahvaljujem za darila, ki mi bodo v trajen spomin.

Vsem skupaj želim veliko zdravja in delovnih uspehov.

Berta Svetina

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem prazniku in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Zofija Črv

Ob odhodu v pokoj se kolektivu PGRS, OGZ, SIS za varstvo pred požarom, vodstvu ŽJ, vodstvu DSSS, vodstvu sindikalne konference ŽJ, vodstvu splošnega sektorja in vsem prijateljem iz Ajdovščine, ŽJ in izven nje najlepše zahvaljujem za pozornost in darila.

Vsem aktivnim članom kolektiva ŽJ želim veliko delovnih uspehov in do brega medsebojnega razumevanja, še zlasti v sedanjem težkem gospodarskem in političnem položaju.

Sandi Kotnik

Državno prvenstvo v judu v Trebinju

Poročali smo že, da so se pionirji in mlajši mladinci judo sekcije uvrstili na republiško prvenstvo za nastop na državnem prvenstvu, ki je bilo 5. in 6. maja v Trebinju v Hercegovini.

Glede na izredno oddaljenost in slabe prometne zveze se nam je zdelo, da je naš nastop vprašljiv. Velik problem je predstavljal tudi denar. Preden napišem o uspehih športnikov, moram izreči javno pohvalo TKS Jesenice, ki je brez posebnih zadržkov nakazala društvu Partizan Jesenice akontacijo, da smo sploh lahko potovali. Ker pa so stroški presega- li naše zmogljivosti, so tudi starši nastopajočih prispevali za hrano in za bencin. Naši pionirji so se že uvrstili na to prvenstvo, vendar nikoli nismo uspeli zbrati dovolj denarja za potovanje. V letošnjem letu pa je strokovni odbor judo sekcije sklenil, da se moramo udeležiti, saj letos praznujemo 25. obletnico svojega uspešnega dela. Poleg tega trener Brane Dvoršak meni, da ima v tem trenutku daleč najboljše pripravljene in uspešne športnike, zato je bila udeležba na državnem prvenstvu toliko bolj opravičljiva. Na prvenstvo so odšli Slobodanka Matarugič, Slobodanka Matarugič, Tedi Radošević, Luka Markež, Robi Makuc in Aljoša Krupenko.

V petek so nastopali pionirji in pionirke, za judo sekcijo TVD Partizan so bili

uspešni: Tedi Radošević, ki je osvojil 3. mesto in bronasto medaljo (Tedi Radošević je učenec OŠ Tone Čufar Jesenice); zelo uspešen je bil tudi Robi Makuc, ki je osvojil prav tako 3. mesto in bronasto medaljo (Robi Makuc je učenec OŠ 16. december Mojstrana), Luka Markež pa je zasedel 5. mesto. Tudi njegova uvrstitev je zadovoljiva, saj Markež nima tako dolgega tekmovalnega staža kot ostali (Markež je učenec OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica).

Druga dne so imeli nastop mlajši mladinci in mlajše mladinke. Nastopila sta brat in sestra Matarugič. Pri mlajših mladincih je bila konkurenca zelo huda. Slobodanka Matarugič je bil pripravljen na to prvenstvo, tudi želje po zmagi so bile velike, vendar je naletel na bolj izkušene in fizično močnejše nasprotnike. Tako mu ni uspelo doživeti zmagovalne slave. Vendar je bila njegovo veselje sestra Slobodanka, ki je predstavljala Slovenijo kot edina ženska. Gladko je premagala vse nasprotnice iz vseh republik, razen tekmovalke iz Srbije. Tako je zasedla 2. mesto in osvojila srebrno medaljo (Slobodanka je učenka OŠ Prežihov Voranc Jesenice, Slobodanka pa dijak SKC PS Škofja Loka).

Pri mlajših mladincih je nastopal tudi Aljoša Krupenko; tudi njemu ni uspelo doseči kako višje mesto, saj je tudi on na-

letel na starejše in izkušenejše od sebe (Krupenko je dijak CSUI Jesenice).

Na DP so iz Slovenije nastopali: Impol Sl. Bistrica, Olimpija Ljubljana, Golovec Ljubljana, Bežigrad, Murska Sobota, Branik Maribor, Triglav Kranj, Celje, Velenje in Jesenice. Po doseženih medaljah je bil najuspešnejši Impol iz Sl. Bistrice, sledili so športniki judo sekcije TVD Partizan Jesenice, tretji pa je bil Bežigrad. Zaupanje, ki smo ga bili deležni pri TKS Jesenice in pri starih, je bilo upravičeno. Uspehi naših športnikov so taki, da se jih lahko veselijo prav vsi, ki imajo te športnike, od staršev, šole in društva.

Glede na sposobnosti, ki so jih pokazali na raznih tekmah, potujejo kot člani reprezentance v naslednjem mesecu v Dubrovnik Slobodanka Matarugič, Slobodanka Matarugič in Tanja Makuc.

Vse je tako lepo in enostavno. Tudi ko bereš teh nekaj vrstic, ti poskoči srce od veselja ob misli, da imaš se vztrajne in poštovne ljudi, ki delajo za mladino. Neopazno iz dneva v dan že četrta leta neumorno in zagnano, brez posebne podpore društva, prihaja in odhaja trener v prostore TVD Partizan. Prostor, kjer domuje judo sekcija, so res čudni, da jih komaj najde kakšna noga vodstva Partizana. Toda veselimo se naših uspehov in pozabimo na to, da morajo za vso to dejavnost porabiti svoj dopust.

Namizni tenis

Začel se je drugi del lige SRS

Članska ekipa Jesenic, ki čvrsto brani naslov jesenskega prvaka v I. B ligi SRS s 4 točkami naskoka, je šla v soboto v boj za osvojitve prvega mesta v končni razvrstitvi in s tem prehod v I. A ligo SRS.

Borbe bodo v drugem delu lige še težje kot v prvem, toda jeseniška ekipa upa na najboljše. Zanaša se predvsem na Roberta Ferberžarja, ki je bil v prvem delu te lige najboljši igralec lige brez poraza, pa tudi na Željka Šmitrana in Zmaga Pema, ki sta bila na četrtem oziroma petem mestu. Tokrat so Jeseničani gostovali v Podpeči-Presejru, kjer so premagali domačo ekipo tesno s 5:4. Robert Ferberžar je bil uspešen trikrat, Zmago Pem pa dvakrat, medtem ko Željku Šmitranu ni uspelo zmagati.

Jeseniška ekipa članic, ki je v I. A ligi SRS preživela na tretjem mestu ligaške tabele, se bo morala krepko potruditi, če bo hotela to mesto obdržati tudi v končni razvrstitvi.

V soboto so odigrale Jeseničanke dve tekmi. Najprej so nastopile v Ljubljani proti ekipi Kovina-Olimpije, kjer so s

pomlajeno ekipo izgubile z 1:8. Nato so igrale še v Hrastniku proti ekipi TKI Keminar. To tekmo so jeseniške igralke po trdem boju odločile v svojo korist s tes-

nim 5:4. Uspešne so bile: Vanja Klemenc trikrat, Milana Krmelj dvakrat, Jana Cenček pa kljub dobri igri ni uspela zmagati.

Jeseniški pionirji v Umagu

Na velikem mednarodnem pionirskem turnirju, imenovanem Istarska riviera, v Umagu je nastopilo 108 pionirskih ekip z 225 pionirji in pionirkami iz 37 klubov iz skoraj vseh republik. Slovenijo je zastopalo sedem klubov, med njimi tudi iz Jesenic, in so nastopali samo v kategoriji mlajših pionirjev oziroma pionirk.

Lep uspeh je dosegla ekipa pionirk v postavi Jana Cenček-Saša Lavtižar, ki je osvojila 5.-8. mesto, druga ekipa jeseniških pionirk v postavi Martina Lipicer-Medeja Košir pa je tako kot ekipa pionirjev Tomi Vadjunec-Luka Klemenc pristala na 9.-16. mestu. V igrah posameznih jeseniških igralci kljub dobrim igram niso dosegli vidnejših uspehov.

Na Jesenicah je bil odigran 3. selekcijski turnir Gorenjske za pionirje in pionirke. Nastopilo je 18 najboljših pionirjev v dveh jakostnih skupinah ter ena skupina pionirk. Zmagovalec prve jakostne skupine pri pionirjih je bil Kelvišar iz Kranja, najboljši jeseniški pionir pa je bil Tomi Vadjunec, ki je osvojil tretje mesto. Murovčan Tomi Canjuga je bil peti. V drugi jakostni skupini je bil zmagovalec Miha Frelj iz Murove pred Tomažem Moricem in Blažem Čopom, oba z Jesenic. Najboljša pionirka je bila Martina Lipicer z Jesenic, kateri sledijo Urša Žepić in Andreja Mežek iz Križev.

Š.

Smučarsko tekmovanje za Koflerjev memorial v Vratih

Člani Postaje GRS Mojstrana so v nedeljo, 7. maja, pod severno triglavsko steno v Vratih organizirali 17. smučarsko tekmovanje za Koflerjev memorial. Kljub skromnim snežnim razmeram so tekmovanje le uspeli izvesti v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev, to je članov postaj gorske reševalne službe iz Italije in Avstrije ter iz Slovenije. Novost letošnjega tekmovanja je bila vožnja za najboljši vmesni čas.

Gorski reševalci iz Mojstrane, pod vodstvom Janeza Brojana, tudi tokrat zaslužijo pohvalo za izvedbo tekmovanja. Ob tej priložnosti se še posebej zahvaljujejo za pomoč in sodelovanje, predvsem ZTKO Jesenice in Železarni Jesenice ter gostinskimi in drugim delovnim organizacijam in zasebnikom.

Šah

Majski turnir Krničarju in Kosmaču

Na predzadnjem turnirju prvenstva Jesenic v hitropoteznem šahu za sezono 1988/89 se je zbralo 17 šahistov. Kljub temu, da je manjkalo nekaj boljših igralcev, se je vnel hud boj za prvo mesto, v katerem je sodelovala skoraj polovica udeležencev. Zanimivo je, da je prav vsak od boljših igralcev izgubil vsaj eno partijo z mnogo slabšim igralcem, tako da zmagovalci ni bil znan do zadnjih kol.

Na cilj sta prva prispela prvotekmovalnik Tone Krničar in MK Primož Kosmač, ki sta zbrala po 13 točk. Pol točke manj je dosegel Lužnik, ki je bil velik del turnirja v vodstvu. Vodilni v prvenstvu, Ravnik, je z 12 točkami pristal na četrtem mestu in si tako močno poslabšal možnosti, da osvoji naslov prvaka. Če se bo Rodman udeležil zadnjega turnirja v juniju, ga lahko s solidno uvrstitvijo prehiteli. Visoko peto mesto je zasedel mladinec Miro Dimitrijevič, ki se razvija v izvrstnega šahista in je že marsikateremu bolj izkušnemu od sebe vzel mero. Šesto mesto je zasedel Čamžič, 7.-9. so si razdelili Jenko, Vukovič in Omanović, 10. je bil Karakaš, itd.

Vrstni red v skupnem točkovanju pred zadnjim turnirjem: 1. Ravnik 69 (9), 2. Rodman 64,5 (7), 3. Kosmač 58 (7), 4. Erzen 53 (8), 5. Krničar 37 (9), 6. Lužnik 35 (9), 7. Mrvar 26,5 (3), 8. Poljanšek 20 (5), 9. Vukovič 19,5 (9), 10. Krajnc 18,5 (3), itd. P.K.

REZULTATI:
MOŠKI:
Nad 50 let: 1. Alojz Vidali (Prevalje), 2. Boris Kofol (Ljubljana), 3. Erich Grossegger (Radentheim)... 13. Stanko Kofler (Mojstrana)

40-50 let: 1. Franci Kavčič (Tržič), 2. Helmut Lackner, 3. Sepp Lederer (oba Katschach-Mauthen), 4. Janez Kunstelj (Kranjska gora), 7. Milan Robič (Radovaljica), 8. Martin Čufar, 9. Klavdij Mlekuž (oba Mojstrana)

30-40 let: 1. Giuseppe Selenati (Forni Avoltri), 2. Rajko Robnik (Prevalje), 3. Jurij Žvan, 4. Tomo Weithauser (oba Radovaljica), 5. Florijan Radon (Kranjska gora), 7. Stane Smid, 9. Joža Martinjak (oba Mojstrana)

Do 30 let: 1. Miha Arh (Bohinj), 2. Tomaž Butinar (Rateče), 3. Andrej Robič (Kranjska gora)... 6. Andrej Babič, 7. Igor Zalokar (oba Jesenice), 8. Martin Pavlovčič (Mojstrana)

ZENSKE: 1. Karin Dobringer (Katschach Mauthen), 2. Špela Kristan (Ljubljana), 3. Špela Hartman (Škofja Loka)

EKIPNO: 1. GRS Ljubljana, 2. Katschach Mauthen, 3. GRS Prevalje, ... 6. GRS Kranj, 8. GRS Jesenice, 9. GRS Rateče, 11. GRS Mojstrana.

J. R.

Razpis planinskega pohoda slovenskih železarjev na Smrekovec

Organizator pohoda je organizacijski odbor za pripravo pohoda slovenskih železarjev v Železarni Ravne, vodja pohoda bo Franc Telcer. Pohod bo v soboto, 20. maja.

Odhod avtobusa bo ob 5. uri izpred Čufarja. Pohod je v smeri proti Hlipovcu, po gozdni stezi na Kamen 1695 m visoko in od tam do kočice na Smrekovcu (slovenska transverzalna pot).

Po krajšem počitku nadaljujemo pohod po gornji stezi do sedla Kramarica, od tam po cesti do Pudarke, kjer je zaključek pohoda z malico. Prijave zbiramo istočasno z vplačilom prispevka 10.000 din za delavce TOZD in DSSS na Jesenicah na sindikatu Železarn, za delavce TOZD na Beli in Javorniku pa prijave zbirata Mirko Podlipnik in Boris Lazar v ad-justuži bluminga.

Prijave zbiramo do srede, 17. maja. Vse pohodnike opominjamo, da so opremljeni z dobro planinsko opremo.

Med pohodom se ne oddaljujte od skupine, hodite po označenih poteh. Vsi pohodniki naj se ravnaajo po navodilih planinskih vodnikov in članov GRS.

Planinski pohod bo organiziran ob vsakem vremenu in na lastno odgovornost posameznikov.

5. tek po Triglavskem narodnem parku

Vse ljubitelje teka v naravi vabimo na 5. tek po Triglavskem narodnem parku, ki bo v nedeljo, 14. maja. Start in cilj bosta v Mojstrani pri Teražu (Triglavski c. 67). Začetek teka bo ob 10. uri.

Proga poteka po treh dolinah: Vrata, Kot in Krma; je zelo razgibana in ni preveč zahtevna. Dolžina proge je 14 km oziroma 5 km za pionirje in pionirke.

Za najhitrejšega tekmovalca in tekmovalko sta posebna pokala. Prvi trije iz vsake kategorije prejmejo tudi medaje. Vsak udeleženec dobi topli obrok. Na koncu tekmovanja bo tudi žrebanje praktičnih nagrad.

Kategorije:
Moški: pionirji do 15 let (5 km), mladinci od 15 do 18 let, člani od 18 do 30 let, člani od 30 do 40 let, nad 40 let in kategorizirani tekmovalci.

Zenske: pionirke do 15 let (5 km), mladinke od 15 do 18 let, članice od 18 do 30 let, članice nad 30 let in kategorizirane tekmovalke.

Komisija za šport pri Konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarn je organizator letošnjega športnega

PETEROBOJA 89

gumarjev, kemikov, steklarjev in železarjev.

Letošnjega peteroboja, ki bo v soboto, 13. maja, na Jesenicah se bodo udeležili športniki iz delovnih organizacij Feralit Zalec, Sava Kranj, Steklarna Sijaj Hrastnik, Donit Medvode in Železarna Jesenice.

Srečanja v nogometu si lahko ogledate v Športnem parku Podmežakla, v odbojki v telovadnici CSUI, v šahu v Športnem parku Podmežakla, v namiznem tenisu v TVD Partizan Jesenice, v kegljanju v Športnem parku Podmežakla, v streljanju v Domu Javornik-Koroška Bela, ribolov bo na Bledu, roket na igrišču OŠ Tone Čufar, izvedli pa bodo tudi pohod na Golico.

Zaključek letošnjega peteroboja s podelitvijo priznanj in plesom bo ob 17. uri v Športnem parku Podmežakla.

Nove zmage Francija Teraža

19. marca se je udeležil malega maratona v Varaždinu in zmagal.

15. aprila je v Škofji Loki na gorskem teku osvojil 2. mesto, 3. mesto je osvojil Mirko Teraž.

17. aprila je na gorskem teku v Trbovljah 9 km dosegel rekord proge in zmagal.

18. aprila je na uličnem teku v Tržiču na 10 km zmagal Romeo Živko, Franci Teraž je osvojil odlično 2. mesto.

23. aprila je Franci Teraž zmagal na gorski tekmi v Brestancu z novim rekordom proge. 2. mesto je osvojil Mirko Teraž.

30. aprila je na teku prijateljstva treh dežel Avstrije, Italije in Slovenije med 800 tekači prepričljivo zmagal Franci Teraž pred Avstrijcem in Italijanom. Mirko Teraž je osvojil 5. mesto.

6. maja je na partizanskem maršu (28 km) TO Jesenice osvojila 2. mesto v postavi Franci in Mirko Teraž ter Ivan Urh. Absolutno so osvojili 4. mesto.

Franci in Mirko Teraž, Vojko in Tone

Duričič se sedaj pripravljajo za mednarodna tekmovanja gorskih štafet, ki se začnejo julija.

Želijo ponoviti lanskoletne rezultate ali jih še izboljšati.

10. srečanje paraplegikov v sedeči košarki

Aktiv invalidov Železarnie Jesenice, Komisija za šport pri sindikatu Železarnie in KS ZSMS Železarnie organizirajo v soboto, 20. maja, s pričetkom ob 8.30 v telovadnici ŽIC in telovadnici osnovne šole Tone Čufar 10. jubilejno tekmovanje paraplegikov v sedeči košarki.

Vabljeni

Prvomajski košarkarski turnir

V Kranjski Gori so pripravili četrti prvomajski turnir v košarki za prehodni pokal Kranjske Gore. Turnir je znova pokazal, kako pomembne so takšne prireditve, kajti na njih se srečujejo in merijo svoje moči mladi, ki komaj stopajo v svet športa. Pokrovitelj letošnjega turnirja je bilo Turistično društvo Kranjska Gora, organizirali so ga kranjskogorski mladinci, velika zahvala pa gre Marku Skoku in njegovi ekipi za vsakoletno pomoč pri organizaciji. Turnir je obiskal tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Stane Dolanc.

Na tekmovanju je sodelovalo dvanajst ekip: Rožle, Kompas, TKS Kranjska Gora, Morsas, Rateče, Metalurgi, Mladina Železarnie Jesenice, Vič Olimpija, Štrumfi, Kalesstre, ekipa »92« in Galerija. Pred-

tekmovanje je potekalo v štirih skupinah, v vsaki skupini pa so bila tri moštva.

Končni vrstni red turnirja je: prvo mesto so osvojili košarkarji ekipe Rožle, druga je bila ekipa Galerija, tretji so bili Štrumfi, sledijo pa ekipa »92«, Kalesstre, Vič Olimpija, Tekški smučarski klub Kranjska Gora, Rateče, Metalurgi, Mladina Železarnie Jesenice, Morsas in Kompas. Vse ekipe so prejele praktične nagrade, zmagovalna ekipa pa je osvojila prehodni pokal Kranjske Gore; pokal fair play je osvojila ekipa Vič Olimpija.

Najboljši strellec turnirja 1989 je bil Sivka iz ekipe Galerija s 70 koši.

Udeleženci turnirja so izrazili željo, da bi ta prvomajski turnir v košarki postal tradicionalen in še bolj množičen.

Lojze Kerštan

Košarkarski turnir

Košarkarski turnir (drugi od štirih predvidenih) v mesecu mladosti bo v nedeljo, 21. maja, s pričetkom ob 9. uri na športnem igrišču Podmežakla. Prijave sprejemamo po ☎ 81-341, int. 32-68, najkasneje do petka, 19. maja, do 12. ure.

Istega dne ob 13.30 bo v zgornjih prostorih restavracije Kazina na Jesenicah tudi žrebanje, zato naprošamo vse vodje ekip, da se žrebanja zanesljivo udeležijo.

Vse ostale informacije dobite po ☎.

Štartnine ni!

Čakajo vas lepe nagrade.

Vabljeni!

Komisija za šport pri KS ZSMS Železarna Jesenice

Izlet na Vremščico

Planinsko društvo Jesenice vabi svoje člane in ostale, da se 14. maja udeležijo izleta na Vremščico nad Senožečami. Točka je vključena v slovensko planinsko pot in je v tem času še posebej vabljiva zaradi cvetočih potonik.

V obe smeri je 4 ure hoje. Udeleženci naj bodo opremljeni za lažji pohod.

Odhod bo z avtobusom ob 6. uri izpred zdravstvenega doma, povratek pa okrog 18. ure.

Cena avtobusnega prevoza je 20.000 din za člane PD Jesenice in 40.000 din za ostale udeležence.

Ob slabem vremenu ali premajhnem številu prijav izleta ne bo, kar bomo objavili v petek, 12. maja, v Radiu Triglav Jesenice.

Rok za prijavo je 12. maj (petek) do 10. ure na upravi PD Jesenice, kjer lahko dobite vse dodatne informacije.

Predsednik Pavel Dimitrov

Padalci ALC Lesce Bled v Veroni

Od 28. aprila do 2. maja je bil v Veroni 11 padalski pokal. Sodelovalo je 210 tekmovalcev v 42 ekipah iz 9 držav. Ekipo ALC Lesce Bled so predstavljali: Dušan Intihar, Bogdan Jug, Darko Svetina, Roman Pogačar in Branko Mirt. Ekipo je vodil trener Drago Bunčič.

Tekmovanje šteje za eno močnejših v skokih na cilj.

Ekipo je sestavljalo pet tekmovalcev, ki so skakali vsi skupaj. Po skoku so se za ekipo šteli štirje najboljši rezultati, vseh pet rezultatov pa se šteje posamezno.

Vreme ni bilo naklonjeno za izvedbo tekmovanja. Verona se je nahajala na robu ciklona. Veter je pihal v rafalih od 5 do 7 m/s; prvo serijo so naši opravili z dvema ničlami in dvema cm. Prav toliko

so imeli Italijani, Švircarji pa 3 cm. Eni in drugi so naši dobri znanci s svetovnih prvenstev in tekmovanj v Locarnu, Celovcu in Gorici. Izenačenost je ostala tudi do konca. Naši so po serijah dosegli naslednje rezultate: prva serija 2 cm, druga 2 cm, tretja 4 cm, četrta 2 cm in peta 1 cm.

V petih serijah je bilo opravljeno 30 skokov, doseženo pa 11 cm. Ekipne uvrstitve: 1. mesto je dosegla ekipa Italije 7 cm, 2. ALC Lesce 11 cm, 3. Švica 15 cm.

Posamezno: 1. Christian Frej (Švica) in Alessandro Ruggerri (Italija), 3. Bogdan Jug 2 cm, 9. Branko Mirt 4 cm, 12. Darko Svetina 5 cm, 24. Dušan Intihar 8 cm, 58. Roman Pogačar 19 cm.

Branko Hrast